

Årsberetning 2023

For kystens verdier

3

Kjære leser!

5

Styrets og kontrollkomitéens medlemmer

7-18

Årsberetning

- s. 7 Virksomhetens art
- s. 7 Formål
- s. 7 Fortsatt drift
- s. 7 Nøkkeltall
- s. 8 Styrets aktiviteter
- s. 8 Omsetning
- s. 10 Økonomi
- s. 12 Datterselskaper
- s. 13 Arbeidsmiljø
- s. 14 Samfunnsansvar
- s. 16 Godtgjørelser og honorarer
- s. 16 Utsikter 2024
- s. 16 Etter 13 uker i 2024

19-37

Regnskap 2023

- s. 19 Resultatregnskap pr. 31. desember 2023
 - s. 20 Balanse pr. 31. desember 2023
 - s. 21 Kontantstrømoppstilling
 - s. 22 Noter
 - s. 34 Revisors beretning
 - s. 37 Kontrollkomitéens årsmelding
-

39-74

Virksomhetsrapport

- s. 39 Hovedtall for omsetning
- s. 41 Kvantums- og verdiutvikling
- s. 41 Omsetningsformer
- s. 43 Utenlandske landinger
- s. 44 Omsetning av ombordfrost fisk landet ved nøytrale fryselaagre
- s. 45 Kjøpere og aktivitet
- s. 46 Sjømateksport fra Norge
- s. 47 Omsetning av viktige arter/produkter
- s. 68 Kontrollordninger
- s. 69 Styrets markedsmidler
- s. 71 Økonomi
- s. 73 Europakontoret
- s. 73 Informasjonsvirksomhet
- s. 74 Informasjonsteknologi
- s. 74 Råfisklagskortet
- s. 74 Valg og oppnevninger til tillitsverv

75-77

Årsmøtet 2023

80-82

Statistikk

83

Representanter fra Norges Råfisklag

i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa pr. 31.12.2023

83

Organisasjonskart

Sammenslåinger på eiersiden i Råfisklaget

Norges Fiskarlags regionale medlemslag Fiskarlaget Nord, Nordland Fylkes Fiskarlag, Fiskarlaget Midt-Norge og Møre og Romsdal Fiskarlag slo seg sammen med virkning fra 2023, og består nå av Nord Fiskarlag og Sør-Norges Fiskarlag. Sammen med Fiskebåt, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag utgjør de våre eiere. Årsmøte- og styrerepresentasjon justeres også etter sammensetning.

Årets kvalitetsfisker 2023 «Røstjenta» på tur inn til hjemmehavnen Sørvær på Sørøya. Foto: Ken Arne Brox

Kjære leser!

Rolf Guttorm Kristoffersen t.v. og Svein Ove Haugland. Foto: Thor E. Kalsaas

Vi har lagt bak oss nok et godt år for fiskerne som omsetter sine fangster gjennom Norges Råfisklag. Det kan være på sin plass å gjøre seg noen tanker om året og utsiktene framover.

Fortsatt er vi alle først og fremst preget av krigene som foregår i vår nærhet. Folket i Ukraina lider på andre året under angrepet fra Russland, som er vårt felles naboland. Vi er også preget av lidelsene i Gaza. Det er hjerteskjærende å se ødeleggelsene og sorgen som krigene medfører. Særlig er det sårt å se hvordan barna rammes.

Kontrastene til livet i vårt eget land, kan knapt bli tydeligere. Selv om mange er rammet av dyrtid og økte renter, blir dette småsaker sammenlignet med lidelsene til de som opplever krig.

Vår egen næring er preget av fortsatt økte inntekter i det tiende året på rad. Nesten samtlige år fra og med 2014 har vært «all-time-high» for fiskeflåten i Råfisklagets fiskerier. Det har neppe vært sammenlignbare perioder med tilsvarende verdioppgang tidligere. Riktignok har vi hatt med oss noen utfordringer som korona-pandemien, men vi kom oss styrket ut også av den.

Rolf Guttorm Kristoffersen
Styreleder

Svein Ove Haugland
Adm. direktør

Så er vi alle klar over at svekkelsen av den norske krona har gitt betydelig drahjelp til verdiutviklinga de 10 siste årene. Sammen med en gavmild natur og sterke bestander, har dette gitt grunnlag for betydelige eksportinntekter til fiskerinasjonen Norge.

Fiskeindustrien har også gått relativt godt i denne perioden, selv om mange påpeker at marginene er lavere i industrien enn i fiskeflåten.

Spørsmålet er om vi nå er inne i et lite skifte? Vi vet at vi har kvotenedgang på flere viktige fiskebestander som torsk, hyse og kongekrabbe. Selv om reduserte tilførsler normalt skal gi høyere priser, er det nok riktig å forberede seg på at verdiene ikke vil fortsette å vokse på samme måte i årene framover.

Redusert råvaretilgang vil ikke minst prege fiskeindustrien og aktiviteten i kystsamfunnene. Det er viktig at hele verdikjeden søker etter alternative aktiviteter som kan sikre verdiskapingen når kvota på sentrale fiskeslag går ned. Fiskerne vil sannsynligvis øke aktiviteten på andre arter, og da er det viktig at forskning og reguleringer legger til rette for dette. God kunnskap som grunnlag for hensiktsmessige reguleringer er viktige fundament for økt verdiskaping.

Svingninger er naturlig i en næring som fiskeri. Man må derfor alltid være forberedt på at det ene året ikke ligner på det neste. Fleksibilitet er en nøkkelegenskap i denne sammenhengen.

Vi håper at årsberetninga for 2023 vil få fram mangfoldet og mulighetene i næringa vår. Mangfold, kreativitet og ikke minst fleksibilitet vil sikre kysten og fiskerinæringa gjennom de svingningene som måtte komme i framtida!

God lesning!

Foto: Tom Haga, seafood.no

Ballstadværing i fiske. Foto: Eivind Moe

Styrets og kontrollkomitéens medlemmer

Sammensetning i beretningsåret 1. januar til 31. desember 2023:

Styre

Styreleder: Rolf Guttorm Kristoffersen, Myre

Nestleder: Jan Roger Lerbukt, Tromsø

Representanter fra Nord Fiskarlag:

Roger Hansen, Skarsvåg

1. vara *Jacob West, Hammerfest*
2. vara *Torbjørn Mathisen, Havøysund*

Yngve Sørensen, Tromsø

1. vara *Mari-Ann Johansen, Tromvik*
2. vara *Tommy André Nilsen, Senjahopen*

Børre Johan Johannessen, Lurøy

1. vara *Børge Iversen, Ballstad*
2. vara *Jim Einarsen, Øksnes (fra 10.5.)*
André Reinholdtsen, Myre (til 10.5.)

Rolf Guttorm Kristoffersen, Myre

1. vara *Jan Petter Børresen, Bøstad*
2. vara *Einar Helge Meløysund, Engavågen*

Ola Andreas Dahle, Bessaker

1. vara *Trond Harald Iversen, Dyrvik*
2. vara *Remi Hatland, Rørvik*

Representant fra Sør-Norges Fiskarlag:

Arnstein Næss, Smøla

1. vara *Lars Kåre Kvila, Averøy*
2. vara *Lars Erik Hopmark, Smøla*

Representant fra Norsk Sjømannsforbund:

Kjell-Otto Knoph, Rypefjord

1. vara *Helge Morten Steffenakk, Strønstad*
2. vara *Alf Arne Hansen, Finnsnes*

Representant fra Fiskebåt:

Jan Roger Lerbukt, Tromsø

1. vara *Kent Hansen, Sommarøy*
2. vara *Knut Roald Holmøy, Sortland*

Representant fra Norges Kystfiskarlag:

Tom Vegar Kiil, Rotsund

1. vara *Svein Harald Holmen, Vardø (fra 10.5.)*
Tommy Pettersen, Rypefjord (til 10.5.)
2. vara *Ole-Jack Grimstad, Ramberg*

Frittstående medlem:

Marita Sedeniussen, Leknes

1. Vara *Ann Jorunn Olsen, Laukvik*
2. Vara *Monica Amsen, Andenes*

Ansattes representant:

Jonette N. Braathen, Tromsø

Vara *Camilla Stormoen, Tromsø*

Arbeidsutvalg

Faste medlemmer, oppnevnt av styret:

Rolf Guttorm Kristoffersen – leder

Jan Roger Lerbukt – nestleder

Roger Hansen – medlem

1. vara *Arnstein Næss*
2. vara *Tom Vegar Kiil*

Utvidet arbeidsutvalg ved hovedprisdrøftelser, oppnevnt av styret:

Arnstein Næss

1. vara *Tom Vegar Kiil*
2. vara *Børre Johan Johannessen*

Kontrollkomité

Leder: *Ole Morten Fjukstad, Rørvik*

Ole Morten Fjukstad, Rørvik

1. vara *Stig Atle Sivertsen, Landegode*
2. vara *Oddbjørn Valter Larsen, Myre*

Tomas Sagen, Kjøllefjord

1. vara *Svenn Magnus Olsen, Helligvær*
2. vara *Roy Iver Isaksen, Kvænangen*

Stein Lyder, Hammerfest

1. vara *Bjørn Morvik, Dolmøy*
2. vara *Arve Flø, Aure*

Statens kontrollør:

Ida Pollan Thowsen, Oslo

Når fisken er nesten like stor som fiskeren – Ingrid Dahlen og fiskerne på «Atlantic» fikk denne voksne torsken i fangsten. Foto: Ingrid Dahlen

Årsberetning

Virksomhetens art

Norges Råfisklag SA er fiskernes salgsorganisasjon som, i medhold av Lov om førstehandsomsetning av viltlevende marine ressursar (fiskesalgslagsloven) og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehandsomsetningen av viltlevende marine ressursar og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i havressursloven. De viktigste ressursene er hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et samvirkeforetak. Foretakets eiere er Norges Fiskarlags regionale fiskarlag i salgslagets område, Fiskebåt, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Formål

Ved organisert førstehandsomsetning av viltlevende marine ressursar skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

Fortsatt drift

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2024 samt strategiplan for årene framover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Nøkkeltall

Omsatt fangst 2023: 1.166.000 tonn rund vekt

(2022: 1.208.000 tonn rund vekt)

Omsetningsverdi 2023: 17.822 millioner kroner

(2022: 17.283 millioner kroner)

Tabell 1: Nøkkeltall fra regnskapet 2023 sammenlignet med 2022 (millioner kroner)

Konsern			Norges Råfisklag	
2022	2023		2022	2023
164	166	Driftsinntekter	134	135
42	36	Driftsresultat	25	17
7	76	Finansresultat	23	93
35	90	Årsresultat	36	91

Konsernet består av morselskapet Norges Råfisklag SA og eie-
domsselskapene Fiskernes Hus AS, Fiskergata 22 Svolvær AS og
Kystens Hus AS, samt investeringselskapet Marinvest AS.

Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det gjennomført sju styremøter hvorav to ble gjennomført som digitale møter (Teams). Det ble behandlet 78 saker.

Styremøtene ble gjennomført på følgende måter/steder og datoer:

Digitalt møte	21. februar
Tromsø	30. og 31. mars
Tromsø	8. mai
Tromsø	10. mai
Digitalt møte	26. mai
Frøya	19. september
Tromsø	6. og 7. desember

Det ble gjennomført en studietur i Trøndelag 18. til 20. september.

Styrets arbeidsutvalg (AU) gjennomførte tre møter og behandlet i alt 15 saker. Det har i tillegg vært et betydelig antall konsultasjoner i AU for å drøfte utviklingen i omsetningen.

Omsetning

Årets omsetning

Selv med nok en nedgang i torskekvota kan vi notere et rekordår for fiskerne som leverer sine fangster innenfor Råfisklagets omsetningsordninger. Beretningsåret er dermed en fortsettelse av den positive verdiutviklingen vi har hatt i perioden fra og med 2014.

Den samla førstehåndsverdien endte på 17.822 millioner kroner, noe som er 3,1 % høyere enn i 2022. Kvantumsøkning på sei, reker, blåkveite og snøkrabbe samt positiv prisutvikling på blåkveite, er hovedårsakene til verdioppgangen. Samtidig bidro en meget sterk prisutvikling på fersk torsk til at verdinedgangen på torsk ble vesentlig mindre enn det kvotenedgangen skulle tilsi.

Totalverdien var fordelt med 15.841 millioner kroner på den norske flåten og 1.981 millioner kroner på den

utenlandske flåten. De tilsvarende tallene for 2022 var 15.259 millioner kroner og 2.024 millioner kroner noe som representerer en verdioppgang på 3,8 % for norske fiskere og en nedgang på 2,1 % for de utenlandske fiskerne.

Det absolutt viktigste fiskeslaget i Råfisklagets omsetning er torsken. I 2023 ble det omsatt 315.225 tonn mot 400.531 tonn året før. Dette representerer en nedgang på 21 %. Den norske flåten leverte 259.910 tonn og utenlandske fartøy leverte 55.315 tonn. Samla førstehåndsverdi var på 9.489 millioner kroner mot 10.135 millioner kroner året før. Torsken sto dermed for 53 % av samla omsetning i Råfisklaget mot 59 % året før.

Seien ble også i 2023 det nest viktigste fiskeslaget i vår omsetning målt i verdi. Det ble landet 166.139 tonn til en samla verdi av 2.062 millioner kroner. Tilsvarende tall var 152.548 tonn og 1.831 millioner kroner i 2022. Kvantumsøkningen var årsaken til den positive verdiutviklingen da prisen både på fersk og fryst sei hadde en fallende tendens i 2023. Seien bidro med 12 % av lagets samla omsetningsverdi.

Det ble landet totalt 84.439 tonn hyse mot 87.317 tonn året før. Fallende priser på den fryste hysa, gjorde at verdien endte på 1.285 millioner kroner mot 1.463 millioner kroner i 2022. Hysa sto for 7 % av den samla verdien i Råfisklaget.

Reker som leveres som ferske eller fryste kokte skallreker eller som ferske eller fryste rå reker til rekepillindustrien, er det fjerde viktigste produktet, vurdert ut fra verdi. Det ble i 2023 omsatt 49.387 tonn reker til en verdi av 1.195 millioner kroner. I 2022 var kvantumet på 33.241 tonn til en verdi av 843 millioner kroner. Verdioppgangen kom som et resultat av økt omsatt kvantum. Av Råfisklagets totalomsetning utgjorde verdien av reker i underkant av 7 %.

Det ble landet 2.795 tonn kongekrabbe i beretningsåret mot 2.163 tonn i 2022. Reduserte priser på alle størrelser førte til at totalverdien endte på 781 millioner kroner mot 841 millioner kroner i 2022.

For utfyllende informasjon om omsetningen av de forskjellige artene, vises det til vår «Virksomhetsrapport».

Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige omsetningsordninger. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskerne velge blant de tilbudte omsetningsordningene. Som grunnlag for ordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket (salgsvilkårene) framgår av våre forretningsregler og rundskriv.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår

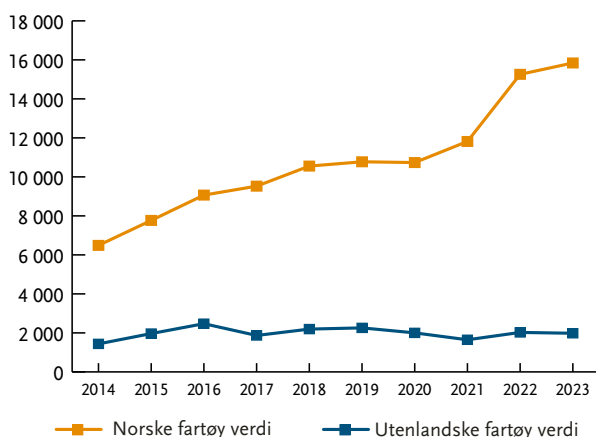

Diagram 1: Total årlig omsetningsverdi for norske og utenlandske fiskefartøy 2014–2023 (millioner kroner). Verditalle er i løpende kroner, og er altså ikke korrigert for inflasjon.

innenfor Råfisklagets salgsvilkår herunder prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere blant annet inngå mer eller mindre formaliserte leveringsavtaler.

- Frivillig auksjon og kontrakter på ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen splittes fangstene opp i markeds-tilpassede auksjonspakker som tilbys interesserte norske kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt. Disse pakkene kan også selges på kontrakter som inngås direkte mellom rederi og kjøper, men som administreres av Råfisklaget. I 2022 startet en prøveordning som innebærer at 50 % av fryst hel fisk av torsk og sei skal tilbys på auksjon. Rederiene har innrettet seg etter dette, noe som har medført at andelen av fryst torsk og sei som legges ut på auksjon, har økt i 2022 og 2023. Det er bestemt at prøveordningen med delvis auksjonsplikt, skal forlenges ut 2024.
- Obligatorisk auksjon av ombordfryste reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke satt en minstepris for industrireker. De senere år har leveringsavtaler mellom rederi og kjøper vært helt dominerende omsetningsform for reker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp, auksjon av låssatt sei eller egenovertakelse av noen produkter. Kval ble i 2023 i hovedsak omsatt innenfor ordningen med leveringsavtaler godkjent av Råfisklaget. Det ble også gjennomført kjølauksjoner på fersk blåkveite i 2023.

Fiskerne kan også etter søknad til Råfisklaget få tillatelse til å selge fisk og skalldyr direkte til forbruker fra båten (kaisalg).

Omsetning av ombordfryste produkter som landes ved de nøytrale fryselagene skjer via NR Auksjon, kontrakter og egenovertakelse. I 2023 ble det omsatt 237.000 tonn fisk av alle arter på denne måten. Totalverdien var på 5,40 milliarder kroner mot 5,76 milliarder kroner året før.

Minsteprisene

Det er innført dynamiske minstepriser for torsk, hyse, sei, kongekrabbe og rognkjeks. For øvrige fiskeslag og produkter etableres det tradisjonelle minstepriser etter drøftelser med fiskeindustriens organisasjoner.

Det er gjennomført egne prisdrøftelser for følgende arter: Hummer, ferske reker, sjøkreps, kamskjell, taskekrabbe, sjøtilvirka tørrfisk, vassild og vågehval.

Det vises ellers til tabell 2 og utviklingen i faktisk betalte priser for norske og utenlandske fangster fordelt på hovedvaregruppen fisk, og for reker, kongekrabbe, snøkrabbe, taskekrabbe, småkval og restråstoff. Prisene er oppgitt pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småkval og restråstoff. Tabellen viser gjennomsnittstall og gir indikasjon på en utvikling. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslovene kan i medhold av fiskesalgsloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§13) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§14). I beretningsåret ble disse hjemlene ikke benyttet.

Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet og ved bruk av Råfisklagets inntrukne midler fra kvotekontrollen.

Stortinget reduserte bevilgningen til føringstilskudd betydelig i 2020 samtidig som de anmodet fiskesalgslovene om å benytte inntrukne midler til føring. Både i 2021, 2022 og 2023 har Råfisklaget på denne bakgrunn disponert inntrukne midler med ambisjon om å opprettholde samme ramme for føringstilskuddene som i 2020.

Råfisklaget disponerte en samlet ramme på 18,6 millioner kroner til føringstilskudd i 2022. Som følge av økt

Tabell 2: Utvikling i faktisk betalte priser* for hovedvaregruppen fisk og for reker, kongekrabbe, snøkrabbe, taskekrabbe, småkval og restråstoff fra norske og utenlandske fiskefartøy 2014–2023 (kroner pr. kg)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fisk (alle arter)	9,19	11,34	12,53	13,38	14,50	16,70	17,04	14,69	20,31	22,20
Reker (alle kategorier)	25,94	30,41	28,19	26,08	30,90	26,88	25,87	25,76	25,37	24,20
Kongekrabbe	78,87	85,79	125,88	149,58	169,19	175,31	188,27	253,52	388,76	279,48
Snøkrabbe	26,00	26,22	30,56	49,38	58,51	65,44	73,21	92,97	95,98	68,08
Taskekrabbe	9,97	10,46	10,48	10,71	11,09	12,06	11,92	12,44	13,74	16,08
Småkval	33,87	34,21	34,74	35,18	34,64	35,32	36,94	37,61	35,22	34,98
Restråstoff	3,71	3,33	4,20	3,61	4,03	4,59	4,31	4,44	4,92	5,37

*) Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småkval og restråstoff.

bruk av inndratte midler, opprettholdt man samme nivå som i 2020 og 2021 på de ordinære føringsordningene.

I 2023 ble rammen økt til 21 millioner kroner. Føringsmidlene var finansiert på følgende måte:

- Råfisklagets andel av post på statsbudsjettet: 10 millioner kroner
- Bruk av Råfisklagets inntrukne midler: 11 millioner kroner
- Samlet ramme for føringsordninger: 21 millioner kroner

I beretningsåret har vi hatt følgende føringsordninger:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
- Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg
- Føring av ferske kystreker til produksjonsanlegg
- Brønnbåtføring av sei

Styret er bekymret over fallende rammer for føringstilskudd over statsbudsjettet. Vi vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetting langs kysten. Føringsordningene er også viktige for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig både for kystflåten og industrien. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikk-kostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn å avta.

Styret viser ellers til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i «Virksomhetsrapport» senere i årsberetningen.

Økonomi

Resultat 2023

Konsernets resultatregnskap viser et årsoverskudd på 90 millioner kroner. Tilsvarende resultat foregående år var 35 millioner.

Omsetningen i 2023 ble på 17,8 milliarder kroner. Dette var 540 millioner kroner høyere enn foregående år. Omsetningen danner grunnlag for avgiftsinntektene. For 2023 utgjorde avgiftsinntektene 110 millioner kroner. I 2022 ble det fakturert avgift på kr 112 millioner, men det ble avsatt 4,3 millioner da det fra utenlandske rederier ble hevdet at det ikke skal innkreves lagsavgift for transitt av reker. Nærings- og fiskeridepartementet har gitt rederiene medhold, men beløpets størrelse er enda ikke fastsatt. Ellers er avgiftsinntektene preget av omsetningsøkning, men også preget av reduksjon i lagsavgiftssatsene på omlag 15 % fra juli 2023.

Konsernets leieinntekter utgjorde 32 millioner kroner. Tilsvarende inntekter i 2022 var 31 millioner. Andre driftsinntekter, som også inneholder refunderte kostnader

til kontroll, utgjorde 24 millioner kroner, noe som er 1 million lavere enn 2022. I posten er det også rentegevinst på 1,6 millioner knyttet til Råfisklagskortet. Tilsvarende var det rentegevinst i 2022 på 4,5 millioner.

Samlede driftsinntekter for konsernet utgjorde 166 millioner kroner i 2023. Dette er en økning på 2 millioner sammenlignet med 2022.

Gjennom fastsatte budsjetter oppnår styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå og tjenestetilbud. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskerne og fiskerinæringa.

I 2023 ble det gjennomført aktiviteter som planlagt i budsjettarbeidet. Det har fortsatt vært prioritert arbeid med datasikkerhet for å sikre oss mot dataangrep. I tillegg fokuseres det på å opprettholde stor datakraft og lagringskapasitet i lagets systemer. Opprydding i teknisk gjeld er både omfattende, nødvendig og kostnadskrevene. Denne oppryddingen vil fortsette utover 2024. Nivået på datakostnader vil kunne forventes å være minst på årets nivå i tiden framover.

Konsernets driftsresultat viser et overskudd på 36 millioner kroner. Sammenlignet med 2022 er dette en reduksjon på 6 millioner kroner.

Konsernet oppnådde et finansresultat på 76 millioner i 2023. Plassering av overskuddslikviditet i verdipapirfond har gitt en positiv avkastning på 9,8 %, noe som er betydelig bedre enn 2022 da det var en negativ avkastning på 3,6 %. Markedsrentene har vært på et relativt høyt nivå og lagets likviditet har vært god. Dette har gitt høye renteinntekter både når det gjelder forsinkelsesrenter overfor fiskeindustrien og sist, men ikke minst høyere renteinntekter fra bank. Likviditeten til fiskeindustrien var fortsatt god i 2023, noe som har medført at salgslaget gjennom vinterseongen hadde en god likviditet. Sammenlignet med 2022 ble finansresultatet forbedret med 69 millioner.

Resultat før skatt viser et overskudd på 111 millioner kroner. Beregnet skattekostnad er 22 millioner kroner for 2023. Betalbar skatt utgjør 21 millioner kroner inkludert formueskatt på vel 3 millioner kroner, jfr. regnskapets note 10.

Styret er tilfreds med konsernets resultat for 2023.

Balanse pr. 31. desember 2023

Konsernets eiendeler utgjorde vel 1,85 milliarder kroner ved utgangen av 2023, hvorav 1,37 milliarder er knyttet til omløpsmidler. Utestående fordringer i fiskeindustrien er økt med 53 millioner til 509 millioner.

Konsernets langsiktige gjeld er pantegjeld tilknyttet eiendommen Kystens Hus. Pantegjelden var 193 millioner ved årsskiftet. Ved utgangen av 2022 var denne gjelden 204 millioner. Reduksjonen er i tråd med avdragsplanen for pantegjelden. Halvparten av pantegjelden er bundet til

en fastrente på 3,65 % fram til 2033. Morselskapet har ikke langsiktig gjeld.

For å redusere risiko for den mest likvide del av formuen, ble deler av kontantbeholdningen plassert i et likviditetsfond som minst skal gi like god avkastning som bankinnskuddet. Likviditetsfondet blir realisert når det blir behov for dette, nærmere bestemt til vintersesongen 2024 da utbetaling til fiskerne er på det høyeste nivået. Pr årsskiftet var det plassert 250 millioner i likviditetsfond.

Konsernets kortsiktige gjeld er hovedsakelig knyttet til oppgjørsordningen med gjeld til fiskere og skyldig offentlige avgifter. Kortsiktig gjeld utgjorde ved årsskiftet 499 millioner kroner.

Egenkapitalen utgjorde i overkant av 1,1 milliard kroner. Konsernets egenkapital er 15 millioner høyere enn i morselskapet og skyldes merverdi knyttet til eiendom. Konsernets arbeidskapital er 871 millioner kroner.

Styret har en langsiktig strategi knyttet til egenkapitalstørrelsen. Det settes opp langtidsbudsjett med målsetting om størrelse på egenkapitalen. Basert på denne modellen fastsettes avgiftsnivået. Modellen viser at vi ved utgangen av 2023 ligger godt an i forhold til et framtidig mål om størrelse på egenkapitalen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser en reduksjon i netto betalingsmidler gjennom året. Ved utgangen av 2023 var beholdningen av betalingsmidler 181 millioner, en reduksjon av likvider på 308 millioner fra utgangen av 2022. Hovedårsaken er plassering av betalingsmidler i likviditetsfond på 250 millioner. Netto betalingsstrøm i 2023 knyttet til drift har vært negativ med 47 millioner mot tilsvarende 63 millioner i netto innbetalinger i 2022.

Lagsavgiftsnivå

Fastsetting av lagets avgiftssatser foretas med basis i størrelsen på egenkapitalen. Det skal til enhver tid være en egenkapital stor nok til å håndtere oppgjørsordningen i laget, og realverdien av egenkapitalen skal over tid ikke svekkes. Det er ikke etablert objektive kriterier for størrelsen på egenkapitalen. Årsmøtet har vurdert realverdien av egenkapitalen ved inngangen til 2015 som et riktig nivå og dette danner grunnlag for gjeldende vurderinger av krav til egenkapitalens størrelse. Det må imidlertid også tas hensyn til at omsetningsverdien er mer enn dobbelt så stor som den var i 2014. Dette stiller større krav til likviditetsstørrelsen knyttet til oppgjørsordningen.

Årlig foretas en analyse av utviklingen, og ved inngangen av 2023 var det opparbeidet en merverdi på 275 millioner knyttet til egenkapitalnivået. Det vurderes løpende om avgiftsendring bør foreslås gjennomført, og styret fremmer et forslag om reduksjon til årsmøtet i 2024.

Opgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør til fiskerne for levert fangst er en primærtjeneste. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon. Det kreves høy kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

Fiskekjøperne har gjennom 2023 hatt 14 dagers kredittid, mens Råfisklaget har hatt en frist på 15 dager på å utbetale fiskerne oppgjør for levert fangst. Omsetning og oppgjør er gjennomført gjennom hele 2023 uten problem. Likviditeten i industrien har vært god og den høye omløpshastigheten av kapital har bidratt til å holde kjøpersaldoene innenfor stilte garantier.

Fiskekjøperne nedbetalte store deler av utestående til laget før påsken. Samtidig var det høy aktivitet av landinger fram mot påsken og utestående til fiskerne var på det tidspunktet om lag 1,4 milliarder kroner. Hele denne saldoen ble utbetalt fiskerne i dagene like før påske uten at det var behov for å bruke kassakreditt.

Styret mener at Råfisklagets egenkapital og likviditet er en forutsetning for at omsetnings- og oppgjørssystemene skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

Garantistillelse

Enhver fiskekjøper må stille sikkerhet for kjøp av fisk slik fiskesalgslaget krever. Dette er hjemlet i lovgivning og forretningsregler. Blant egne bestemmelser er også lagets garantibestemmelser. Denne ordningen er fundamentet for at Råfisklaget kan garantere oppgjør til fiskerne.

Det foretas en løpende vurdering av hvordan fordringsmassen skal sikres og det søkes etter rimeligste total-løsning som ikke påvirker Norges Råfisklags risikonivå i vesentlig grad. I dag benyttes kredittforsikring i størst grad, deretter bankgarantier og til sist benyttes også betalingsmidler som virkemidler i sikring av fordringsmassen.

Fiskekjøperne vil selv kunne velge å stille bankgaranti, stille betalingsmidler som sikkerhet eller å søke om kredittforsikring.

Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer og retningslinjer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå et så godt økonomisk resultat som mulig innenfor moderat risiko. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat

risiko med stor spredning i investeringene. I tillegg skal det ved alle typer investeringer være fokus på etikk og fokus på forvaltning innenfor prinsippene med ESG (Environmental Social Governance). Det siste ble iverksatt i 2022.

I 2023 var det en positiv avkastning på 9,8 %. I 2022 var det tilsvarende en negativ avkastning 3,6 %. Spredningen i investeringsporteføljen bidrar til stabilitet i finansresultatene over tid.

Strategien for kapitalforvaltningen har virket over mange år. Analyser over flere år viser at kapitalforvaltningen har gitt meravkastning til Råfisklaget sammenlignet med alternativ plassering. Det foretas løpende vurderinger av strategien, men de endringer som har vært foretatt så langt er av mindre karakter.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og om forvaltningen er innenfor styrets fastsatte rammer. Hoveddelen (99 %) av kapitalforvaltningen pr. utgangen av 2023 ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks, og det er en målsetting at all kapitalforvaltning skal foretas av eksterne forvaltere.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland og penge-markedsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2023 framgår av diagram 2.

Eiendomsforvaltning

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS. Drift av eiendommer gir positive bidrag til virksomheten, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning samtidig som det bidrar til spredning av risiko.

Eiendommene er organisert i egne selskap, som er eid 100 % av Fiskernes Hus AS. Totalt sett har drift av eiendomsselskapene gitt overskudd i 2023. Konsernets eiendom i Svolvær har de seneste år hatt en positiv utvikling, og i 2023 har det vært sett på muligheter for å utvikle eiendommen. Dette vil kreve samarbeid med profesjonelle aktører innen eiendomsforvaltning. Det er innledet forhandlinger med slike aktører i slutten av 2023.

Eiendommen Kystens Hus i Tromsø er utleid fullt ut og

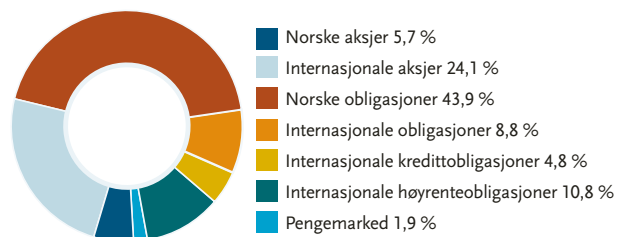

Diagram 2: Norges Råfisklags plasseringer

leverer gode resultat årlig. Forvaltningen av eiendommen foretas i konsernet.

I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften, vil eiendommene også oppnå en langsiktig markedsmessig verdistigning samt bidra til spredning av risiko for konsernets formue.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvise oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilte garantiordninger (regnskapets note 15). Plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt bred diversifisering i forvaltningen for å oppnå moderat risiko. Det er ikke tegnet styreansvarsforsikring i selskapet.

Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor årsmøtet at selskapets overskudd for 2023 på 91 millioner kroner overføres til annen egenkapital.

Datterselskaper

Eiendomsselskap

Fiskernes Hus AS

Selskapet Fiskernes Hus AS ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer.

Eiendommene er organisert i egne selskap, hvor Fiskernes Hus AS eier aksjer i hvert selskap. Ved inngangen av 2023 hadde Fiskernes Hus AS to heleide datterselskap, Fiskergata 22 Svolvær AS og Kystens Hus AS i Tromsø.

Regnskapet til Fiskernes Hus AS viser et overskudd på 8,1 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2023 viser en egenkapital på 219 millioner.

Fiskergata 22 Svolvær AS

Selskapet ble stiftet i slutten av desember 2018 som et ledd i omorganiseringen av forvaltningen av konsernets eiendommer. Regnskapet viste et underskudd på 698 tusen i 2023. Arealene i eiendommen var ved utgangen av 2023 om lag 56 % utleid og selskapets egenkapital var på 3,3 millioner. Arbeidet med å leie ut ledige arealer vil fortsette i 2024 samtidig som det blir undersøkt muligheter for å utvikle eiendommen videre.

Kystens Hus AS

Selskapet ble stiftet våren 2012. Eiendommen er fullt utleid ved utgangen av 2023. Selskapets årsresultat var på 8,6 millioner. Egenkapitalen i selskapet er 144 millioner.

Investeringselskap

Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning.

Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 75 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2023 viser et overskudd på 4,2 millioner. Selskapet har eierposter i 5 selskap med total kostpris på 6,8 millioner kroner.

Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskade i bedriften.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2023 var på 4,7 %. Dette er en økning på 1,4 prosentpoeng fra 2022. Bedriften vurderer løpende tiltak for forbedringer. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser. Arbeidsgiver har lagt til rette for bruk av hjemmekontor en dag i uka.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av 2023 var det 56 hel- og deltidsansatte i Råfisklaget, som utførte til sammen 54,6 årsverk. Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Selskapet har et verdigrunnlag som tilsier at det er strengt forbudt å drive diskriminering på grunn av kultur, etnisitet, legning, kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, religion, livssyn og funksjonsnedsettelse. Det er også forbudt å drive med psykisk, fysisk, seksuell eller verbal trakassering.

Tilstand for likestilling

Av Råfisklagets 56 ansatte pr. 31. desember 2023 var det 29 kvinner og 27 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 898.000, mens den for kvinner var kr 789.000. Gjennomsnittslønna er med andre ord 109 tusen høyere for menn enn for kvinner. I 2022 var denne forskjellen 129 tusen. Årsaken til at kvinnes lønn er lavere enn for menn, er at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn. Det er relativt lik avlønning for samme stillingskategorier, men for noen stillinger er avlønnen noe høyere på grunn av at noen har høyere ansiennitet. Målet er at alle med sammenlignbare stillinger skal avlønnes relativt likt.

Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 46 % i 2023.

Antall årsverk i 2023 var 53,4 i gjennomsnitt. To av disse er kvinner i frivillige deltidsstillinger, og en mann i en internship stilling (student). I tillegg er det en kvinnelig lærling.

Vårt arbeid for likestilling og mot diskriminering

Prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og mot diskriminering

Vårt likestillingsarbeid er forankret i Råfisklagets personalpolitikk. Det er utarbeidet retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold, herunder trakassering og diskriminering.

Ved nyansettelser er det en målsetting å ha en jevnere fordeling av menn og kvinner innenfor de ulike avdelingene internt i virksomheten.

Slik jobber vi for å sikre likestilling og ikke-diskriminering i praksis

Arbeidsmiljøutvalget, som består av to representanter fra de ansatte og to representanter for ledelsen, er det forumet der diskusjon om likestilling og ikke-diskriminering er tema.

Målet med avlønning i Norges Råfisklag er at det skal være rettferdig med hensyn til type stilling, arbeidsoppgaver og hindre diskriminering. Det tilrettelegges videre for hjemmekontor inntil en gang pr. uke, noe som vil kunne bidra til å lette muligheten for å kombinere arbeidsliv og familieliv.

Risikoer og hindringer i arbeidet for likestilling og mot diskriminering

Det er funnet følgende mulige risikoer og hindringer:

- Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner skyldes i stor grad at det er flere menn i de ledende stillingene i virksomheten.
- Generelt oppleves det at det ikke er noen diskriminerende faktorer grunnet kjønn i Råfisklaget.

Tiltak som er iverksatt og som planlegges:

- Vi har tilrettelagt for bruk av hjemmekontor inntil en dag pr. uke. Dette gjør det lettere å kombinere familieliv og arbeidsliv.

Resultat av arbeidet og tiltak framover

Det er en relativt jevn fordeling mellom kvinner og menn i ledende stillinger. Målet er at det skal være jevnt fordelt også framover. Arbeidsmiljøutvalget vil sammen med ledelsen og fagforeningene fortsette å jobbe med disse temaene.

Samfunnsansvar

Åpenhetsloven

Norges Råfisklag har lang historie og tradisjon for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og gode arbeidsforhold for sine ansatte, og vi oppfordrer alle våre leverandører og forretningsforbindelser til å gjøre det samme. I dag er dette forankret i våre prosedyrer og retningslinjer, så vel internt som i avtaler som inngås med eksterne parter, se Råfisklagets [etiske retningslinjer](#) og [innkjøpsveileder](#). Vår bevissthet rundt menneskerettighetene framkommer også i de etterfølgende punktene om bærekraft, samfunnsansvar og likestilling. Varsling av negative konsekvenser i virksomheten skjer i henhold til våre [varslingsregler](#).

Råfisklaget samarbeider med eierorganisasjonene for bevisstgjøring og kommunikasjon om menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold også i flåteleddet.

Kartlegging av leverandører og samarbeidspartnere samt mer systematisk innhenting av informasjon danner grunnlag for risikokartlegging og oppfølging av våre forbindelser slik at vi aktivt kan forebygge og begrense negative konsekvenser. Prioritering av risiko skjer ut fra våre leverandørlistene i Råfisklagets omsetningssystem, som gjennomgås avdelingsvis i henhold til interne retningslinjer for dette. Alle våre leverandører skal risikovurderes ut fra følgende kriterier:

- I hvilken grad er bærekraft integrert i leverandørens strategi?
- Hvilke resultater og mål har leverandøren for sitt klimaarbeid?
- Bruker leverandøren miljø-, kvalitets- og styringssystemer?
- Har leverandøren produksjon i risikoland?
- Er varen eller tjenesten kjøpt fra bransje med lavtlønnsprofil og stor grad av deltidsansettelser?
- Se side 15 OECDs veiledning for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv ([OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv – En innføring \(regjeringen.no\)](#))
- Leverandører med samlet fakturabeløp over NOK 500 000 pr. år risikovurderes uavhengig av øvrige kriterier

Ved innkjøp av produkter og tjenester skal bærekraft vektlegges. Gjennom kartlegging av leverandørene har vi mulighet til å påvirke både nye og eksisterende leverandører. Vi velger ikke leverandører, produkter eller tjenester som bryter med internasjonale avtaler, nasjonal lovgivning eller interne retningslinjer.

Risikogrupper følges opp gjennom direkte dialog pr. e-post. Der det avdekkes negative konsekvenser, vil dette søkes løst gjennom dialog med den aktuelle forbindelsen. Der gjenoppretting ikke lar seg gjøre, vil kontraktsforholdet bli avsluttet.

Informasjon om Råfisklagets arbeid med åpenhetsloven finnes på <https://www.rafisklaget.no/rundskriv-list/aapenhetsloven> og <http://www.rafisklaget.no/Bærekraft>

Siden etableringen av Norges Råfisklag i 1938 har Råfisklaget hatt en lovbestemt rolle knyttet til førstehåndsomsetningen av marine ressurser. Råfisklaget spiller dermed en viktig rolle for verdiskaping og sysselsetting i lokalsamfunnene gjennom forvaltningen av markedsplassen for fiskere og fiskekjøpere. Med økende fangstkapasitet, sterk konkurranse om råstoffet, innføring av kvoter og etter hvert lukking av fiskeriene, har Råfisklagets rolle blitt stadig viktigere. Styret i Norges Råfisklag og lagets ansatte er bevisst det ansvaret fiskesalgslaget har.

I nært samarbeid med myndighetene ved Nærings- og fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Justervesenet har Råfisklaget fått en viktig rolle med ansvar for kvote-, ressurs- og kvalitetskontroll, og ved å sørge for gode og oppdaterte systemer for innregistrering av ressursuttaket. Sporbarhet og dokumentasjon er grunnleggende for å sikre et bærekraftig fiskeri.

Rapportering på bærekraft

Sommeren 2022 ble Råfisklagets første bærekraftsrapport ferdigstilt. Rapporteringens rammeverk er hentet fra World Economic Forum og omfatter fire fokusområder; Styring og kontroll, Mennesker og samfunn, Klima og miljø og Verdiskaping.

I 2022 ble bærekraftsarbeidet styrket ved at prosjektgruppen ble permanent. Bærekraftsgruppa har i 2023 jobbet i henhold til mandatet:

- Bidra til økt kunnskap og forståelse for arbeidet med bærekraft i hele organisasjonen.
- Foreslå nye tiltak og prioriteringer i Råfisklagets arbeid for økt bærekraft i egen organisasjon.
- Bidra til at Råfisklagets tjenesteutvikling er forankret i de av FN's bærekraftsmål som er prioritert hos oss.
- Foreslå tiltak og forbedringer som kan gjennomføres i fiskerinæringen generelt og i fiskeflåten spesielt.
- Koordinere arbeidet med å oppdatere og videreutvikle Råfisklagets rapportering på bærekraftområdet (bærekraftsrapporten).

Den første rapporten avdekket svakheter i datafangsten for rapportering på bærekraft. I løpet av 2023 ble det igangsatt et arbeid for at regionkontorene skulle miljøfyrtårnsertifiseres. Kontoret i Kristiansund er nå sertifisert, mens kontoret i Svolvær avventer godkjenning fra Mattilsynet. Sertifisering er et nyttig element i å systematisere arbeidet med bærekraft i hele organisasjonen.

Styrets vesentlighetsanalyse

Innledningsvis i arbeidet med bærekraftsrapportering ble det i 2021 gjennomført interessedialog med interne og eksterne ressurspersoner og næringsaktører samt en vesentlighetsanalyse som la grunnlag for våre mål i bærekraftsarbeidet. Det var tydelige forventninger om at Råfisklagets høye tillit og anseelse måtte omsettes i en posisjon for å fremme bærekraft og samfunnsansvar.

I løpet av 2023 ble det gjennomført en vesentlighetsanalyse med styret i Råfisklaget. Bakgrunnen er den raske utviklingen vi har erfart på området og behovet for at styret i enda større grad er informert og engasjert i det arbeidet som virksomheten legger ned i bærekraftsarbeidet. Analysen ble gjennomført ved at alle i styret tidlig på høsten ble bedt om å komme med skriftlige betraktninger rundt de 4 hovedområdene vi har valgt skal inngå i den årlige rapporteringen. Disse ble deretter bearbeidet i bærekraftsgruppa og lagt frem i styremøtet i desember for videre diskusjon i plenum. Resultatet fra diskusjon med prioriteringer presenteres i Råfisklagets bærekraftsrapport for 2023.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål ligger til grunn for og er førende for nasjonale prioriteringer.

Styret i Norges Råfisklag er opptatt av at organisasjonen gjennom systematisk arbeid og gode prioriteringer i samarbeid med andre kontrollinstanser, men også øvrige aktører i næringa, kystsamfunnene og markedene, skal bidra til å oppnå FNs bærekraftsmål.

I etableringen av Råfisklagets strategiplan for 2020-2025 ble det identifisert bærekraftsmål som vi da anså som relevant. Verden og samfunnets holdninger har imidlertid endret seg betraktelig på kort tid. I 2022 ble

bærekraftsmålene som er nedfelt i strategien revidert med det formål å identifisere de målene som vurderes mest relevant for fiskerinæringa og Råfisklagets virksomhet.

Bærekraftsmålene Råfisklaget anser som mest relevant og som organisasjonen skal bidra til er: 5, 8, 9, 12 og 14. Styret tilsluttet seg målene i 2022 som en del av lagets strategiarbeid fremover. I bærekraftsrapporten for 2023 kan man lese detaljert om Råfisklagets bærekraftsarbeid og hvordan vi jobber opp mot målene.

Samfunnskontrakten

Da Råfisklaget ble etablert fikk fiskerne et svært viktig samfunnsansvar. For å se betydning av dette er det viktig å ta fiskernes og Råfisklagets historie i betraktning. Fiskerne var i en fortvilet situasjon som toppet seg på 1930-tallet med svært dårlige og uforutsigbare oppgjør for fangstene. Gjennom Råfiskloven fra 1938 som etablerte salgslag fikk de medbestemmelse over egen situasjon og næring, de fikk anstendige og mer markedsriktige minstepriser og de oppnådde mer forutsigbare økonomiske forhold. Fiskerne tok ansvar, storsamfunnet fikk orden rundt førstehåndsomsetningen, fiskekjøperne og kystsamfunnene ble likebehandlet – små som store, og myndighetene fikk et redskap i ressurskontrollen. Ansvar ble fordelt og uttaket av havet ble registrert og stilt til disposisjon som data for myndigheter og forskning. Denne samfunnskontrakten er videreført og utviklet, med stadig oppdaterte lovverk og forskrifter, og tjenesteutvikling til det vi kjenner i dag mer enn 80 år etter. Fiskerne høster av ville marine ressurser som ligger til fellesskapet. Styret i Norges Råfisklag er svært bevisst det samfunnsansvaret Råfisklaget har og forvalter som markeds plass, som tilrettelegger og som kvote-, kvalitets- og ressurskontrollør i samarbeid med og tett knyttet opp mot myndighetene.

Råfisklaget mener det er riktig og viktig at salgslaget, på vegne av våre fiskere, bidrar med støtte til tiltak og prosjekter langs kysten som bidrar til rekruttering, verdiskaping og kunnskap samt samfunnsøkonomiske og sosialt bærekraftige kystsamfunn. Derfor bidrar vi årlig med midler til velferdsstasjoner, mottaksstasjoner, til lokal idrett og kultur i distriktet, til markeds- og produktutvikling, forskningsprosjekter, samarbeid med skoler og universiteter, strandrydding og andre omdømmehevende tiltak.

Kvinnerepresentasjon i våre styrende organer

Likestilling har seilt opp som et vesentlig tema i fiskerinæringa, som bærer preg av at fiskeryrket i generasjoner har vært dominert av menn. Dette har gjort seg gjeldende også i Råfisklagets styrende organer. I løpet av 2023 kom det en endring i Samvirke loven som medfører krav om 40 % representasjon av begge kjønn i styrer. Dette lovkravet gjelder også for Råfisklaget og vil for vår del tre i kraft ved årsmøtet i 2024. Styret har gjennom høsten 2023 jobbet målrettet for å sikre at vi oppfyller loven.

Råfisklaget tar stilling til likestilling og kjønnsbalanse i næringa

Et menneskelig mangfold bidrar til en mer bærekraftig fiskerinæring. Råfisklaget har som mål å være et forbilde, og er en tydelig pådriver for økt likestilling og å trekke kvinner og ungdom til næringa ved å vise at det er attraktive og relevante arbeidsplasser. Dette gjøres gjennom kommunikasjon utad og vår deltagelse i samfunnsdebatten, gjennom styresett og ved å være en engasjert organisasjon som tydeliggjør ønsket om endring og inkludering.

Råfisklagets sosiale media-kanaler har over flere år bevisst blitt brukt til å synliggjøre kvinner i fiskerinæringa. Dette er del av et større bilde der rekruttering av yngre krefter av alle kjønn med ny kompetanse er en prioritet.

Påvirkning på klima og miljø

Råfisklaget er en kontorvirksomhet, men er også byggeier og eiendomsforvalter. Vi utfører lovpålagte kontrolloppgaver som medfører reisevirksomhet og følgelig klimagassutslipp. I klimaregnskapet for 2023 rapporterer vi for våre tre kontorer i Tromsø, Svolvær og Kristiansund, eiendomselskapene Fiskernes Hus AS, Fiskergata 22 Svolvær AS og Kystens Hus AS samt investeringselskapet Marinvest AS. Klimaregnskapet for 2023 har med flere datakilder og utslippstall enn 2022, det er positivt i den forstand at vi nå har bedre oversikt over våre samlede utslipp. For mer innsikt i Råfisklagets klimaregnskap, se bærekraftsrapporten for 2023 på rafisklaget.no.

Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til styret, kontrollkomitéen og administrerende direktør i konsernet framgår av note 4 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 4.

Utsikter 2024

Tabell 3 viser utviklingen i de norske kvotene for de viktigste fiskeartene Råfisklaget har omsetningsretten til. Kvotene for torsk, sei og hyse nord for 62°N framgår av denne tabellen. Kvotetallene er korrigert for kvotefleksibilitet/-overføring mellom år og etter refordelt tredjelandskvote. Det tas forbehold om eventuelle refordelinger for 2024 etter at årsberetninga er skrevet, som kan gi utslag i endret totalkvote. Torskekvota gikk ned med 80.000 tonn (27 %) fra 299.000 tonn i 2023 til 219.000

tonn i 2024. Seikvota økte med 4.000 tonn (2 %) fra 204.000 tonn i 2023 til 208.000 tonn i 2024, og er med det nesten på samme nivå som torskekvota. Hysekvota gikk ned med 19.000 tonn (20 %) fra 95.000 tonn i 2023 til 76.000 tonn i 2024.

De ti siste årene har det vært betydelige svingninger i kvotene for torsk, sei og hyse. Dette stiller krav til fleksibilitet og medfører ekstra utfordringer for aktørene i næringa. I 2024 er samlet kvote for torsk, sei og hyse på 503.000 tonn, 89.000 tonn (15 %) mindre enn i 2023. I 2023 var det også en nedgang fra året før på 78.000 tonn (12 %), mens det i 2022 var en reduksjon på 64.000 tonn (9 %) fra 2021.

Etter 13 uker i 2024

Til sammen 113.200 tonn torsk tilsvarende 52 % av den norske torskekvota nord for 62°N er landet og omsatt fra norske fartøy i Råfisklagets område pr. uke 13 i 2024. Dette er 25.000 tonn eller 18 % mindre enn til samme tid i 2023. Kvantumet var da 138.200 tonn, som tilsvarte 46 % av kvota. Se detaljer i tabell 5. Kvotereduksjonen som framgår av tabell 3 utgjør 27 %, så til tross for at omsatt kvantum er redusert, er likevel større andel av totalkvota tatt enn til samme tid i fjor. I følge tall fra Fiskeridirektoratet gjenstod vel 150.000 tonn av torskekvota pr. uke 13 i 2023, mot 95.000 tonn i år.

Råfisklagets totalomsetning pr. uke 13 2024 er ned 670 millioner kroner sammenlignet med samme periode i 2023, til 6,45 milliarder kroner. For utenlandske båter er det økt omsetning med ca. 30 millioner kroner, til 680 millioner kroner. Det innebærer at omsetningen for norske båter er ned med 700 millioner kroner, til 5,75 milliarder kroner.

Torsken lå lenge positivt an verdimesig til tross for redusert kvantum, men ukene før påske snudde pluss til minus. Verdien av omsatt kvantum pr. uke 13 utgjorde nær 4,2 milliarder kroner, som var ned 350 millioner kroner sammenlignet med samme periode året før. 85.300 tonn av nevnte 113.200 tonn var levert fersk til verdi vel 3,1 milliarder kroner. Tilsvarende for fryst torsk var 27.900 tonn og verdi vel 1 milliarder kroner. Ferskomsetningen målt i kvantum var 18 % lavere enn året før, mens verdien ble redusert med 6 %. For fryst torsk har vi en kvantumsreduksjon på 19 %, mens verdien er ned 12 %.

Vinterfisket i 2024 var preget av mye dårlig vær i januar og starten av februar. Spesielt uke 5 var fisket værhindret

Tabell 3: Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62°N 2014–2024 (tusen tonn rund vekt)*

Fiskeart nord for 62°N	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Torsk	466	415	412	414	356	316	333	433	385	299	219
Sei	103	106	124	135	162	132	143	174	183	204	208
Hyse	90	112	133	128	113	96	110	127	102	95	76
Sum torsk, sei og hyse	659	633	669	677	631	544	586	734	670	592	503

* Kvotene for årene før 2023 er justert for kvotefleks og refordelte tredjelands-kvoter.

hele uka. Etter det gikk det bedre værmessig, og deltakelsen i fisket tok seg også opp. I uke 10 nådde vi en topp i omsetningen av fersk torsk med 12.730 tonn til verdi 459 millioner kroner. Torskeinnslaget til Troms og Vesterålen ble forsinket av sild som oppholdt seg på fjordene i Nord-Troms og Vest-Finnmark til godt ut i februar. Det medførte at torskefisket fram til midten av februar for det meste foregikk i Vest-Finnmark og Nord-Troms. Områdene lenger sør og vest kom dermed seint i gang med torskefisket. Dette ble, i Troms og Lofoten, i noen grad oppveid av økte landinger av sei, riktignok til lavere priser sammenlignet med året før. Vest-Finnmark og Vesterålen har hatt reduksjon i landingene av fersk sei. Vesterålen hadde i begynnelsen av mars et oppsving i snurrevadfisket etter hyse som varte 2-3 uker. Hysefisket, generelt for kystflåten, har vært bedre enn året før, i tillegg til snurrevadfisket har også linefisket utviklet seg positivt.

Mens torskefisket i Vest-Finnmark har holdt seg godt oppe hele perioden, måtte man lenger vest vente til midten av februar før tilgjengelighet og fiske tok seg opp. I Lofoten var det jevn stigning fra uke 7/8 og fram mot påske, men det var faktisk ikke før i uke 10 at skreikvantumet oversteg

leveransene av sei i Lofoten. Fisket foregikk i hovedsak på yttersida og langt ut der torsken beita på sild og til tider også lodde. Seifisket ved Røst med snurrevad og garn holdt seg dermed godt oppe det meste av perioden, med en topp i uke 8-10.

Spesielt for årets vintersesong bemerkes at kjøperne har prisdifferensiert skarpt på størrelse +/- 4 kg sløyd u/hodevekt. Snittprisen for fersk torsk har holdt seg på ca. kr 54,- pr. kg sløyd u/hode, 13 % over snittprisen samme periode i fjor. Det har gjennomgående vært god fisketilgjengelighet i de områdene fisket har foregått, med større andel stor fisk enn året før.

For den havgående flåten er fisket etter torsk redusert i takt med kvotereduksjonen. Også omsetningen av sei er redusert, mens hysefisket, og da særlig for autolineflåten, har fått et kraftig løft. Snabelueren er en annen art som trålerne har startet fiske på tidlig på året. Her er omsetningen økt fra 3.700 tonn til verdi 40 millioner kroner 1. kvartal i 2023 til 9.000 tonn og 120 millioner kroner samme periode i 2024. Omsetningen av ombordfryst reke har gått motsatt vei i perioden som følge av lager fra 2022 omsatt tidlig i 2023. Omsatt kvantum fryst reke er ned fra

Tabell 4: Utvikling i minstepriser sløyd uten hode vinter 2014–2024 (kroner pr. kg og prosent)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*	2024*	Endring 2023–2024 i prosent
Torsk over 6,0 kg	14,00	16,00	17,00	19,83	22,19	25,58	29,90	23,63	30,38	37,81	40,54	7 %
Torsk 2,5-6,0 kg	11,25	13,50	16,50	19,58	21,44	24,58	27,90	22,44	29,13	36,56	39,29	7 %
Torsk 1,0-2,5 kg	10,25	11,75	15,25	18,33	20,19	23,33	26,65	21,19	27,88	35,31	38,04	8 %
Hyse over 8 hg (ikke snørefanget)	8,75	10,00	9,25	8,50	10,25	12,12	12,54	9,54	13,08	15,88	15,29	-4 %
Sei over 2,3 kg	9,00	10,00	10,50	9,99	9,66	9,59	11,25	10,42	13,02	16,08	12,63	-21 %
Sei 1,2-2,3 kg	7,50	9,00	9,50	8,99	8,66	8,59	10,25	9,42	12,02	15,08	11,63	-23 %

* Dynamiske minstepriser ble innført som en forsøksordning for torsk fra og med 3. oktober 2016. Tilsvarende ble innført for sei fra og med 30. januar 2017 og for hyse fra og med 17. desember 2018. Disse dynamiske minsteprisene blir normalt kalkulert og fastsatt hver 14. dag. For å komme fram til sammenlignbare vinter-minstepriser som kan sees opp mot minstepriser tidligere år, er det gjort en gjennomsnittsberegning av de gjeldende dynamiske minsteprisene for torsk og sei de 13 første ukene fra og med 2017, og for hyse tilsvarende fra og med 2019. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom ulike år.

Tabell 5: Omsetning 2014–2024 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt)

		Pr. uke 13										
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Norske fartøy:	Torsk:	220.800	155.900	188.400	188.800	174.500	145.900	139.000	158.300	169.500	138.200	113.200
	Hyse:	15.600	16.300	27.100	27.000	26.600	22.900	21.600	23.300	28.800	18.300	26.900
	Sei:	13.000	15.400	21.500	18.900	24.400	24.500	21.400	27.800	35.100	45.900	40.500
	Reker:	1.900	800	750	100	700	550	750	400	200	4.600	1.900
Sum all fangst norske:		335.200	266.500	338.600	316.600	315.700	282.500	271.100	323.200	389.900	347.400	325.000
Utenlandske fartøy:	Torsk:	60.000	41.800	56.800	45.200	51.700	55.800	52.900	41.800	32.600	23.800	21.900
	Hyse:	9.500	9.300	17.400	16.200	12.400	7.400	7.800	4.300	4.300	3.300	4.100
	Sei:	2.300	3.400	6.400	8.500	6.900	7.300	8.900	5.600	5.100	3.800	3.900
	Reker:	1.100	1.100	2.050	1.050	1.850	1.200	1.350	1.400	100	100	1.200
Sum all fangst utenlandske:		74.000	58.100	93.100	73.000	75.500	74.500	74.500	55.100	44.000	32.000	31.700
Sum norske og utenlandske:		409.200	324.600	431.700	389.600	391.200	356.900	345.600	378.300	433.900	379.400	356.700

4.400 tonn til 1.700 tonn, med en verdireduksjon fra 92 til 47 millioner kroner. Når det gjelder snøkrabben, ble fisket stoppet rekordtidlig, allerede 18. mars, til tross for at totalkvota er økt til tett innpå 10.000 tonn.

Til sammen 3.811 fartøy inkludert fritidsbåter har sørget for 47.913 enkeltleveranser til totalt 214 fiskekjøpere de 13 første ukene i 2024. I samme periode i 2023 var antallet 3.711 fartøy, 54.952 leveranser og 219 kjøpere.

I løpet av første kvartal 2024, uten å ta hensyn til størrelsesfordeling eller om fangstene er omsatt ferske eller fryste, har norske fiskere i gjennomsnitt oppnådd 13 % høyere priser for torsk, 5 % lavere priser for hyse og 26 % lavere priser for sei sammenlignet med samme periode i 2023. En tilsvarende betraktning for ombordfryste reker til pilling, viser en reduksjon på 6 %.

Ser vi utviklingen over en to-årsperiode fra 1. kvartal 2022 fram til 1. kvartal 2024, så ligger de i gjennomsnitt oppnådde torsk-, hyse- og seiprisene henholdsvis 43 % høyere, 18 % lavere og 7 % lavere. For ombordfryste reker til pilling ligger prisene 4 % lavere.

Styret har Råfisklagets formål klart i tankene og har lagt dette til grunn for mange av de valg og prioriteringer som er gjennomført i beretningsåret:

«Ved organisert førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.»

I formålet ligger det en utfordring om å sikre fiskernes inntekter, men også å sørge for en effektiv omsetning og garantere fiskerne oppgjør. Som en del av dette må Råfisklaget sørge for å ha nødvendig egenkapital og likviditet for at omsetnings- og oppgjørssystemene skal fungere. Det ligger også et ansvar for å bidra til å balansere ulike hensyn mot hverandre.

Norges Råfisklags bærende verdier er rettferdighet, ryddighet og å sørge for en sunn og god konkurranse om fiskernes råstoff. Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar som Råfisklagets styre tar på alvor.

Tromsø, 31. desember 2023
2. april 2024

Roger Hansen

Rolf Guttorm Kristoffersen
Styreleder

Svein Ove Haugland
Adm. direktør

Jan Roger Lerbukt
Nestleder

Børre Johan Johannessen

Ola Andreas Dahle

Marita Sedeniussen

Yngve Sørensen

Arnstein Næss

Kjell-Otto Knoph

Tom Vegar Kiil

Jonette N. Braathen
Ansattes representant

Regnskap 2023

Resultatregnskap pr. 31. desember 2023

Alle tall i hele tusen

Konsern			Norges Råfisklag		
2022	2023	Noter	2023	2022	
17 282 696	17 822 032	Omsetning (informasjon)	1	17 822 032	17 282 696
		DRIFTSINNEKTER			
108 303	109 794	Lagsavgift	1	109 794	108 303
30 640	32 199	Leieinntekter	1		
25 310	24 111	Andre driftsinntekter	1,2	24 923	26 064
164 253	166 104	SUM DRIFTSINNEKTER		134 717	134 367
		DRIFTSKOSTNADER			
56 663	58 242	Lønn og pensjonskostnader	2,3,4	57 952	56 395
43 668	48 491	Andre driftskostnader	2,4,5	48 894	43 495
6 401	7 841	Bevilgninger	6	7 841	6 401
15 730	15 984	Ordinære avskrivninger	7	2 794	2 711
122 462	130 557	SUM DRIFTSKOSTNADER		117 481	109 001
41 791	35 547	DRIFTSRESULTAT		17 236	25 366
		FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
		Inntekt på investering i datterselskap	8	12 315	7 520
1 373	754	Inntekt på investering i tilknyttede selskap	8		
4 272	3 470	Aksjeutbytte		3 470	4 272
24 341	47 367	Renteinntekter		45 483	23 708
-14 282	35 431	Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler	9	31 884	-12 453
-8 821	-10 861	Rentekostnader		-339	-54
-114	-285	Finanskostnader		-7	-13
6 770	75 877	NETTO FINANSINNEKTER		92 807	22 981
48 560	111 424	ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		110 043	48 347
13 721	21 823	Skattekostnad på ordinært resultat	10	19 045	12 111
34 839	89 601	ÅRSRESULTAT		90 998	36 236
34 839	89 601	Årsresultat	11		
		OVERFØRINGER			
		Overført til annen egenkapital	11	90 998	36 236
		Sum overføringer		90 998	36 236

Kontantstrømpoppstilling

Alle tall i hele tusen

Konsern			Norges Råfisklag	
2022	2023		2023	2022
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
14 261 254	14 517 838	Innbetalinger fra fiskekjøpere knyttet til oppgjør gjennom laget	14 517 838	14 261 254
24 334	47 325	Innbetalinger av renter fra plasseringer i verdipapirer, bankinnskudd, mv.	45 483	23 708
61 869	57 250	Innbetalinger knyttet til leieinntekter og andre driftsinntekter	15 108	20 309
-13 510 176	-13 851 637	Utbetalinger til fiskere knyttet til oppgjør gjennom laget	-13 851 637	-13 510 176
-648 831	-664 316	Utbetalinger av offentlige avgifter	-664 316	-648 831
-44 490	-62 899	Utbetalinger knyttet til andre driftskostnader	-52 482	-34 105
-56 258	-57 340	Utbetalinger knyttet til lønn og pensjoner	-57 056	-56 024
-8 905	-15 213	Utbetalinger av skatter	-15 119	-8 351
-8 662	-10 966	Utbetalinger knyttet til renter og andre finanskostnader	-346	-66
-7 583	-7 272	Utbetalinger knyttet til bevilgninger	-7 272	-7 583
62 551	-47 230	Netto kontantstrøm knyttet til operasjonelle aktiviteter	-69 800	40 135
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
1 642	-3 091	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktige fordringer	-3 588	2 002
4 768	-244 333	Inn-/utbetalinger (-) knyttet til markedsbaserte aksjer, aksjefond og rentefond	-244 319	4 812
-6 665	-2 638	Utbetalinger knyttet til varige driftsmidler	-1 174	-1 725
1 500		Innbetalinger knyttet til investeringer i aksjer		
1 246	-250 062	Sum inn/utbetalinger(-) knyttet til investeringsaktiviteter	-249 081	5 088
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
-11 000	-11 000	Utbetalinger knyttet til langsiktig gjeld		
-11 000	-11 000	Netto kontantstrøm knyttet til finansieringsaktiviteter		
52 797	-308 291	Netto endring i betalingsmidler	-318 880	45 223
436 739	489 536	Beholdning av betalingsmidler 01.01	447 759	402 537
489 536	181 245	Beholdning av betalingsmidler 31.12	128 879	447 759
		Avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
48 560	111 424	Ordinært resultat før skatt	110 043	48 347
-8 905	-15 213	Periodens betalte skatter	-15 119	-8 351
-4 272	-3 470	Aksjeutbytte	-3 470	-4 272
14 282	-35 431	Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler	-31 884	12 453
	-530	Gevinst aksjer, grunnfondsbevis og andre anl.midler	-530	
15 730	15 984	Ordinære avskrivninger	2 794	2 711
-1 373	-754	Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap	-12 315	-7 520
-104 684	-63 550	Endring i kortsiktige fordringer	-62 557	-105 325
103 109	-56 348	Endring i kortsiktig gjeld	-57 074	102 037
125	276	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	276	125
-19	382	Endring i andre tidsavgrensingsposter	37	-70
62 551	-47 230	Sum utbetalinger fra operasjonelle aktiviteter	-69 800	40 135

Noter

(tall i hele tusen)

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap

Datterselskaper er selskaper der morselskapet har kontroll, og dermed bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt ved å eie mer enn halvparten av den stemmeberettigede kapitalen. Investeringer med 20-50 % eie av stemmeberettiget kapital og betydelig innflytelse, defineres som tilknyttede selskaper. Norges Råfisklag eier 100% av aksjene i Marininvest AS og Fiskernes Hus AS. Fiskernes Hus AS eier 100% av aksjene i Fiskergata 22 Svolvær AS og 100% av aksjene i Kystens Hus AS. Disse selskapene utgjør konsernregnskapet. Eierinteressene i Kirkenesterminalen AS er klassifisert som tilknyttet selskap.

Regnskapsprinsipper for aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Egenkapitalmetoden brukes som prinsipp for vurdering og presentasjon av investeringer i datterselskap og tilknyttede selskaper. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvare andelen av egenkapitalen, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte internegevinster. Resultatandelen i resultatregnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt, og korrigeres for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet vises resultatandelen under finansposter.

Konsolideringsprinsipper

Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet). I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Driftsinntekter

Lagets driftsinntekter består av lagsavgift, leieinntekter og andre driftsinntekter. Driftsinntektene er vurdert til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, og inntektsføres i takt med utførelsen.

Varige driftsmidler og av-/nedskrivninger

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid («knekkpunktmetoden»). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunkt. Ved indikasjon om at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjennvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjennvinnbart beløp. Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Aksjer og grunnfondsbevis

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i andre aksjer mv. Utdelinger regnskapsføres i utgangspunktet som finansinntekt, når utdelingen er vedtatt. Hvis utdelingene overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet, føres det overskytende til reduksjon av kostprisen.

Markedsbaserte aksjer, aksjefond og rentefond

For kortsiktige investeringer brukes markedsverdi prinsippet. Verdien i balansen tilsvarer markedsverdien av investeringene pr. 31.12. Mottatt utbytte, og realiserte og urealiserte gevinster/tap, resultatføres som finansposter.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har pensjonsordning basert på innskuddsordning. Ved innskuddsordning betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare inntektsskatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt består av skatt på alminnelig inntekt og formueskatt. Formueskatt beregnes med 0,30% av netto ligningsmessige formue og kostnadsføres under andre driftskostnader. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen. Utsatt skatt både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet regnskapsføres til nominelt beløp.

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode i henhold til foreløpig norsk regnskapsstandard.

Note 1 Driftsinntekter

Omsetning gjennom laget presenteres for informasjonsformål på linje over driftsinntekter. Omsetningen representerer alle førsteomsatte marine ressurser foretatt i Norges Råfisklagets geografiske virkeområde.

Lagets driftsinntekter består av lagsavgift, leieinntekter og andre driftsinntekter.

2023	Avgiftssats	Norge	Utland	Sum
Omsetning		15 841 018	1 981 014	17 822 032
Lagsavgift				
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc. t.o.m 30.06.2023	0,77 %	49 567	208	49 775
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc. f.o.m 01.07.2023	0,65 %	13 834	24	
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare t.o.m 30.06.2023	0,59 %	19 776	6 887	26 663
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare f.o.m 01.07.2023	0,50 %	13 339	3 219	
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning t.o.m 30.06.2023	0,24 %	1 386	301	1 687
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning f.o.m 01.07.2023	0,20 %	1 095	28	
Krill	0,10 %	130		130
Sum lagsavgift		99 128	10 666	109 794

2022	Avgiftssats	Norge	Utland	Sum
Omsetning		15 258 346	2 024 350	17 282 696
Lagsavgift				
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	0,77 %	63 268	31	63 298
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare	0,59 %	36 762	9 997	46 759
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	0,24 %	1 633	782	2 416
Krill	0,10 %	130		130
Sum lagsavgift		101 793	10 810	112 603
Avsetning for tilbakeførsel av lagsavgift*				-4 300
Sum lagsavgift				108 303

* Sak som er til behandling hos Nærings- og fiskeridepartementet. En beslutning om tilbakeførsel av lagsavgift vil også medføre en tilbakeførsel av omsetning på om lag 550 millioner.

Leieinntekter i konsernregnskapet og andre driftsinntekter er inntektsført i henhold til opptjeningsprinsippet. En vesentlig del av andre driftsinntekter er inntektsført tjenestesalg for arbeid knyttet til inndragning av fangstverdi for overfisket kvote og andre overtredelser. I tillegg er det leid ut ressurser til eiendomsselskaper i konsernet.

Konsern			Norges Råfisklag	
2022	2023		2023	2022
16 786	17 769	Tjenestesalg inndragning fangstverdi	17 769	16 786
2 515	2 835	Utleie av arbeidskraft, tjenestesalg	3 898	3 552
4 479	1 562	Inntekt Råfisklagskortet	1 562	4 479
1 530	1 945	Andre driftsinntekter	1 693	1 247
25 310	24 111	Sum	24 923	26 064

Note 2 Transaksjoner med nærstående parter

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 4, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 16. Følgende transaksjoner er foretatt til selskapets eierorganisasjoner:

Norges Råfisklag		2023	2022
Tjenestekjøp for oppnevning til årsmøte i Norges Råfisklag		1 250	1 250
Støtte til årsmøte, eiermøter		113	237
Støtte til utadrettede tiltak		811	374
Støtte til drift og investering i Velferdsstasjoner		818	485
Sum overføringer til eierorganisasjonene		2 992	2 347

Transaksjoner med øvrige nærstående parter:

Norges Råfisklag		
	Tjenestesalg	Tjenestekjøp
<i>Datterdatter selskap</i>		
Fiskergata 22 Svolvær AS	381	967
Kystens Hus AS	683	4 671
Sum	1 063	5 638

Note 3 Pensjonskostnader

Selskapet og konsernet har pensjonsordninger som i 2023 har omfattet 55 personer. Pensjonsordningen er en innskuddsordning. Innskuddspensjonsordningen forvaltes av livselskap, og det betales premie for ansatte med inntil 7 % av lønn inntil 7,1 G, og 25,1 % av lønn utover 7,1 G. I tillegg har selskapet en ytelsesordning for en ansatt som gir rett til definerte fremtidige ytelser som i hovedsak bestemmes av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Da den ansatte er delvis uføre er det ikke anledning å lukke ytelsesordningen. Selskapet har i tillegg individuelle pensjonsavtaler for ansatte med lønn over 12G. Pr. 31.12.2023 utgjør pensjonsforpliktelsen knyttet til avtalene kr 997 tusen. Forpliktelsene knyttet til pensjonsordningene er dekket gjennom forsikringsselskap og finansieres over drift. Selskapets og konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Pensjonskostnad	Norges Råfisklag	
	2023	2022
Ytelserbasert pensjonskostnad	10	87
Innskuddsbasert pensjonskostnad	4 307	4 637
Pensjonskompensasjon	1 421	1 492
Annen pensjonskostnad	1 983	1 860
Sum pensjonskostnad	7 721	8 077

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder pensjonskostnader.

Note 4 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser

Norges Råfisklag hadde 54,6 årsverk ved utgangen av 2023. Lønnskostnadene i laget var slik:

Konsern			Norges Råfisklag	
2022	2023		2023	2022
45 264	46 706	Lønnskostnader	46 456	45 054
3 293	3 815	Arbeidsgiveravgift	3 775	3 264
8 077	7 721	Pensjonskostnader	7 721	8 077
29	1	Øvrige personalkostnader		
56 663	58 242	Sum	57 952	56 395
56	55	Sysselsatte årsverk i regnskapsåret	55	56

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret	Kontrollkomite
Lønn/ honorar	2 070	2 499	310
Pensjonsutgifter	315		
Annen godtgjørelse	88		

Lån til administrerende direktør på kr 1 million. Rentesatsen er lik normalrentesatsen fastsatt av Stortinget. Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet overfor medlemmer i styret. Det foreligger ingen bonusavtale eller sluttoppgjørsavtale med administrerende direktør.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	Norges Råfisklag	Konsern
Lovpålagt revisjon	404	644
Skatte- og avgiftsrådgivning		
Sum	404	644

Note 5 Tap på fordringer

Fordringer er vurdert til antatt virkelig verdi og tapsføringen fremkommer slik:

Konsern		Norges Råfisklag	
01.01	31.12	01.01	31.12
628	664	148	183
	35		35
	1		1
	37		37

Note 6 Bevilgninger

Bevilgninger og bidrag gis av Norges Råfisklag til ulike formål. Fordelte midler benyttes i stor grad til støtte for lokale tiltak til fordel for fiskeribefolkningen, og kan ha stor nytte for bosettingsmønsteret. Dette gjelder spesielt støtte til velferd-, service- og mottaksstasjoner i Norges Råfisklags distrikt. Det gis også støtte til utadrettede tiltak. Videre er Norges Råfisklag delaktig i prosjekter til å markedsføre fiskeprodukter samt utvikling innenfor næringen. Det gis også studiestøtte som kan relateres til næringen. Herunder følger en oversikt over bidrag og bevilgninger gitt av ulike utvalg til disse formål. Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder bevilgninger.

	2023	2022
Styrets bevilgninger	5 425	5 061
Markedsrådets bevilgninger	2 416	1 340
Sum bevilgninger	7 841	6 401

Note 7 Varige driftsmidler

Norges Råfisklag					
	Transportmidler	Driftsløsøre	Innredning	Fast eiendom	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	3 714	15 310	4 649	3 585	27 257
Tilgang		1 483	361		1 844
Avgang	1 398		0		1 398
Anskaffelseskost 31.12.	2 316	16 793	5 010	3 585	27 704
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	3 360	11 281	1 128		15 770
Tilbakeførte avskrivninger	1 258	-			1 258
Balanseført verdi 31.12.	213	5 512	3 882	3 585	13 191
Årets avskrivninger	424	1 901	470		2 794
Forventet økonomisk levetid	5 år	3-10 år	10 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Linær	Avskrives ikke	

Konsern						
	Transportmidler	Driftsløsøre	Innredning	Fast eiendom	Tomter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	3 714	16 758	4 649	464 096	75 159	564 376
Tilgang		1 570	361	1 377		3 308
Avgang	1 398					1 398
Anskaffelseskost 31.12.	2 316	18 328	5 009	465 473	75 159	566 286
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	3 360	12 096	1 128	106 371		122 956
Tilbakeførte avskrivninger	1 258	0				1 258
Balanseført verdi 31.12.	213	6 232	3 881	359 102	75 159	444 587
Årets avskrivninger	424	2 165	470	12 925		15 984
Forventet økonomisk levetid	5 år	3-10 år	3-10 år	25-50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Fast eiendom består av næringsbygg for utleie, tomter og fritidseiendommer. Tomter og fritidseiendommer avskrives ikke, mens næringsbyggene avskrives med 2% årlig. Det benyttes lineære avskrivninger av anskaffelseskost. Fiskergata 22 Svolvær AS og Kystens Hus AS eier næringsbyggene.

Spesifikasjon av fast eiendom

Forretningseiendom	Ansk.kost	Akk.avskrivn.	Påkostn	Avgang	Tb.ført avskrivn.	Bokført verdi
Fiskergt. 22, Svolvær	50 244	38 103	1 377			13 519
Stortorget 1, Tromsø	485 426	68 269				417 158
Forretningseiendom	535 670	106 371	1 377			430 676
Fritidseiendom						
Fritidseiendommer	3 290					3 290
Diverse tomter	295					295
Fritidseiendom	3 585					3 585
Sum fast eiendom	539 255	106 371	1 377			434 261

Det er en merverdi knyttet til næringsbygget i Stortorget 1 på 89,5 millioner som avskrives lineært over byggets levetid i konsernet. I tillegg foreligger det en merverdi knyttet til tomt i Stortorget 1 på 53,2 millioner.

Note 8 Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap

Investeringene i datterselskap og tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Norges Råfisklag								
Selskap	Eierandel	Forretnings- kontor	Ansk.kost	EK-andel 01.01	Resultat- andel	Tilgang/ Avgang	Utbytte/ Konsernbidrag	EK-andel 31.12
<i>Datterselskap</i>								
Fiskernes Hus AS	100 %	Tromsø	31 455	211 129	8 095			219 224
Marinvest AS	100 %	Tromsø	56 000	70 368	4 220			74 588
Sum			87 455	281 497	12 315			293 812

Datterdatterselskap er innregnet etter egenkapitalmetoden i Fiskernes Hus sitt regnskap:

Selskap	Eierandel	Forretnings- kontor	Ansk.kost	EK-andel 01.01	Resultat- andel	Tilgang/ Avgang	Utbytte/ Konsernbidrag	EK-andel 31.12
<i>Datterdatterselskap</i>								
Fiskergata 22 Svolvær AS	100 %	Tromsø	4 747	3 308	-698		177	2 786
Kystens Hus AS	100 %	Tromsø	158 068	188 808	8 605			197 412
Sum			162 815	192 115	7 907		177	200 199

Konsern								
Selskap	Eierandel	Forretnings- kontor	Ansk.kost	EK-andel 01.01	Resultat- andel	Tilgang/ Avgang	Utbytte/ Konsernbidrag	EK-andel 31.12
<i>Tilknyttede selskap</i>								
Kirkenesterminalen AS	43 %	Kirkenes	2 515	3 838	754			4 592
Sum			2 515	3 838	754			4 592

Verdien av Kystens Hus AS er i konsernregnskapet innregnet med 100%, basert på verdien ved siste oppkjøp. I den forbindelse er det identifisert merverdier for 89,5 millioner som er innregnet i konsernregnskapet sammen med avskrivning og utsatt skatt på merverdiene.

Markedsbaserte aksjer og aksjefond

Konsern			Norges Råfisklag		
Kostpris	Bokført verdi	Selskapets navn	Kostpris	Bokført verdi	
2 227	1 577	Orkla ASA a-aksjer	2 227	1 577	
1 701	406	Frontline Ltd	1 701	406	
3 928	1 983	Sum aksjer egen forvaltning	3 928	1 983	
833	930	Global Infrastruktur I AS	833	930	
833	930	Sum aksjefond egen forvaltning	833	930	
36 977	46 153	Danske Invest forvaltning	29 977	38 340	
23 089	25 875	Sparebank1 Kapitalforvaltning	23 089	25 875	
29 319	41 724	Nordea forvaltning	27 255	39 404	
89 385	113 752	Sum aksjefond	80 321	103 618	
94 146	116 666	Sum aksjer og aksjefond	85 082	106 532	

Obligasjoner, obligasjonsfond og pengemarkedsfond

Konsern			Norges Råfisklag		
Kostpris	Bokført verdi	Selskapets navn	Kostpris	Bokført verdi	
82 235	81 663	Sparebank1 Kapitalforvaltning	82 235	81 663	
23 991	24 169	Nordea Forvaltning	23 991	24 169	
106 225	105 832	Sum obligasjoner	106 225	105 832	
17 736	19 265	DNB			
88 167	91 046	Danske Invest Forvaltning	83 077	85 445	
41 167	44 329	Nordea Forvaltning	28 600	31 591	
147 070	154 640	Sum obligasjonsfond	111 676	117 036	
3 008	3 008	Danske Invest Norsk Likviditet	3 008	3 008	
19 642	19 842	Nordea Likviditet	19 642	19 842	
22 650	22 850	Sum pengemarkedsfond	22 650	22 850	
275 945	283 322	Sum rentepapirer og rentefond	240 551	245 718	
250 326	250 378	Danske Invest Forvaltning	250 326	250 378	
250 326	250 378	Sum likviditetsfond egen forvaltning	250 326	250 378	

Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler fremkommer slik:

Konsern			Norges Råfisklag		
2022	2023		2023	2022	
-16 384	-4 464	Tidligere års verdiendring aksjer og -fond	-4 606	-15 569	
4 464	19 164	Årets verdiøkning av aksjer og aksjefond	18 908	4 606	
-4 666	4 568	Tidligere års verdiendring rentefond	2890	-5 304	
-4 568	8 031	Årets verdiendring av rentefond	7040	-2 890	
-21 154	27 299	Netto urealisert gevinst/tap(-)	24 232	-19 157	
295	-198	Gevinst salg av aksjer og aksjefond	-244	295	
6 664	8 553	Renter obligasjoner	8 553	6 664	
231	248	Gevinst salg av rentefond	-252	20	
-318	-470	Netto valutagevinst plassering i verdipapirer	-405	-274	
6 871	8 133	Netto realisert gevinst	7 652	6 704	
-14 282	35 431	Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler	31 884	-12 453	

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel

Konsern			Norges Råfisklag	
2022	2023		2023	2022
Midlertidige forskjeller				
-628	-664	Omløpsmidler	-183	-148
176 631	173 431	Anleggsmidler *	-24	-43
-8 785	-9 486	Andre forskjeller	-9 409	-8 689
167 218	163 282	Midl. forskjeller som påvirker betalbar skatt	-9 616	-8 879
-4 560	7 895	Forskjeller knyttet til verdipapir	5 219	-4 712
-9 738		Fremførbare skattemessige underskudd		
152 919	171 177	Grunnlag for utsatt skatt	-4 398	-13 591
33 642	37 659	Utsatt skattefordel(-)/skatteforpliktelse(+)	-968	-2 990
22 %	22 %	Anvendt skattesats	22 %	22 %

* I konsernets midlertidige forskjeller inngår forskjeller knyttet til merverdi forretningsbygg Stortorget i

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

Konsern			Norges Råfisklag	
2022	2023		2023	2022
Grunnlag for betalbar skatt				
48 560	111 424	Resultat før skattekostnad	110 043	48 347
24 932	-22 893	Permanente forskjeller	-33 405	14 899
73 492	88 531	Grunnlag for skattekostnad på årets resultat	76 638	63 246
6 229	2 145	Endring i midlertidige forskjeller	737	5 478
-10 570	-9 738	Fremførbart ligningsmessig underskudd		
69 151	80 938	Grunnlag betalbar skatt	77 375	68 723
Fordeling av skattekostnaden				
15 213	17 806	Skatt på alminnelig inntekt	22 %	17 023
-1 492	4 016	Endring i utsatt skatt		2 023
13 721	21 823	Årets skattekostnad	19 045	12 111
Avstemming av årets skattekostnad				
48 560	111 424	Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	110 043	48 347
10 683	24 513	Beregnet skatt 22%	24 209	10 636
13 721	21 823	Skattekostnad i resultatregnskapet	19 045	12 111
-3 038	2 690	Differanse	5 164	-1 475
Differansen består av følgende:				
5 485	-5 036	22% av permanente forskjeller	-7 349	3 278
-2 447	2 346	Andre forskjeller	2 185	-1 803
3 038	-2 690	Sum forklart differanse	-5 164	1 475
Betalbar skatt i balansen				
15 213	17 806	Skatt på alminnelig inntekt	22 %	17 023
2 552	3 283	Formueskatt	0,30 %	3 283
17 765	21 089	Årets betalbare skatt	20 305	17 671

Note 11 Egenkapital

Egenkapitalen i laget består av innbetalt andelskapital på 11 tusen og resten opptjent egenkapital. Det er utstedt andelsbrev på fylkesfiskarlagene, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund samt Fiskebåt basert på medlemstall i organisasjonene. De har andeler for hhv 5,5, 0,5, 1,5 og 3 tusen. Medlemstall i organisasjonene kan variere, og andelskapitalen varierer da tilsvarende. Følgende oppstilling viser spesifikasjon over egenkapitalen samt egenkapitalendringer.

Norges Råfisklag			
Årets endring i egenkapital	Andelskapital	Annen egenkapital	Sum Egenkapital
Egenkapital 01.01.	11	1 015 376	1 015 387
Årets resultat		90 998	90 998
Egenkapital 31.12.	11	1 106 374	1 106 384

Konsern				
Årets endring i egenkapital	Andelskapital	Annen egenkapital	Minorit.-interesser	Sum Egenkapital
Egenkapital 01.01.	11	1 031 931		1 031 941
Årets resultat		89 601		89 601
Egenkapital 31.12.	11	1 121 532	0	1 121 542

Note 12 Pantelån, pantstillelser, garantistillelser og rentesikring**Gjeld som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt**

All gjeld i konsernet har avdragstid med forfall innen fem år.

Balanseført gjeld som er sikret ved pantestillelse:

Konsern		Norges Råfisklag	
2022	2023	2023	2022
204 000	193 000	Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	
204 000	193 000	Sum	

Balanseført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet for pantesikret gjeld, garantier:

Konsern		Norges Råfisklag	
2022	2023	2023	2022
428 377	417 158	Fast eiendom	
428 377	417 158	Sum	

Rentesikring – Konsern

I Kystens Hus AS er den langsiktige gjelden knyttet til en rentesikringsavtale som har en varighet på 10 år.

Konsern		
Rentesikringer har følgende forfallsstruktur:	2023	2022
Forfaller innen fem år	27 500	27 500
Forfaller senere enn fem år	64 625	70 125
Sum	92 125	97 625

Konsern		
Rentebytteavtalene har hatt følgende verdiutvikling gjennom regnskapsåret:	2023	2022
IB markedsverdi av forpliktelse (+)/ fordring (-)	2 303	9 824
Verdiendring	-4 753	-7 521
UB markedsverdi av forpliktelse (+)/ fordring (-)	-2 450	2 303

Markedsverdien av selskapets rentebytteavtaler angir nåverdien av avtalefestede fastrenteavtaler. Nåverdien representerer selskapets markedsvurderte forpliktelser overfor motpart i rentebytteavtalene. Verdiendring gjennom regnskapsåret representerer en endring av markedsvurderte forpliktelser.

Forpliktelsen er ikke innregnet i konsernets balanse. Forpliktelsen kostnadsføres i forbindelse med avdragsterminene på pantelånet.

Kausjon

Norges Råfisklag kausjonerer for inntil MNOK 50,0 knyttet til forskuddsordningen gjennom Råfisklagskortet.

Note 13 Aksjer og grunnfondsbevis

Norges Råfisklag			
Selskapets navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris
Sparebanken Nord-Norge	403 584	50	10 599
Lytix Biopharma AS	29 650	1	457
Diverse selskap			204
Sum aksjer og grunnfondsbevis			11 260
Akkumulerte avskrivninger 31.12			-9
Årets nedskrivning			
Bokført verdi			11 251
Konsern			
Selskapets navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris
Sparebanken Nord-Norge	403 584	50	10 599
Lytix Biopharma AS	29 650	1	457
Værøy Fryselager AS	100	1 000	100
Calanus AS	443 787	0,08	2 334
Norinova Invest AS A-aksjer	823	1 000	823
Norinova Invest AS B-aksjer	83	1 000	83
Nordvest Lagerhotell as	825	1 000	955
Diverse andre selskap			204
Sum aksjer og grunnfondsbevis			15 555
Akkumulerte avskrivninger 31.12.			-988
Bokført verdi			14 567

Note 14 Langsiktige fordringer

Norges Råfisklag yter lån til lagets ansatte. Maksimalt lånebeløp er 100% av lånetakst og ikke høyere enn 2.200.000 pr ansatt. Avdragstiden kan avtales individuelt, men kan ikke være lengre enn 25 år. Det forlanges pant i fast eiendom og rentebetingelsene er de samme for alle ansatte. Rentesaften er lik normalrentesaften fastsatt av Stortinget.

Spesifikasjon langsiktige fordringer:

Konsern			Norges Råfisklag	
2022	2023		2023	2022
1000	1000	Lån adm.direktør	1000	1000
9 913	13 477	Lån gitt øvrige ansatte (19)	13 477	9 913
4 609	3 754	Lån andre *		
15 522	18 231	Sum langsiktige fordringer	14 477	10 913

* Langsiktig fordring på 3 millioner forfaller til betaling 31.12.2026.

Note 15 Tilgode fiskekjøpere

Ved førstehåndsomsetning av marine ressurser, skjer oppgjør for fangst gjennom Norges Råfisklag SA ved at verdien av fangsten avregnes og utbetales til fiskerne samt faktureres og innkreves fra fiskekjøperne. Fiskekjøperne gis en kredittid på 14 dager. Tilgode fiskekjøpere er fordringer knyttet til denne oppgjørsordningen. Det er et vilkår for å kunne kjøpe fisk at det er stillet tilstrekkelig og betryggende sikkerhet for mottatt fangst.

	2023	2022
Tilgode fiskekjøpere	509 163	455 891
Sikkerhetstillegg ved utgangen av regnskapsåret:		
Sikkerhetstillegg knyttet til tradisjonell omsetning (fersk):		
Bankgaranti	295 787	311 424
Kredittforsikring	544 920	497 870
Innbetalt depositum	93 762	94 776
Garantifond felles	35 742	33 914
Sum sikkerhetstillegg knyttet til tradisjonell omsetning (fersk)	970 211	937 985
Sikkerhetstillegg knyttet til auksjon omsetning (frossen):		
Bankgaranti	41 130	41 630
Kredittforsikring	611 400	551 650
Tapsfond auksjon omsetning (frossen)	5 109	4 389
Sum sikkerhetstillegg knyttet til auksjon omsetning (frossen)	657 639	597 669
Sum sikkerhetstillegg ved utgangen av regnskapsåret	1 627 850	1 535 654

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder tilgode fiskekjøpere.

Note 16 Mellomværende med selskap samme konsern

Norges Råfisklag		
Mellomværende med konsernselskaper	2023	2022
Fiskernes Hus	5	7
Fiskergata 22 Svolvær	34	-2
Kystens Hus AS	-129	34
Sum	-90	38

Note 17 Andre kortsiktige fordringer

Konsern			Norges Råfisklag	
2022	2023		2023	2022
209	466	Fordringer på ansatte	466	209
604	886	Påløpte ikke forfalte renteinntekter	886	604
		Fordringer på datterselskap	89	103
1 740	3 000	Forskuddsbetalte kostnader	5 319	887
16 369	24 883	Andre kortsiktige fordringer	19 927	15 578
-148	-183	Avsetning til tap på fordringer	-183	-148
18 775	29 053	Sum andre kortsiktige fordringer	26 504	17 233

Note 18 Bundne bankinnskudd, trekkrettigheter

Konsern		Norges Råfisklag		
2022	2023	Bundne bankinnskudd	2023	2022
486 088	177 759	Betalingsmidler	125 499	444 468
3 449	3 486	Skattetrekkmidler	3380	3 292
489 536	181 245	Sum betalingsmidler/skattetrekk	128 879	447 759
Trekkrettigheter				
250 000	250 000	Ubenyttet kassekreditt	250 000	250 000

Note 19 Skyldig fiskere

Ved førstehåndsomsetning av marine ressurser, skjer oppgjør for fangst gjennom Norges Råfisklag SA ved at verdien av fangsten avregnes og utbetales til fiskerne samt faktureres og innkreves fra fiskekjøperne. Oppgjørstid for fiskerne er 15 dager. Omsetningen i desember varierer fra år til år, og det vil derfor oppstå reduksjon eller økning i skyldig fiskere avhengig av omsetningsstørrelsen siste uker av regnskapsåret. Dette synliggjøres også på fordringene knyttet til fiskekjøperne, jfr note 15.

Norges Råfisklag garanterer oppgjør til fiskerne uavhengig om fiskekjøperne kan betale for fakturert fangst.

Note 20 Inntrukne midler

Inntrukne midler er overtredelser av havressurslovens og fiskesalgslagslovens bestemmelser. Ved overtredelser, faktureres fiskerne og fordringene som oppstår motregnes i senere oppgjør for fangst eller kreves innbetalt. Ubetalte fordringer ved utgangen av regnskapsåret er ikke inkludert i netto inntrukne midler. Midlene administreres av laget og benyttes til å dekke kostnader ved kontrollaktivitet samt ordninger som tilskudd til føring av fisk. Regnskap over inntrukne midler rapporteres årlig til Nærings- og fiskeridepartementet som godkjenner dekning av kostnader til kontrollarbeid. Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet og følgende oppstilling viser oversikt over inntrukne midler:

	2023	2022
Inngående balanse 1.1	73 134	60 828
Inntrukket i år	46 966	37 957
Tilskudd føring og andre kostnader	-10 790	-8 864
Anvendt til lagets kontrollaktivitet (se note 1)	-17 769	-16 786
Inntrukne midler 31.12	91 542	73 134

Note 21 Annen kortsiktig gjeld

Konsern		Norges Råfisklag		
2022	2023		2023	2022
18 309	20 399	Forskuddsbetaling fra fiskekjøperne	20 399	18 309
4 389	5 109	Avsetning tapsfond	5 109	4 389
9 415	10 200	Fiskeres frivillige trekk til fagorganisasjoner	10 200	9 415
6 400	2 633	Forskuddsbetaling fra andre kunder	2 633	6 400
10 651	12 362	Andre leverandører	10 433	9 248
5 240	5 527	Feriepenger, påløpt	5 498	5 217
2 870	3 438	Bevilgninger, påløpt	3 438	2 870
2 158	2 334	Påløpte renter		
4 300	4 300	Avsetning for tilbakeførsel av lagsavgift	4 300	4 300
63 730	66 302	Sum annen kortsiktig gjeld	62 010	60 147

Revisors beretning

KPMG AS
Sjøgata 8
N-9008 Tromsø

Telephone +47 45 40 40 63
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til årsmøtet i Norges Råfisklag SA

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Råfisklag SA, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av foretakets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig

© KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Tromsø
Alta	Finnsnes	Molde	Trondheim
Arendal	Hamar	Sandefjord	Tynset
Bergen	Haugesund	Slavanger	Ulsteinvik
Bodø	Knarvik	Stord	Ålesund
Drammen	Kristiansand	Straume	

informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til foretakets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om foretakets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at foretaket og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle

informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Tromsø, 4. april 2024

KPMG AS

Stig-Tore Richardsen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Kontrollkomitéens årsmelding

I beretningsåret 2023 har kontrollkomitéen gjennomført kontroller i henhold til instruks og egen vurdering. Kontrollkomitéen har gjennomgått saksdokumenter og protokoller fra styret og arbeidsutvalget (AU). Det er gjennomført statusmøter med Råfisklagets ledelse og med revisjon.

Kontrollkomitéen har ikke funnet at noen av de aktuelle organer har fattet vedtak eller foretatt disposisjoner som er i strid med Norges Råfisklags vedtekter, forretningsregler eller vedtak fattet av årsmøtet. Styret har fulgt opp årsmøtets vedtak i aktuelle saker.

Etter det kontrollkomitéen har erfart har både styret og administrasjonen utført et godt arbeid for fiskerne som omsetter sine fangster i Råfisklagets distrikt og bidrar til bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

Styrets beretning for 2023 er gjennomgått. Kontrollkomitéen innstiller for årsmøtet å godkjenne styrets årsberetning for 2023.

Tromsø, 17. april 2024

Stein Lyder

Ole-Morten Fjukstad

Tomas Sagen

Fiskebåten «Myrebas» leverte blåkkeite som var solgt på ferskkausjon. Foto: Lillian Hansen, Norges Råfisklag

Virksomhetsrapport

39

Virksomhetsrapport

Viktige arter/produkter

Torsk	47
Hyse	54
Sei	56
Reker	58
Blåkveite	60
Kongekrabbe	61
Snøkrabbe	64
Taskekrabbe	64
Leppefisk	65
Vågequal	65
Sjølprodusert tørrfisk	67
Andre arter	67

Hovedtall for omsetning

Norges Råfisklag er fiskernes eget salgslag og organiserer en stor og viktig markeds plass for bærekraftig villfanget sjømat. Råfisklagets område strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Råfisklagets virksomhet omfatter første-håndsomsetning av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i havressursloven. Omsetningen inkluderer fangster både fra norske og utenlandske fiskefartøy.

Etter andel av samlet verdi var de viktigste artene i Råfisklagets omsetning i 2023; torsk (53,2 %), sei (11,6 %), hyse (7,2 %), reker (6,7 %), kongekrabbe (4,4 %), snøkrabbe (4,0 %) og blåkveite (3,6 %). Dette er samme rekkefølge som i 2022.

Den samlede verdien på omsetningen i Råfisklaget endte på 17.822 millioner kroner i 2023. Dette er i løpende kroner den høyeste årsomsetningen i fiskesalgslagetets historie, og innebærer en økning på 539 millioner eller 3,1 % fra 17.283 millioner i 2022.

Korrigeres omsetningstallene for inflasjon, så beholder 2022 førsteplassen, med 2023 på andreplass. Høyest omsetning med korrigerte tall har 2022 med 18.240 millioner

kroner, deretter følger beretningsåret 2023 med 17.822 millioner og på tredje plass 2019 med 15.242 millioner, riktignok tett fulgt av 2018 med 15.241. Se detaljer i tabell 6.

Den samlede verdien gikk som nevnt foran opp med 539 millioner kroner fra 2022 til 2023. Splittet på norske og utenlandske landinger var det en økt verdi på 583 millioner (3,8 %) for norske fiskere og en nedgang på 43 millioner (2,1 %) for utenlandske fiskere. De utenlandske fangstene utgjorde 11 % av Råfisklagetets totale omsetningsverdi, litt ned fra 2022.

Den norske flåten sto for 15.841 millioner kroner av omsetningen i Råfisklaget i 2023. Dette er tidenes høyeste omsetningsverdi for norske fiskere i løpende kroner, men korrigert for inflasjon, så bytter 2022 og 2023 plass. Høyest omsetning fra den norske flåten med korrigerte tall har 2022 med 16.103 millioner kroner, deretter følger beretningsåret 2023 med 15.841 millioner og 2021 med 13.190 millioner. Se detaljer i tabell 6.

Det ble omsatt til sammen 1.166.000 tonn (rund vekt) fangst gjennom Norges Råfisklag i 2023. Dette er 42.000 tonn (3,5 %) mindre enn i 2022. Beretningsåret er det tiende året på rad med en samlet fangst på over 1 million tonn. Se detaljer i tabell 7.

Andelen av fangst fra utenlandske fartøy utgjorde 13 % i 2023 mot 15 % i 2022. Se detaljer om disse kvantaene nederst i tabell 7.

Det totale kvantumet fra norske og utenlandske fiskefartøy, krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten holdt utenom, bestod i 2023 av 47 % ferskt og 53 %

Tallene som framgår av denne årsberetningen er basert på avstemte årskvantum og -verdier for villfanget sjømat omsatt på første hånd mellom fiskere og kjøpere i Norges Råfisklags område, men også for fangster som på annen måte kommer inn under fiskesalgslaget enerett til omsetning av viltlevende marine ressurser. Omsetningen omfatter i all hovedsak villfanget torskefisk, skalldyr, bløtdyr, alger og kval levert av norske og utenlandske fiskefartøy på strekningen fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Eventuelle unntak fra dette er angitt.

Tallene i virksomhetsrapporten kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette har blant annet sammenheng med at det tar tid før endelige avstemte tall foreligger for omsetning og eksport. Det blir foretatt korreksjoner med tilbakevirkende kraft både av Statistisk sentralbyrå/Norges sjømatråd, Fiskeridirektoratet og fiskesalgslagene. Av fiskesalgslagene blir det blant annet foretatt registreringer (korreksjoner) når lagrede ombordfrysede fangster i fiskers eie fra ett år først blir solgt til en kjøper neste år.

ombordfrys råstoff. I 2022 var tilsvarende andel 49 % ferskt og 51 % ombordfrys.

Ser vi de norske landingene for seg, så var fordelingen 54 % ferskt og 46 % ombordfrys i 2023, mot 58 % ferskt og 42 % ombordfrys i 2022. Utenlandske fiskefartøys

Tabell 6: Total omsetningsverdi fordelt på norske og utenlandske fiskefartøy 2014–2023 (millioner kroner og prosent)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totalverdi	7.924	9.732	11.538	11.392	12.748	13.031	12.735	13.463	17.283	17.822
Norske fartøy verdi	6.487	7.767	9.066	9.524	10.553	10.774	10.734	11.816	15.259	15.841
Utenlandske fartøy verdi	1.437	1.965	2.472	1.868	2.195	2.257	2.001	1.647	2.024	1.981
Norske fartøy (%)	82	80	79	84	83	83	84	88	88	89
Utenlandske fartøy (%)	18	20	21	16	17	17	16	12	12	11

Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Tabell 7: Totalt omsatt kvantum med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 2014–2023 (tonn rund vekt og prosent)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt kvantum	1.058.000	1.036.000	1.123.000	1.105.000	1.162.000	1.086.000	1.034.000	1.150.000	1.208.000	1.166.000
Totalt kvantum uten krill og alger*	788.000	758.000	824.000	793.000	791.000	714.000	684.000	790.000	767.000	729.000
Herav norske fartøy kvantum	619.000	578.000	617.000	629.000	626.000	564.000	556.000	663.000	650.000	636.000
Herav utenlandske fartøy kvantum	169.000	180.000	207.000	164.000	165.000	150.000	128.000	127.000	117.000	93.000
Norske fartøy (%)	79	76	75	79	79	79	81	84	85	87
Utenlandske fartøy (%)	21	24	25	21	21	21	19	16	15	13

* Krill og alger er holdt utenom av hensyn til sammenligning med tidligere år og perioder.

landinger var nær 100 % ombordfryst både i 2022 og 2023.

157.171 sluttседler (enkeltfangster) ble meldt inn til Råfisklaget i 2023. Det var 5.437 ulike fartøy som stod bak disse landingene, herav 3.836 fiskefartøy, og av disse igjen 73 utenlandske fartøy.

På landsiden var til sammen 256 fiskekjøpere i aktivt kjøp. Sammenlignet med 2022 viser tallene for 2023 3239 flere enkeltfangster og 19 færre fartøy totalt. Utenlandske fartøy ble redusert med tre. På landsiden var det en reduksjon med 15 kjøpere fra 2022 til 2023.

Mer om fartøy: Antall fartøy som leverte fangst i Råfisklagets område utgjorde i perioden 2020-2024 i det enkelte år henholdsvis 6 415, 5 339, 5 349 og nå sist 5 437 i 2023. Sistnevnte antall fartøy i 2023 var 3.836 fiskefartøy og 1.573 fritidsfiskefartøy. Dette er en justering fra 3.855 fiskefartøy og 1.461 fritidsfiskefartøy i 2022.

Kvantums- og verdiutvikling

De samlede landingene av fisk i Råfisklagets område gikk ned med 67.100 tonn (9 %) fra 2022 til 2023. Fem viktige forhold bak dette er at landingene av torsk og hyse gikk ned med henholdsvis 85.300 tonn (21 %) og 2.900 tonn (3 %), mens sei, blåkveite og snabeluer kompenserte positivt med en økning på henholdsvis 13.600 tonn (9 %), 4.900 tonn (38 %) og 4.400 tonn (17 %).

Verdien av de samlede fiskelandingene gikk i samme periode ned med kun 128 millioner kroner (1 %). Fem viktige forklaringer til dette er verdinedgang for torsk og hyse på henholdsvis 645 (6 %) og 178 millioner kroner (12 %), og i motsatt retning verdiøkning for sei, blåkveite og snabeluer på henholdsvis 231 (13 %), 248 (62 %) og 122 millioner kroner (51 %).

Landingene av skalldyr og bløtdyr fikk fra 2022 til 2023 en stor oppgang i kvantum på 29.200 tonn (64 %). Tre viktige forklaringer til dette er betydelig økt kvantum av reker, snøkrabbe og haneskjell på henholdsvis 16.100 tonn (49 %), 6.200 tonn (140 %) og 7.500 tonn (nær 100 %). Det kan også nevnes at landingene av kongekrabbe økte med vel 600 tonn (29 %).

Det ble en samlet økning i verdi for skalldyr og bløtdyr på 670 millioner kroner (30 %). Bak denne endringen skjuler det seg blant annet en verdiøkning for reker, snøkrabbe og haneskjell på henholdsvis 352 millioner

kroner (42 %), 297 millioner kroner (70 %) og 79 millioner kroner (99 %). Kongekrabbe virket motsatt og falt i verdi med 60 millioner kroner (7 %).

Fangst av småkval endte på 523 tonn til verdi 18,3 millioner kroner i 2023. Dette er en nedgang på 51 tonn (9 %) i kvantum og 1,9 millioner kroner (9 %) i verdi fra 2022.

Restråstoff som produktgruppe endte i 2023 med et samlet kvantum på 38.900 tonn, en nedgang på 3.700 tonn (9 %) fra 2022. Verdien av restråstoffet ble likevel opprettholdt og utgjorde 209 millioner kroner både i 2022 og 2023.

Tabell 8: Omsetningen i 2023 fordelt på de ulike fangstgruppene (2022-tall i parentes)

Fisk	653.700 tonn (720.800)	14.509 millioner kroner (14.637)
Skalldyr/bløtdyr*	74.600 tonn (45.400)	2.912 millioner kroner (2.242)
Småkval	523 tonn (574)	18,3 millioner kroner (20,2)
Restråstoff	38.900 tonn (42.600)	209 millioner kroner (209)

* Eksklusive krill fra Sørishavet.

Omsetningsformer

Råfisklaget tilbyr fiskere og fiskekjøpere flere ulike salgsopplegg og måter å omsette fangster på. Alternativene er basert på frivillighet, men tar utgangspunkt i et etablert regelverk og et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare. I hovedsak kan fiskerne selv velge den salgsmåten de finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Fiskekjøperne har flere alternative måter å skaffe seg råstoff på og det eksisterer ingen kjøpeplikt.

Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere

Dette er den største og viktigste omsetningsformen i Norges Råfisklags distrikt. Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser danner et fundament for denne omsetningen.

Direkteavtalene er en tradisjonsrik omsetningsform som er godt tilpasset strukturen på kysten, og den har klare fortrinn når over 5.400 og et 250-talls ulike kjøpere skal samhandle. Mange fiskere ønsker å ivareta gode forbindelser til faste kjøpere selv om det periodevis finnes alternative, kanskje bedre betalende avtakere.

Tabell 9: Kvantums-, verdi- og faktisk oppnådd prisendring for fisk, skalldyr/bløtdyr, kval og totalt for omsetningen i Norges Råfisklags distrikt 2022–2023 (prosent)

	Kvantumsendring (%)	Verdiendring (%)	Prisendring (%)
Fisk	- 9,3	- 0,9	+ 9,3
Sjøtilvirket tørrfisk	- 24,4	- 10,8	+ 18,0
Skalldyr/bløtdyr*	+ 64,3	+ 29,9	- 21,0
Kval	- 8,9	- 9,5	- 0,7
Totalt for omsetningen**	- 6,2	+ 3,2	+ 9,9

* Eksklusive krill fra Sørishavet. ** Eksklusive krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten.

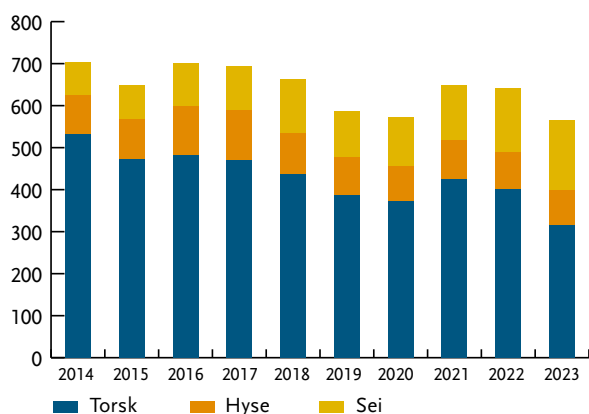

Diagram 3: Kvantumsutvikling torsk, hyse og sei 2014–2023 (tusen tonn rund vekt)

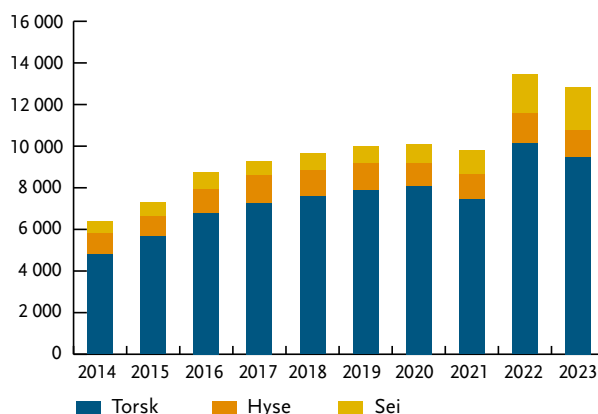

Diagram 4: Verdiutvikling torsk, hyse og sei 2014–2023 (millioner kroner)

Tabell 10: Minstepriser for utvalgte fiskearter/vektklasser sløyd uten hode i januar 2022 og januar/desember 2023 (kroner pr. kg)

Fiskeslag/størrelse/kvalitet	Jan. 2022	Jan. 2023	Des. 2023
Torsk over 6,0 kg	30,50	37,50	38,00
Torsk 2,5-6,0 kg	29,25	36,25	36,75
Torsk 1,0-2,5 kg	28,00	35,00	35,50
Torsk under 1,0 kg	25,25	32,25	32,75
Hyse over 8 hg, snørefanget	17,00	19,25	21,50
Hyse over 8 hg	13,25	15,50	17,75
Hyse under 8 hg	9,25	11,50	13,75
Sei over 2,3 kg	12,90	15,70	12,70
Sei 1,2-2,3 kg	11,90	14,70	11,70
Sei under 1,2 kg	10,40	12,60	9,60
Kvitlange over 2,0 kg	10,00	14,00	15,00
Brosme over 2,0 kg	9,00	12,00	12,00
Flekksteinbit over 3,0 kg	15,00	15,00	15,00
Blåkveite over 2,0 kg	27,00	31,02	35,64
Blåkveite 1,0-2,0 kg (japankuttet)	30,75	32,85	37,96
Uer, rund over 7,0 hg	13,00	14,00	14,00

Auksjon

Flåten som fryser fangstene sine ombord og lander fangstene på nøytrale fryselager kan nå ut til mange kjøpere gjennom den frivillige, nettbaserte NR Auksjon. Fryste industrireker selges via NR Auksjon eller langsiktige leveringsavtaler. Kjølauksjoner er et tilbud hvor råstoffet blir lagt ut for salg til kjøpere mens fartøyet er på vei fra fangstfeltet.

Kontraktsalg

Kontraktsalg er en salgsform hvor ombordfryst fangst landes ved nøytrale fryselagre og omsettes etter egne avtaler (kontrakter) om pris etc. mellom reder/fisker og kjøper.

Kaisalg

Fiskerne kan etter søknad til Råfisklaget få tillatelse til å selge fisk og skalldyr direkte fra fiskefartøyet til forbruker.

Egenovertakelser

Egenovertakelse er en omsetningsform hvor et fartøy får godkjenning til å overta egen fangst for å produsere og/eller selv å selge fangsten videre i markedet. Slik omsetning skjer når fangstene er foredlet ombord, eller ved landing i utlandet.

Tabell 11: Fordeling av verdi på omsetningsformer for norske fartøy, verdi for utenlandske fartøy og samlet omsetningsverdi 2014–2023 (millioner kroner)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere	3.606	4.418	5.313	5.570	5.899	6.289	6.367	5.748	8.277	8.642
Auksjon, formidling, kontraktsalg mv.	2.344	2.689	3.006	3.217	3.776	3.435	3.292	4.668	6.166	6.019
Egenovertakelser	537	660	747	737	878	1.050	1.075	1.400	815	1.180
Sum norske fangster	6.487	7.767	9.066	9.524	10.553	10.774	10.734	11.816	15.259	15.841
Utenlandske fangster	1.437	1.965	2.472	1.868	2.195	2.257	2.001	1.647	2.024	1.981
Samlet omsetningsverdi	7.924	9.732	11.538	11.392	12.748	13.031	12.735	13.463	17.283	17.822

Utenlandske landinger

De utenlandske landingene i Råfisklagets område utgjorde 93.100 tonn til verdi 1.981 millioner kroner i 2023. Dette er en reduksjon på 23.400 tonn (20 %) i kvantum, mens verdien gikk ned med bare 43 millioner kroner (2 %) sammenlignet med 2022.

Totalt 73 ulike utenlandske fartøy leverte fangst i Råfisklagets område i 2023. Dette utgjorde 594 enkeltleveranser. Tilsvarende var 74 fartøy med 659 leveranser i 2022. Av fartøyene i 2023 var det 13 som leverte skalldyr, registrert med 169 leveranser. Tilsvarende var 7 fartøy med 38 leveranser i 2022.

Fartøy fra EU og UK har en transittordning for landinger i Norge, og er dermed unntatt kravet om omsetning gjennom fiskesalgslagene. I perioden fra 2018-2023 har

verdien av landingene fra EU-flåten omsatt gjennom Råfisklaget vært 288 millioner, 227 millioner, 260 millioner, 233 millioner, 47 millioner og nå sist 323 millioner kroner i 2023.

Se tabell 16 for detaljer om distriktstise landinger av torsk, hyse og sei fra utenlandske fartøy i perioden 2019-2023.

Det årlige rekekvantumet fra utenlandske fartøy har i perioden 2019-2023 i det enkelte år vært henholdsvis 14.600, 10.100, 8.000, 2.200 og nå sist 11.500 tonn i 2023. Alle årene har disse fangstene nesten utelukkende blitt levert i Troms.

Hoveddelen av de utenlandske leveransene kommer fra russiske trålere. Etter Russlands krigføring og invasjon av Ukraina 24. februar 2022, ble vestlige sanksjoner

Tabell 12: Antall utenlandske fartøy som landet fangst 2014–2023, herunder antall sluttседler og fartøy med skalldyr

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall fartøy totalt	72	90	91	73	82	80	73	75	74	73
Antall sluttседler totalt	976	1.156	1.261	964	943	910	942	890	659	594
Antall fartøy med skalldyr	15	25	30	13	12	19	16	11	7	13

Tabell 13: Utenlandske landinger 2014–2023 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	169.000	180.000	207.000	164.000	165.000	150.000	128.000	127.000	117.000	93.000
Verdi	1.437	1.965	2.472	1.868	2.195	2.257	2.001	1.647	2.024	1.981

Tabell 14: Viktige arter landet av utenlandske fartøy 2014–2023 (tonn rund vekt)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Torsk	126.000	120.000	126.000	105.000	108.000	105.000	87.000	88.000	86.000	55.000
Hyse	19.000	21.000	33.000	29.000	24.000	15.000	13.000	11.000	14.000	11.000
Sei	7.000	8.000	10.000	10.000	9.000	9.000	9.000	10.000	8.000	7.000
Reker	7.000	16.000	14.000	10.000	14.000	15.000	10.000	8.000	2.000	12.000

Tabell 15: Utvikling i kvantum for utenlandske landinger totalt, og herav spesielt for fisk og for enkelte kategorier/ansendelser 2014–2023 (tonn rund vekt)

Utenlandske landinger	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt kvantum	169.000	180.000	207.000	164.000	165.000	150.000	128.000	127.000	117.000	93.000
Totalt kvantum fisk	160.000	158.000	181.000	155.000	151.000	135.000	118.000	119.000	114.000	82.000
Fersk fisk	7.700	4.700	4.200	130	930	330	50	470	140	1.350
Fersk torsk	7.200	4.400	3.800	6	740	290	30	430	130	1.160
Ombordfryst sløyd fisk	99.000	103.000	123.000	111.000	113.000	103.000	91.000	86.000	90.000	66.000
Ombordfryst sløyd torsk	77.000	77.000	88.000	78.000	84.000	81.000	68.000	65.000	69.000	49.000
Ombordfryst filet fisk	48.000	46.000	46.000	37.000	31.000	28.000	21.000	26.000	20.000	6.000
Ombordfryst filet torsk	42.000	38.000	34.000	27.000	24.000	24.000	19.000	23.000	16.000	4.000

Tabell 16: Distriktstise fordeling av landinger av fisk fra utenlandske fartøy 2019–2023 (tonn rund vekt)

År	Torsk					Hyse					Sei				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Øst-Finnmark	32.160	25.160	33.590	45.610	30.270	5.410	3.830	5.810	6.980	5.990	1.890	2.230	3.360	3.140	2.900
Vest-Finnmark	13.740	9.280	230	130	1.350	2.130	1.470	4	10	15	900	1.020	2	0	19
Troms	50.740	49.660	50.090	32.330	23.700	6.320	6.880	4.780	5.740	4.900	4.620	4.680	6.230	3.680	4.050
Vesterålen	6.570	2.440	4.200	7.634	0	1.050	390	750	1.090	0	1.280	1.510	760	1.600	0
Nordmøre	2.240	0	0	0	0	70	0	0	0	0	3	0	0	0	0

iverksatt mot Russland, herunder ble det vurdert å forby landinger av russisk fisk i Vest-Europa. Med henvisning til betydningen av det norsk-russiske fiskerisamarbeidet tillot norske myndigheter videreføring av landingene fra russiske båter i norske havner. Fra oktober 2022 ble landingene begrenset til 3 havner; Kirkenes, Båtsfjord og Tromsø, kombinert med skjerpet kontroll med russiske fiskebåter. Kvantumet som ble levert fra russiske båter og omsatt gjennom Norges Råfisklag utgjorde 73.420 tonn i 2023, hvorav 48.410 tonn var torsk. Til sammenligning var kvantumet 106.980 tonn i 2022, hvorav torsk utgjorde 79.845 tonn. I 2021 var forholdet 105.900 tonn totalt, hvorav 76.970 tonn var torsk.

Omsetning av ombordfryst fisk landet ved nøytrale fryselagre

I 2023 ble det omsatt totalt 237.000 tonn ombordfryst fisk fra norske fartøy, en liten oppgang tross kvotenedgang, fra 235.000 tonn i 2023. Totalverdien av denne omsetningen endte på 5.408 millioner kroner, en nedgang på 6,1 % fra 5.760 millioner kroner året før. Kvotenedgang og nedadgående priser gjennom hele 2023 gir et lavere resultat enn året før.

2023 startet med små kvanta usolgt fisk på lager. Det var deretter et jevnt lossemønster gjennom hele året. I de tre siste månedene av 2023 ble det omsatt ombordfryst fisk fra norske fartøy for 1.773 millioner kroner, og dette utgjorde hele 32 % av totalverdien for denne omsetningen i 2023. Tilsvarende i 2022 var 1.468 millioner kroner.

I 2023 hadde vi god omsetning av både torsk og sei. Den svake kronekursen bidro til at prisene holdt seg relativt bra. Imidlertid stanset hysesalget litt opp i løpet av vår og sommer 2023 på grunn av utfordringer med eksport, samt manglende MSC-sertifisering og godkjenning fra Kina for enkelte fangster. Dette førte til at noen partier ble solgt til lavere pris, eller ikke ble solgt før på slutten av året. Stor torsk går gjerne til den norske klippfiskindustrien. En stor del mellomtorsk, småtorsk og hyse går til filetproduksjon i Kina eller Øst-Europa. Vi avsluttet 2023 med lite fisk på lager.

NR Auksjon bidrar til økt konkurranse ved at flere kjøpere kan ta del i budgivningen. Slike auksjoner gir samtidig kjøperne anledning til å by kun på de fiskeslag og størrelser de har behov for. Dette bidrar til mer skreddersydde innkjøp og gir bedre priser til flåten. Råfisklaget sørger for det praktiske rundt registrering, omsetning og oppgjør. Fra 01.01.2022 ble det innført, som en prøveordning, auksjonsplikt på 50 % av hodekappet sløyd fryst torsk og sei. Auksjonsprosenten har økt for både torsk og sei. Prøveordningen fortsetter i 2024, og den vil bli evaluert på slutten av året.

Størstedelen av den ombordfryste fisken kommer fra trålere (74 %) og autolinefartøy (17 %). Fartøy som drifter med snurrevad, men også noen garnbåter, står for resten (9 %). Enkelte av kystfartøyene veksler mellom å levere fersk eller levende fisk til ordinære kjøpere og ombordfryst fisk til nøytrale fryselagre.

Fangstene losses ved et av de 11 registrerte nøytrale fryselagrene i Råfisklagets distrikt. De nøytrale fryselagrene har en viktig funksjon i distribusjonsskjeden mellom fartøy og kjøper. De sørger for korrekt veiing og fyller ut landingsedler, som igjen danner grunnlag for den videre omsetning av fangstene. Landingsedlene overføres

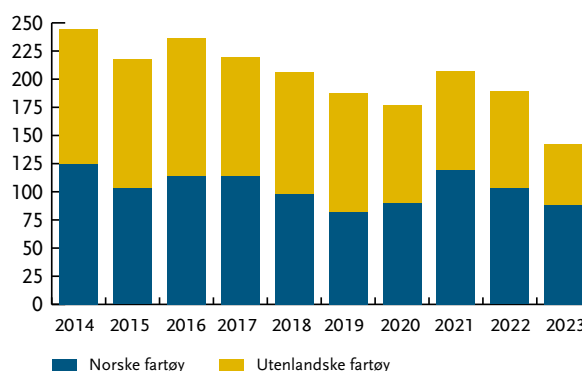

Diagram 5: Kvantumsutvikling ombordfryst torsk landet ved nøytrale fryselagre fra norske og utenlandske fiskefartøy 2014–2023 (tusen tonn rund vekt).

Tabell 17: Gjennomsnittspriser på auksjon for trålfanget ombordfryst fisk i 2022 og 2023 og i de tre mest aktive månedene i året – oktober, november og desember 2022 og 2023 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	Gjennomsnittspriser på auksjon				Endring okt.-des. 2022-2023
	Hele 2022	Hele 2023	Okt.-des. 2022	Okt.-des. 2023	
Torsk over 6,0 kg	51,85	64,94	58,21	71,65	+13,44
Torsk 2,5-6,0 kg	49,68	56,80	55,85	57,34	+1,49
Torsk 1,0-2,5 kg	47,15	46,38	50,76	44,73	-6,03
Torsk under 1,0 kg	42,52	40,79	45,63	39,99	-5,64
Sei over 2,3 kg	24,65	23,04	26,20	18,23	-7,97
Sei 1,2-2,3 kg	24,11	21,46	24,72	15,92	-8,80
Sei under 1,2 kg	21,15	19,42	22,06	15,42	-6,64
Hyse over 8 hg	32,36	21,31	32,62	19,48	-13,14
Hyse under 8 hg	29,37	21,21	30,32	19,07	-11,25

elektronisk til Råfisklaget, som forestår omsetningen på vegne av rederiene.

Fangstene som omsettes via NR Auksjon tilbys kjøpere over hele landet. Totalt var det rundt 70 aktive kjøpere i 2023.

Vi gjør spesielt oppmerksom på at tallene i diagram 5 og tabell 18 kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette kan skje fordi det blir foretatt registreringer (korreksjoner) med tilbakevirkende kraft når lagrede ombordfryste fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

I 2023 ble det i Råfisklagets distrikt innrapportert et kvantum på til sammen 636.000 tonn rund vekt fangst fra norske fiskefartøy, krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten holdt utenom. 292.600 tonn (46 %) av dette var ombordfryste fangster. Sammenstilles disse opplysningene med tabell 18, hvor det for 2023 framkommer 289.500 tonn i samlet kvantum for norske fangster losset ved nøytrale fryselagre – førstehåndsomsatt gjennom Råfisklaget, ser vi at 99 % av de norske ombordfryste fangstene tok veien om nøytrale fryselagre i 2023. Tilsvarende prosentandeler var det også i det enkelte år i perioden 2019-2022.

Kjøpere og aktivitet

Det har vært en relativt stabil utvikling i aktivitet og antall næringsaktører i Råfisklagets område de 10-15 siste årene. De fem siste årene i perioden 2019-2023, har antall årlige

enkeltfangster (sluttsedler) vært i rekkefølge; 147.000, 146.500, 156.000, 154 000 og nå sist 157.000 enkeltfangster i 2023. Totalt antall kjøpere ved årets slutt har i samme periode vært henholdsvis 278, 273, 276, 271 og nå sist 256 i 2023. Totalt antall fartøy som har levert fangst har i perioden vært 6 415, 5 339, 5 349 og nå sist 5 437 i 2023. Sistnevnte antall fartøy i 2023 var 3.836 fiskefartøy og 1.573 fritidsfiskefartøy. Dette er en justering fra 3.855 fiskefartøy og 1.461 fritidsfiskefartøy i 2022.

Utviklingen i totalt antall kjøpere og fiskefartøy i Norges Råfisklags område de 15 siste årene framgår i en oppstilling under tabell 20 på neste side.

Det er sentralt for utviklingen av fiskeriene at det søkes å oppnå og er likeverdige forhold og en sunn og god konkurranse mellom aktører både på sjø og land. Utviklingen i antall aktører, men også næringsaktørens samarbeid, avtaler og eierskap er av stor betydning for gjennomføringen av omsetningen. Her har det skjedd en stor eierkonsentrasjon de siste årene.

Av tabell 19 framgår det at 17 % av kjøperne stod for 75 % av totalverdien på omsetningen i Råfisklagets distrikt i 2023. I 2022 var disse andelene henholdsvis 15 % og 74 %.

Når antall kjøperanlegg med produksjon går ned, som det har gjort de siste tiårene, blir mottaksstasjoner et stadig viktigere supplement for å opprettholde omsetningen på kysten. Ved slike strukturelle endringer, er det

Tabell 18: Kvantum og verdi fra førstehåndsomsatte fangster gjennom Norges Råfisklag fordelt på varegruppe og tilvirking, losset ved nøytrale fryselagre 2019–2023 (tonn rund vekt og tusen kroner)

År		Norske					Utenlandske				
		2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Fisk – tilvirket:	– kvantum	6.800	10.300	8.700	8.200	8.700	28.400	21.200	26.300	20.200	6.600
	– verdi	165.700	231.200	222.200	299.900	304.000	371.400	318.800	297.100	326.000	135.400
Fisk – utilvirket:	– kvantum	170.800	183.000	243.400	227.300	228.400	106.700	96.300	92.200	93.900	73.500
	– verdi	3.340.800	3.375.700	4.334.500	5.460.600	5.104.200	1.500.300	1.414.100	1.133.700	1.628.500	1.519.300
Skalldyr:	– kvantum	25.400	20.400	36.600	32.800	52.400	12.500	9.600	7.400	1.200	10.400
	– verdi	785.600	625.100	1.358.800	999.100	1.539.200	331.100	257.000	194.900	47.800	270.000
Kval:	– kvantum	40	80	0	152	259					
	– verdi	1.410	2.980	0	4.580	8.170					
Totalt:	– kvantum	203.100	213.900	288.700	268.400	289.500	147.600	127.100	126.000	115.400	90.400
	– verdi	4.293.600	4.234.900	5.915.500	6.764.200	6.955.600	2.202.800	1.990.000	1.625.800	2.002.300	1.924.700

Tabell 19: Andel av ordinære kjøpere fordelt etter omsetning 2019–2023

Mottatt kvantum rund vekt	Prosentandel av kjøpere					Prosentandel av omsetningsverdi				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
0-600 tonn	55	54	56	56	55	4	4	4	4	4
601-1.500 tonn	12	13	11	10	12	5	5	4	4	5
1.501-2.500 tonn	9	10	10	9	7	8	9	6	7	5
2.501-3.500 tonn	5	5	4	7	6	6	6	4	8	7
3.501-4.500 tonn	4	5	5	3	3	5	6	7	4	4
over 4.500 tonn	15	13	14	15	17	72	70	75	74	75

viktig at bevilgningene over statsbudsjettet og rammene til føringstilskudd opprettholdes, og at disse rammene justeres i takt med behovet.

Sjømateksport fra Norge

Hovedtall

Norsk sjømat, herunder villfanget fisk og skalldyr, er en ettertraktet global handelsvare, og i 2023 nådde eksportverdien nok en gang nye høyder. Tall fra Norges sjømatråd viser at aldri før har eksportverdien vært høyere, med en økning på 15 % endte verdien på hele 172 milliarder kroner. Til samme tid var 2023 krevende både for næringsliv og forbrukere i våre viktigste eksportmarked. Dyrtid med økte kostnader, generell prisvekst og høye matvarepriser spesielt, har gjort sitt til at eksportverdien har økt betraktelig, samtidig som volumet har gått noe ned. En svak norsk krone har nok et år gitt en svært positiv valuta-effekt for den norske eksporten, og et ekstra verdiløft for sjømatnæringa.

Til tross for en kvotenedgang for torsk på hele 20 % og dertil nedgang i landinger, økte eksportverdien for de fleste torskeproduktene. Norsk eksport av torsk, hyse, sei, brosme og lange endte på 18,67 milliarder kroner i 2023, tilnærmet likt med 2022. Eksportvolumet for hvitfisk er ned med 6,5 %, i hovedsak grunnet nedgang for torsk.

Torskeeksporten gikk ned fra 190.196 tonn i 2022 til

Tabell 20: Distriktsvis fordeling av antall mottaks- og produksjonsanlegg, samt nøytrale fryselaagre tilknyttet kjøper typer for ordinært kjøp og trading/formidlingsalg. Ekskludert fra listen er mottak for leppefisk, levendelagring og spesialoppføringer samt andre kjøpere ut over foran nevnte kjøper typer.*

Leveransesoner	2019	2020	2021	2022	2023
Øst-Finnmark	33	31	33	35	33
Vest-Finnmark	24	27	25	25	23
Troms	37	39	36	36	35
Vesterålen	21	20	17	20	18
Lofoten/Salten	70	63	66	62	60
Helgeland	15	14	15	15	14
Nord-Trøndelag	6	5	5	5	5
Sør-Trøndelag	23	19	22	20	19
Nordmøre	12	12	14	12	11
Utenom Råfisklaget	1				
Totalt	242	230	233	230	218

* Utvikling i antall kjøpere og fiskefartøy i Norges Råfisklag 2009–2023. Antallet beregnes fra opptelling av unike kjøpernummer og registreringsmerker fra fartøy. Fra 2023-beretningen er opptelling for fartøy endret fra registreringsmerker for kvotefartøy til registreringsmerker for fartøy som har fisket. Tidsserien tilbake til 2009 er oppdatert med samme metodikk.

År	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ordinære kjøpere	174	181	182	173	169	167	178	184	182	185	193	190	191	179	170
Tradere/formidlingsalg	85	81	80	76	75	72	85	86	77	65	57	56	61	60	58
Andre kjøper typer	19	21	20	19	22	28	29	26	24	23	28	27	24	32	28
Totalt antall kjøpere	278	283	282	268	266	267	292	296	283	273	278	273	276	271	256
Totalt antall fartøy	4.263	4.335	4.295	4.337	4.777	5.098	5.195	5.601	5.791	6.042	6.217	6.415	5.339	5.349	5.437
Herav fiskefartøy	4.131	4.191	4.141	4.172	3.947	3.967	4.028	4.126	4.265	4.267	4.105	4.072	3.880	3.855	3.836

162.158 tonn i 2023. Eksportverdien endte på 12,2 milliarder kroner, tilnærmet likt med 2022. Hyseeksporten holdt seg relativt stabil i volum og endte på 58.000 tonn i 2023, mens verdien ble redusert til 1,71 milliarder kroner grunnet prisnedgang på 13 %. I motsetning til utviklingen for torsk og hyse fortsatte seien sin oppadgående trend, og eksportverdien for sei har aldri vært høyere. Den gikk opp med 8,8 % fra 3,64 til 3,96 milliarder kroner. Sei hadde i tillegg en volumvekst, fra 111.300 tonn i 2022 til 115.914 tonn i 2023.

Verdimessig var Portugal det største markedet for hvitfisk også i 2023, og med en andel på 34 % av eksportverdien for all torsk, har landet befestet sin posisjon som Norges viktigste torske marked. Klippfisk og saltfisk av torsk utgjør tilnærmet 98 % av den totale eksportverdien av hvitfisk til landet. Om en ser på eksportert volum, er det fortsatt Kina som er det største eksportmarkedet for torskefisk samlet, men ser vi kun på fryst torsk målt i verdi, ble Storbritannia for første gang siden 2010 det største markedet, foran Kina. Eksportvolumet til Kina gikk ned fra 80.100 tonn i 2022 til 64.829 tonn i 2023. Samtidig med volumnedgangen ble verdien kraftig redusert med 24 % fra nærmere 3 milliarder kroner i 2022 til 2,23 milliarder kroner i 2023. Det meste av hvitfisken Norge eksporterer til Kina blir videreforedlet og reeksportert. Det er i hovedsak snakk om fem arter som danner grunnlaget for volumet; torsk, hyse, sei, uer og blåkveite.

Danmark var nok en gang det største markedet for fersk/kjølt torskefisk sett i verdi, og ble dermed det nest største markedet etter Portugal for torsk i 2023. Det ble eksportert 61.260 tonn fersk/kjølt torskefisk til en verdi opp mot 2,7 milliarder kroner, som er en verdiøkning fra 2,63 milliarder kroner i 2022. Det meste av fisken som eksporterer til Danmark blir reeksportert, hovedsakelig til EU.

Også 2023 ble et utfordrende år for norsk tørrfisk. Italia beholder sin posisjon som det største markedet for tørrfisk og hadde en sterk verdivekst i 2023. Samtidig har Italia hatt en nedgang i volum som førte til tidenes nest laveste eksportvolum. I 2023 ble det eksportert tørrfisk til Italia til en verdi av 596 millioner kroner, en økning på hele 27 % fra 2022. I volum utgjorde dette 1.916 tonn mot 1.972 tonn i 2022. I Nigeria, som også er kjent for å være et land med sterke tørrfisktradisjoner, fortsatte den negative

eksportutviklingen og volumet sank fra 583 tonn i 2022 til 503 tonn i 2023.

Norsk eksport av skalldyr fortsatte den solide utviklingen og satte ny rekord i 2023 både i volum og verdi. Samtidig som rekene er tilbake i tet verdimeessig, hentet kongekrabben seg inn fra nedgangen i 2022, grunnet økte kvoter og dertil økt eksportvolum. Eksporten av levende kongekrabbe har derimot tatt seg kraftig opp og logistikkmessige utfordringer fra 2022 har bedret seg. USA var det største vekstmarkedet for kongekrabbe i 2023, med en verdivekst på hele 80 % sammenlignet med året før. 2023 ble nok et krevende år for snøkrabbe, som har slitt i markedet etter priskollapsen i 2022. Eksportverdien for skalldyr fordelte seg i 2023 med 39 % på reker, 28 % på kongekrabbe, 22 % på snøkrabbe, 4 % på taskekrabbe og 7 % på andre arter, en stabil verdimeessig fordeling sammenlignet med 2022.

Omsetning av viktige arter/produkter

Torsk (*Gadus morhua*)

Norge og Russland ble enige om en totalkvote for nordøstarktisk torsk på 587.784 tonn for 2023, inkludert 21.000 tonn murmanskorsk og 21.000 tonn norsk kystorsk. Tilsvarende total i 2022 var 729.480 tonn. Det gir en kvotereduksjon på 20 %.

Den norske torskekvota nord for 62°N endte i 2023 på 298.724 tonn, etter overføring av tredjelandskvote og korrigering for kvoteoverføring (fleksibel overføring av kvote mellom år), ned fra 385.289 tonn i 2022, også det korrigert for kvoteoverføring. Det stod igjen et restkvantum på 29.573 tonn av 2022-kvota ved årets slutt, slik at oppfisket kvantum i 2022 utgjorde 355.720 tonn. I 2023 ble 294.650 tonn oppfisket, ifølge oversikt fra Fiskeridirektoratet, slik at det pr. 31.12.2023 stod igjen en rest av kvota på 4.074 tonn. Det gir en kvoteutnyttelse på 98,6 % i 2023.

Det var mye dårlig vær under vinterfisket der de fleste ukene resulterte i noen dagers landligge for kystflåten. Dette, kombinert med dårlig fisketilgjengelighet først på

Tabell 21: Kvantums- og verdiutvikling for torsk 2014–2023 fra norske og utenlandske fartøy (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	532.494	471.652	480.592	469.941	436.687	387.427	372.111	425.616	400.531	315.225
Norske fartøy	406.682	351.810	354.920	364.840	328.357	281.977	285.566	337.507	314.829	259.910
Utenlandske fartøy	125.812	119.841	125.672	105.101	108.330	105.450	86.545	88.109	85.702	55.315
Verdi	4.791	5.650	6.788	7.266	7.589	7.874	8.079	7.432	10.135	9.489
Norske fartøy	3.811	4.530	5.437	6.014	6.130	6.208	6.573	6.238	8.415	8.165
Utenlandske fartøy	980	1.121	1.351	1.252	1.459	1.666	1.506	1.194	1.719	1.325

Tabell 22: Minsteprisutvikling for torsk sløyd uten hode vinter 2014–2023 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*
Torsk over 6,0 kg	14,00	16,00	17,00	20,25	22,50	25,25	31,00	25,25	30,50	37,50
Torsk 2,5-6,0 kg	11,25	13,50	16,50	20,00	21,75	24,25	29,00	23,25	29,25	36,25
Torsk 1,0-2,5 kg	10,25	11,75	15,25	18,75	20,50	23,00	27,75	22,00	28,00	35,00

* *Dynamiske minstepriser* ble innført som en forsøksordning for torsk fra og med 3. oktober 2016. Disse dynamiske minsteprisene blir normalt kalkulert og fastsatt hver 14. dag. For å komme fram til sammenlignbare dynamiske minstepriser som kan sees opp mot vinter-minstepriser tidligere år, er det fra og med 2017 og framover tatt utgangspunkt i de dynamiske minsteprisene i en 14-dagers periode i siste del av januar.

Tabell 23: Omsetning av torsk fra norske fartøy i kvantum og verdi, fordeling på fersk og fryst og endring 2022–2023 (tonn rund vekt, millioner kroner og prosent)

	Kvantum				Verdi			
	2022		2023		2022		2023	
	Tonn	Tonn	Endringer	Prosent	Mkr	Mkr	Endringer	Prosent
Fersk	211.689	171.837	- 39.852	- 19 %	5.124	5.213	88	2 %
Fryst	103.140	88.073	- 15.067	- 15 %	3.291	2.952	- 339	-10 %
Sum	314.829	259.910	- 54.919	- 17 %	8.415	8.165	- 251	- 3 %

året der skreien holdt seg lenge utenfor Vest-Finnmark, gjorde sitt til at fisket for Troms, Vesterålen og Lofoten kom seint i gang. Vi måtte vente til midten av februar før torskefisket tok seg opp i Vesterålen og yttersida av Lofoten. Inntil da hadde seien dominert der vest. Silde og til tider lodde forsinket torskens vandring mot Vesterålen/Lofoten, og det ble lite av fisket på innersida av Lofoten. I tråd med kvotereduksjonen ble vinterfisket redusert sammenlignet med året før, men det var store lokale variasjoner. Finnmark, og spesielt Vest-Finnmark hadde økte landinger mens fisket for Troms, Vesterålen og Lofoten ble kraftig redusert. Prisnivået holdt seg rekordhøyt under vinterfisket i 2023. De stadige værømslagene gjennom det meste av vinteren resulterte i et av/på-fiske med eneste positive effekt å stramme opp ferskmarkedet med et prisnivå til fisker som holdt seg opp mot kr 48-50,- pr. kg sløyd uten hode fram til midten av mars.

Som følge av redusert avsetning til ferskfiskordninga med et kvotetillegg på ukebasis som ble redusert til 20 % mot slutten av september, ble også høstfisket utenfor Finnmark kraftig redusert sammenlignet med 2022.

Omsetningen av torsk gjennom Norges Råfisklag utgjorde 315.225 tonn i 2023, hvorav 259.910 tonn kom fra norske fartøy og 55.315 tonn fra utenlandske (se tabell 21).

Til sammenligning var kvantumet omsatt fra norske båter i 2014 hele 406.682 tonn, det høyeste kvantum omsatt i Råfisklagets 85-årige historie. Kvantumsmessig representerte totalen i 2023 en reduksjon på 85.306 tonn eller 21 % fra 2022. For norske båter ble kvantumet redusert med 54.919 tonn, fra 314.829 tonn i 2022 til 259.910 tonn i 2023, mens landingene fra utenlandske fartøy ble redusert fra 85.702 til 55.315 tonn.

Førstehandsverdien av torsk i 2023 var 9.489 millioner kroner eksklusive restråstoff, hvorav 8.165 millioner kroner skrev seg fra landinger fra norske båter og 1.325 millioner kroner fra utenlandske. Tilsvarende verditall året før var 10.135 millioner kroner totalt, fordelt med 8.415 og 1.719 millioner kroner på henholdsvis norske og utenlandske båter. I det videre omtales bare omsetningen for norske fartøy. For nærmere informasjon om utenlandske landinger, se eget kapittel.

Verditallene foran inkluderer ikke restråstoff/biprodukter, som først og fremst gjør seg gjeldende under vintersesongen. Disse utgjorde i 2023 av fersklevert torsk 57 millioner kroner, der rogn og lever stod for det meste med 22-26 millioner kroner på hver.

Tallene inkluderer heller ikke oppdrettstorsk fisket etter rømming. Det utgjorde 14 tonn og 300.000 kroner.

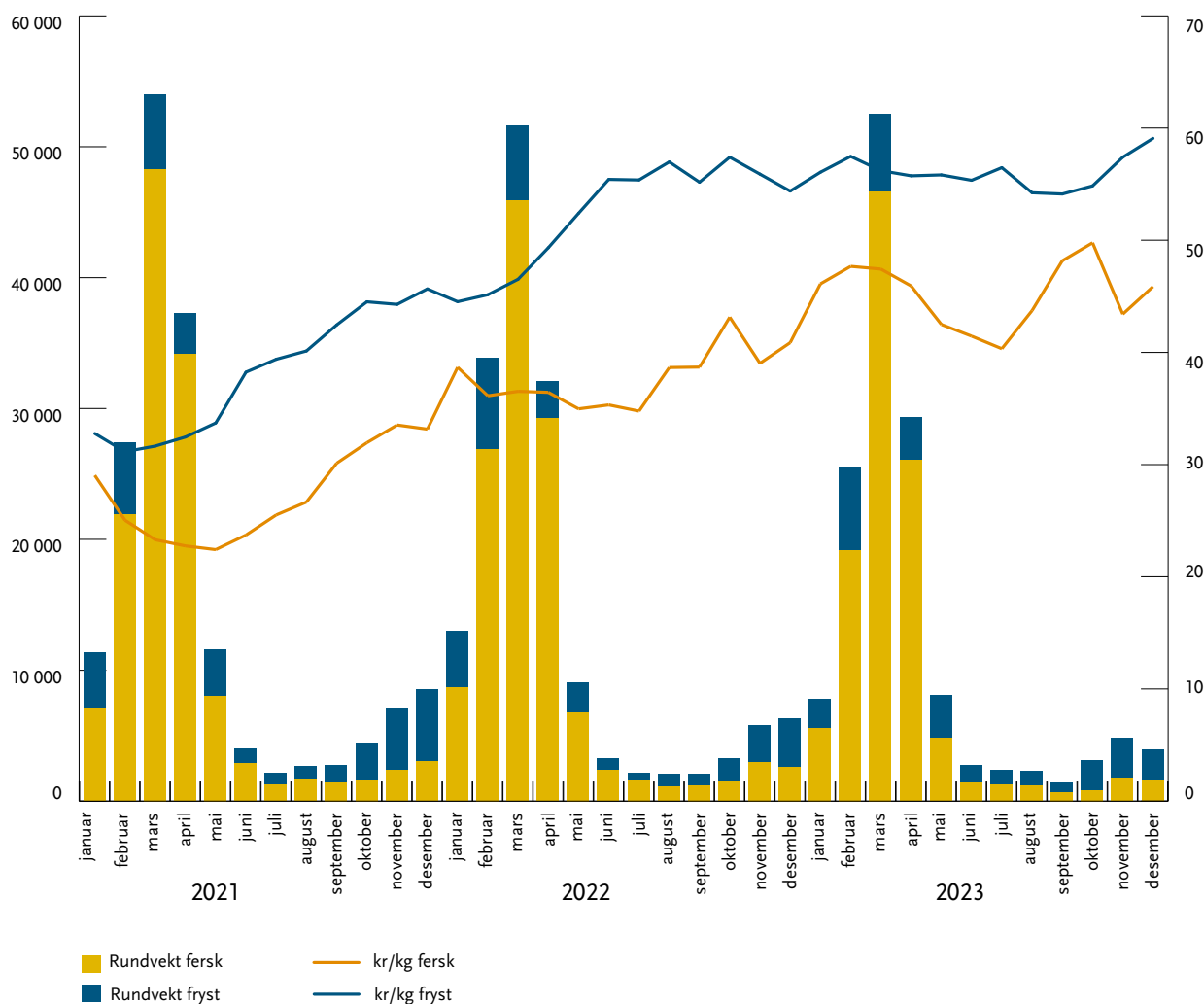

Diagram 6: Omsetning pr. måned og prisutvikling (omregnet til sløyd uten hode) for fersk og fryst torsk fra norske fartøy 2021–2023 (tonn rund vekt og kroner pr. kg)

Etter en negativ prisutvikling de første månedene av 2021, tok torskeprisene seg kraftig opp i løpet av året, og over i 2022. Prisforskjellen mellom fersk og fryst torsk var da økende. Ved inngangen til 2023 lå prisene vel 10 kr/kg over tilsvarende tidsrom året før. Utover året holdt prisene seg relativt stabile, der mye av endringene som vises i diagram 6 har med størrelsessammensetning å gjøre. Tendensen var at prisforskjellen mellom stor og små torsk var økende.

Modellen for dynamisk minstepris har vært gjeldende for torsk siden 3. oktober 2016, etter avtale med kjøperorganisasjonene. Hovedmodellen har stått uendret, med unntak av korrigerings av prisforskjellen mellom torsk 2,5-6,0 kg og den over 6,0 kg i flere omganger. Den dynamiske minsteprisen for torsk 2,5-6,0 kg startet på kr 34,- pr. kg i begynnelsen av 2023, økte til 37,50 i mars, for så å gå ned til 35,50 i juli. Deretter økte den til en topp på 38,25 i november, men ble redusert til 36,50 i siste beregning før jul.

Tabell 23 viser kvantums- og verdimesig fordeling mellom fersk og fryst torsk. I fersk-tallet inngår også sjøltilvirka tørrfisk omregnet til rå rundvekt, henholdsvis 327 tonn i 2022 og 218 tonn i 2023, til verdi 8-9 millioner kroner begge årene. I fryst-omsetningen inngår flere varianter filet, som omregnet til rundvekt utgjorde 5.600 tonn i 2022 og 4.700 tonn i 2023, til verdi henholdsvis 201 og 172 millioner kroner. Tabellen viser at både fersk- og frystkvantumet ble redusert, men fersk hadde størst reduksjon både i kvantum og verdi. Som følge av økte priser økte likevel verdien av fersklevert torsk. For fryst torsk ble verdien redusert da snittprisen for fryst torsk over året ikke hadde tilsvarende øking som for fersk.

Fangst per redskap

Diagram 7 illustrerer den årlige fordelingen av kvantum per redskap for fersk torsk. Her framgår det at snurrevad siden 2016, med unntak av 2018, har vært største redskap. Men snurrevad har stått for den største reduksjonen i torskekvantum siden 2021 og endte bare så vidt over garn i 2023. Line/autoline hadde prosentvis størst reduksjon i sine torskeleveranser fra 2022 til 2023.

Tabell 24 viser redskapsfordelingen av torsk levert fersk/fryst fra norske fartøy, med kvantum, verdi og

gjennomsnittspriser. Torskekvantumet levert fersk utgjorde 171.837 tonn i 2023, og av det var 71.537 tonn tatt på snurrevad. Juksa kom dårligst ut prismessig. For fryst viser den samme tabellen at det meste av den ombordfryste torsken tas med trål og autoline, med prisforskjell fordel autoline. Sammenlignet med 2022 var det i 2023 reduserte landinger av fryst torsk fra alle redskapsgrupper, unntatt garn som hadde en liten øking. Trålkvantumet gikk ned fra 72.807 til 67.341 tonn, autoline fra 20.517 til 13.167 tonn og snurrevad fra 7.338 til 5.226 tonn.

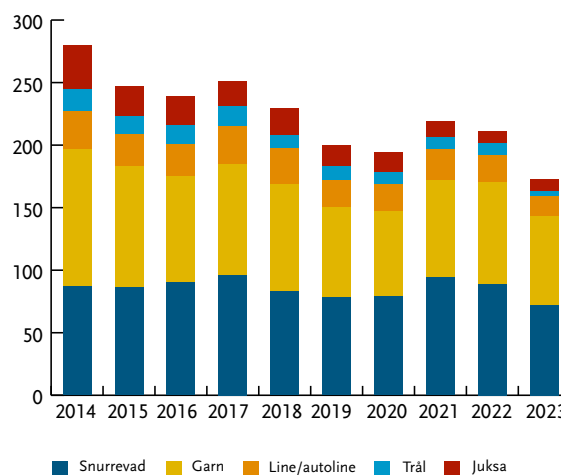

Diagram 7: Fordeling av kvantum pr. redskap, for fersk torsk fra norske fartøy 2014–2023 (rund vekt tusen tonn)

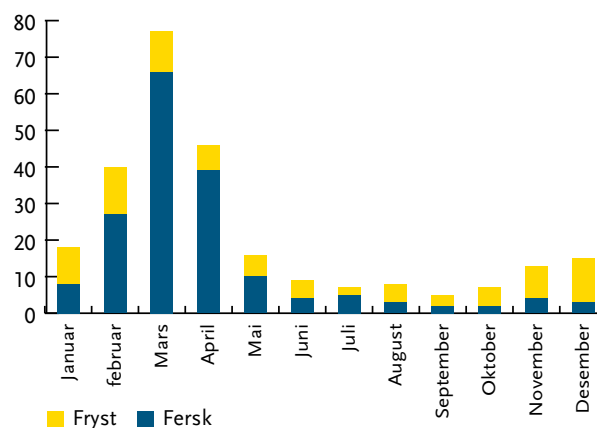
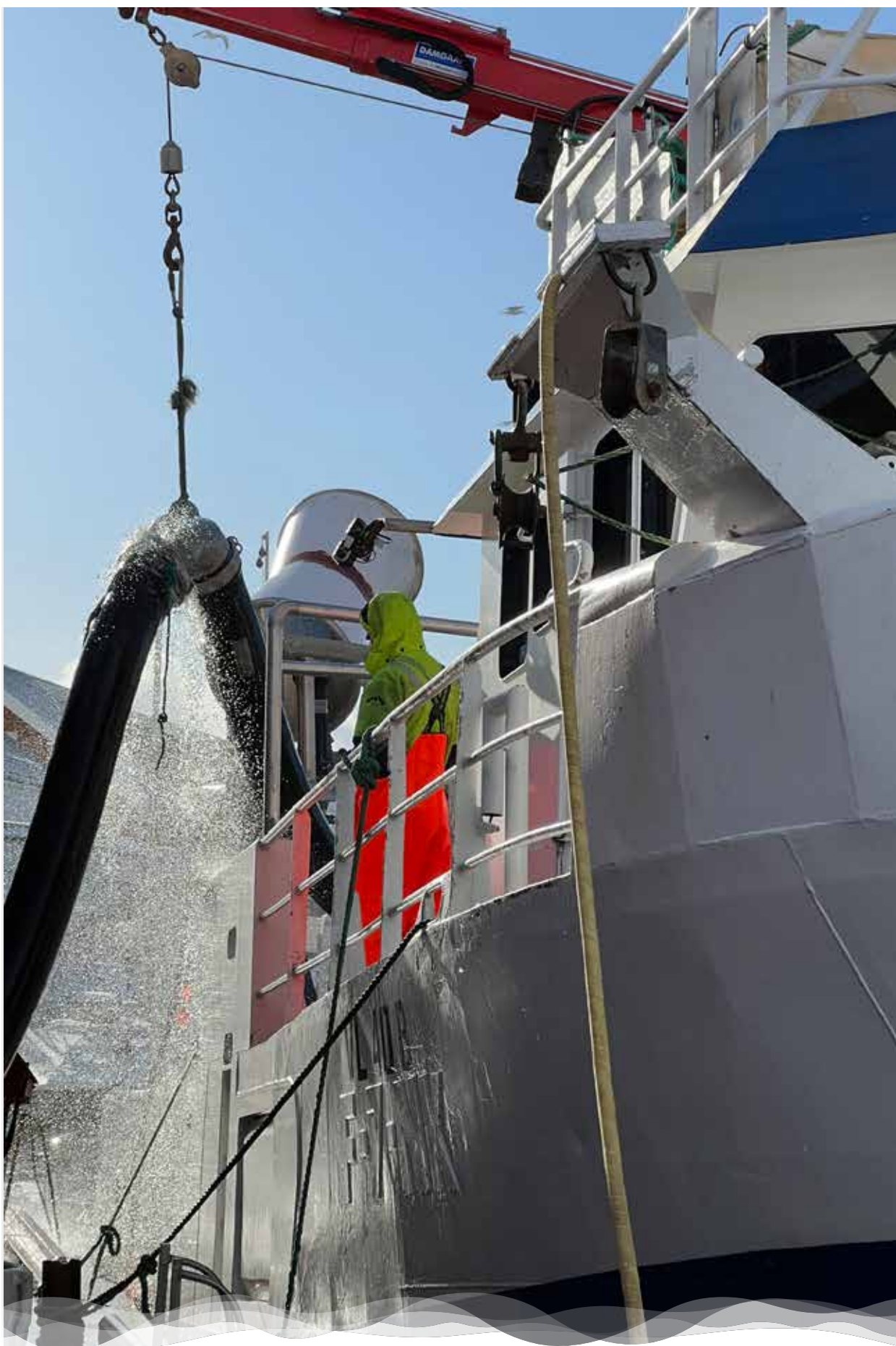

Diagram 8: Samlet omsetning av torsk pr. måned fra norske fartøy fordelt på fersk og fryst 2023 (tonn rund vekt)

Tabell 24: Omsetning av torsk fra norske fartøy, redskapsfordelt 2023 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa	9.636		9.636	42,87		275
Line	12.889		12.889	44,38		381
Snurrevad	71.537	5.226	76.762	45,57	47,83	2.340
Garn	70.795	2.340	73.135	46,08	57,03	2.265
Autoline	3.130	13.167	16.297	45,48	54,54	574
Trål	3.537	67.341	70.878	43,83	49,40	2.321
Ruser	73		73	37,33		2
Annet	239	218	458	42,18		7
Sum	171.837	88.073	259.910	45,49	50,28	8.165

Levering av skrei til et fiskemottak i Henningsvær. Foto: Lisbeth Nikolaisen Drotz, Norges Råfisklag

Torskefisket gjennom året

Av totalkvantumet ilandført fersk torsk på 171.837 tonn var 140.310 tonn levert de 4 første månedene i 2023. Leveransene av fersk torsk i januar og første halvdel av februar var påvirket av dårlig vær, spesielt i uke 4 og 6. Fisket hadde en topp i uke 10-15, og mars måned endte med 65.760 tonn omsatt. Uke 12 ble årets toppuke med 19.550 tonn omsatt til verdi 627 millioner kroner. Vinterfisket ble avsluttet i uke 17/18 da ukekvantumet var nede i henholdsvis 5.800 og 2.800 tonn. Etter påske flyttet fisket seg som normalt gradvis nordover til Finnmark, med ukekvanta som fra juni og ut året holdt seg på 200-1.500 tonn. Utviklingen og sesongprofilen for 2023 er illustrert i diagram 8 som viser omsetning av fersk/fryst torsk per måned.

Leveringstilstand

Leveringstilstand på ferskleveransene av torsk har vært et viktig tema under vinterfisket over flere år. Mye av torsken er omsatt sløyd uten hode, men ofte ilandført rund og sløyd på land, der fisker har overlatt sløyejobben til kjøper.

Tallene for 2023 viser at av 171.620 tonn torsk levert fersk, hadde 113.040 tonn leveringstilstand sløyd uten hode, omregnet til rundvekt. Dette utgjør 66 %, som er opp fra 63 % i 2022 og 57 % i 2021. Videre var 45.000 tonn (26 %, ned fra 29 % året før) omsatt som rund torsk, og 12.320 tonn (7 %) var omsatt med leveringstilstand sløyd med hode. Fiskens kondisjon/mageinnhold har stor betydning for seddelført kvantum, som naturlig nok får både økonomiske og kvotemessige konsekvenser. Av

hensyn til dette, foretrekker mange kjøpere og fiskere at fangsten sløyes før den veies og seddelføres.

Torskefisket pr. leveringszone

Den årlige omsetningen av fersklevert torsk pr. leveringszone for de siste 5 årene er illustrert i tabell 26. Totalt omsatt kvantum de to siste årene ble redusert fra 211.400 til 171.600 tonn. Med unntak av mindre endringer i området Helgeland-Nordmøre, var det reduksjoner over hele linja. Landingene i Troms økte fra 2021 til 2022, men hadde sammen med Vesterålen størst reduksjon fra 2022 til 2023. I Troms var kvantumsreduksjonen fra 40.100 til 27.900 tonn som utgjør 30 %. Vesterålen hadde tilsvarende prosentvise reduksjon. Det var nedgang også i Finnmark og Lofoten/Salten, men ikke fullt så kraftige utslag. Tabell 26 viser for øvrig at en økende andel av torskelandingene i løpet av de 5 siste årene har gått til Finnmark, og spesielt Vest-Finnmark som de 3 siste årene har vært størst på mottak av fersk torsk.

Gjennomsnittsprisene oppnådd for fersk torsk pr. leveringszone framgår av tabell 25.

Vesterålen

Torskekvantumet levert fersk i Vesterålen ble redusert fra 34.400 tonn i 2022 til 23.700 tonn i 2023, d.v.s. en reduksjon på 31 %. Verdien gikk ned fra 850 til 747 millioner kroner (12 %). Torskelandingene i Vesterålen er sterkt sesongpreget, men var i 2023 litt mer spredt i tid fra februar til april med en topp i mars med 9.050 tonn

Tabell 25: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk torsk omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy, distriktvis 2019–2023 (kroner pr. kg)

Område	Pris kr/kg sløyd uten hode				
	2019	2020	2021	2022	2023
Øst-Finnmark	30,29	31,64	25,93	35,92	42,96
Vest-Finnmark	30,93	32,16	23,30	35,31	43,77
Troms	31,42	34,28	23,96	36,56	47,04
Vesterålen	31,81	35,18	23,44	37,04	47,18
Lofoten/Salten	32,49	35,41	24,97	37,41	48,99
Helgeland	25,52	28,42	21,55	29,79	38,11
Nord-Trøndelag	27,00	29,06	21,12	31,61	36,65
Sør-Trøndelag	26,88	29,09	23,96	31,89	38,09
Nordmøre	27,51	29,18	25,61	32,75	38,54
Gjennomsnitt (veid)	31,40	33,75	24,27	36,30	45,49

Tabell 26: Distriktvis omsetning av fersk torsk 2019–2023 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Øst-Finnmark	38,3	35,5	45,8	41,9	34,9	773,2	749,3	792,5	1.003,5	1.000,2
Vest-Finnmark	40,5	41,9	56,9	56,2	53,7	834,4	898,3	883,5	1.323,4	1.566,2
Troms	31,8	30,2	39,5	40,1	27,9	665,3	690,2	631,0	976,9	876,2
Vesterålen	31,7	29,7	38,9	34,4	23,7	672,4	697,2	607,7	850,0	746,9
Lofoten/Salten	54,6	56,0	35,9	37,6	30,2	1.182,1	1.321,9	597,4	938,7	987,8
Helgeland	1,3	0,9	0,7	0,4	0,5	21,4	17,7	9,8	8,9	11,7
Nord-Trøndelag	0,7	0,4	0,3	0,2	0,1	11,9	7,7	3,8	3,7	2,7
Sør-Trøndelag	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	2,9	2,6	2,8	3,1	4,5
Nordmøre	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3	4,4	8,2	6,8	7,2	8,8
Sum	199,1	195,2	218,5	211,4	171,6	4.168,0	4.393,1	3.535,3	5.115,3	5.204,9

omsatt. Fisket kom seint i gang på grunn av værforhold og dårlig tilgjengelighet, og bare 860 tonn ble omsatt i januar. Uke 7 var beste uke med 3,050 tonn. I april ble det omsatt 6.250 tonn fersk torsk i regionen. Resten av året ble det levert 950 tonn. Det meste av kvantumet, nærmere bestemt 15.600 tonn, var tatt med snurrevad. Deretter fulgte garn med 5.700 tonn, line/autoline med 1.070 tonn, juksa med 890 tonn og trål med 360 tonn. Det var størst reduksjon for snurrevad, som var ned 7.500 tonn fra 23.100 tonn året før. Størst kvantum var levert i Øksnes kommune med 12.800 tonn, men det var også der den største kvantumsreduksjonen kom. Kvantumet i Øksnes var ned 5.200 tonn fra året før. Det var store reduksjoner også i Andøy, Bø og Hadsel der det i 2023 ble omsatt henholdsvis 9.500, 1.020 og 380 tonn.

Lofoten

Beskjeden skreiinnsig på innersida av Lofoten førte til at kvantumet omsatt til de 6 kommunene i Lofoten i januar-april ble redusert fra 36.800 tonn i 2022 til 29.600 tonn i 2023. Verdimessig ble det en liten øking fra 935 millioner kroner i 2022 til 983 millioner kroner i 2023. Som vanlig dominerte garnfisket som stod for 20.700 tonn av lofotkvantumet i 2023, ned fra 27.100 tonn året før. Snurrevad endte på 5.800 tonn, litt opp fra 5.630 tonn året før. For lina ble kvantumet redusert med 740 tonn til 2.000 tonn, mens juksakvantumet gikk ned med 200 tonn til 1.080 tonn. Det var reduksjon i levert kvantum i alle kommunene, men mest på Røst der kvantumet gikk ned fra 8.920 til 6.750 tonn. Det var minst reduksjon i Flakstad, der kvantumet gikk ned med 600 tonn til 6.920 tonn.

Troms

Landingene av fersk torsk i Troms økte fra et nivå på ca. 30.000 tonn i 2020 til rundt 40.000 tonn i 2021 og 2022. Men i 2023 ble kvantumet kraftig redusert, til 27.940 tonn. Verdien ble redusert fra 977 til 876 millioner kroner de to siste årene. Av totalkvantumet i 2023 sto garn for 17.390 tonn, ned 4.630 tonn fra året før. For snurrevad var det reduksjon med 6.630 tonn, til 8.140 tonn i 2023. Juksakvantumet ble redusert fra 1.500 til 1.170 tonn. Kvantumet tatt på line/autoline gikk litt ned, fra 1.250 til 1.170 tonn. Det var også reduserte landinger av fersk tråltorsk, fra 530 tonn i 2022 til 75 tonn i 2023.

Vinterfisket tok seg opp i februar, med en topp i mars da 11.200 tonn ble levert. Beste ukeleveranse var i uke 13 da 4.200 tonn ble omsatt. Som vanlig ble størst kvantum omsatt til kjøpere i Senja kommune dit 13.010 tonn tok veien i 2023, med 5.100 tonn fra året før. Deretter fulgte Tromsø kommune som endte på 7.540 tonn, ned vel 4.100 tonn fra året før. 5.660 tonn var levert i Karlsøy kommune, ned 2.270 tonn sammenlignet med 2022. 1.200 tonn var levert i Skjervøy kommune, ned 490 tonn fra året før.

Finnmark

Omsetningen av fersk torsk fra norske båter til kjøpere i Øst-Finnmark i 2023 utgjorde 34.930 tonn, ned fra 41.900 tonn året før. Verdien holdt seg stabil på rundt regnet 1 milliard kroner begge årene. Av totalen på 34.930 tonn i 2023 var 15.250 tonn tatt på snurrevad, 10.080 tonn på line/autoline, 6.360 tonn på garn, 2.190 tonn på trål og 900 tonn på juksa. Sammenlignet med året før var det litt økt kvantum for snurrevad og garn, men ellers reduksjon for øvrige redskapsgrupper. Størst var reduksjonen for trål, som var ned vel 4.500 tonn, eller 67 % fra året før. Øst-Finnmark har en annen sesong- og redskapsprofil på torskefisket enn fisket lenger vest og sør. Mesteparten av årskvantumet leveres imidlertid også her første halvår. I 2023 var 24.940 av 34.930 tonn omsatt januar-juni. 12.080 tonn av årskvantumet var levert i Båtsfjord, 6.100

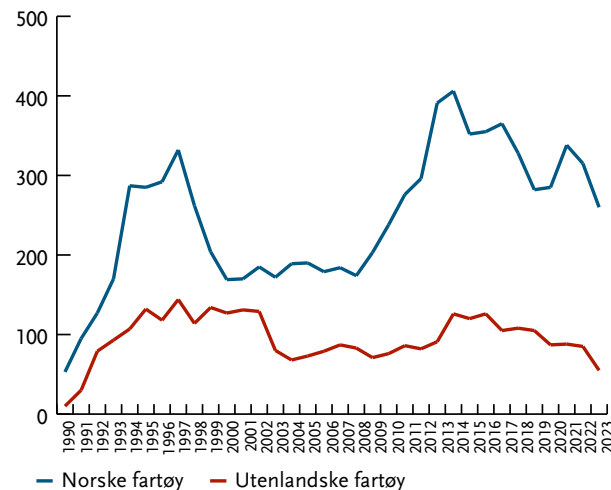

Diagram 9: Landinger av torsk fra norske og utenlandske fartøy 1990–2023 (tusen tonn rund vekt)

Tabell 27: Distriktsvis omsetning av fryst torsk 2019–2023 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Øst-Finnmark	15,6	13,3	18,5	11,5	9,5	393,4	326,0	445,3	365,7	328,3
Vest-Finnmark	2,6	1,2	0,2	0,4	0,0	62,7	28,8	4,0	13,0	0,6
Troms	45,6	57,0	81,6	74,1	63,7	1.129,4	1.372,5	1.847,0	2.374,0	2.123,3
Vesterålen	17,9	18,5	17,9	17,0	14,6	430,4	442,9	389,4	533,9	489,5
Lofoten/Salten	0,2	0,0	0,3	0,2	0,3	5,5	0,0	5,7	4,4	10,5
Øvrige områder	0,4	0,0	0,1		0,0	8,6	0,8	2,2		
Sum	82,4	89,9	118,5	103,1	88,1	2.029,9	2.171,0	2.693,6	3.291,1	2.952,2

tonn i Berlevåg, 5.560 tonn i Vardø kommune, 5.250 tonn i Gamvik kommune og 4.020 tonn i Lebesby. Kvantumet levert Båtsfjord ble redusert med 4.250 tonn fra året før, Berlevåg var ned 1.740 tonn, Gamvik fikk sitt kvantum redusert med 1.440 tonn, og Vardø hadde en reduksjon på 300 tonn. Lebesby var den eneste av de nevnte kommunene som fikk økte landinger, her var kvantumet opp 480 tonn. Det var også økte landinger i Vadsø og Tana, men her er det snakk om langt lavere kvanta enn de forannevnte.

I løpet av de 3 siste årene er en økende andel av fersktorskleveransene gått til kjøpere i Vest-Finnmark, og regionen ligger nå på topp. Kvantumet ble riktignok noe redusert fra 2022 til 2023, nærmere bestemt fra 56.200 til 53.700 tonn, men det var bare småtterier sammenlignet med reduksjonen i Troms og Vesterålen. Verdien økte fra 1.323 til 1.566 millioner kroner. Størst kvantum var levert i mars med 19.200 tonn og april med 12.350 tonn, og i begge disse månedene økte landingene sammenlignet med året før. Av totalkvantumet i 2023 var 26.570 tonn tatt med snurrevad, 19.220 tonn med garn, 5.460 tonn på juksa, 1.500 tonn med line/autoline og 920 tonn med trål. Her var det økte kvanta på garn og juksa, og ellers reduksjon, størst for snurrevad som var ned 3.570 tonn. 17.870 tonn var omsatt til kjøpere i Måsøy kommune, 15.650 tonn i Nordkapp, 8.450 tonn i Hasvik, 7.580 tonn i Loppa og 3.860 tonn i Hammerfest. Landingene i Loppa økte med 1.000 tonn fra 2021 til 2022, og økte med ytterligere 1.330 tonn fra 2022 til 2023. For de øvrige av de nevnte kommunene ble kvantumet redusert.

Markedet for torsk

Norsk eksport av torskeprodukter ble på 12,2 milliarder kroner i 2023, likt med 2022, for et totalkvantum som ble redusert fra 190.200 til 161.800 tonn. Inkludert i disse tallene er oppdrettstorsk og grønlands-/stillehavstorsk,

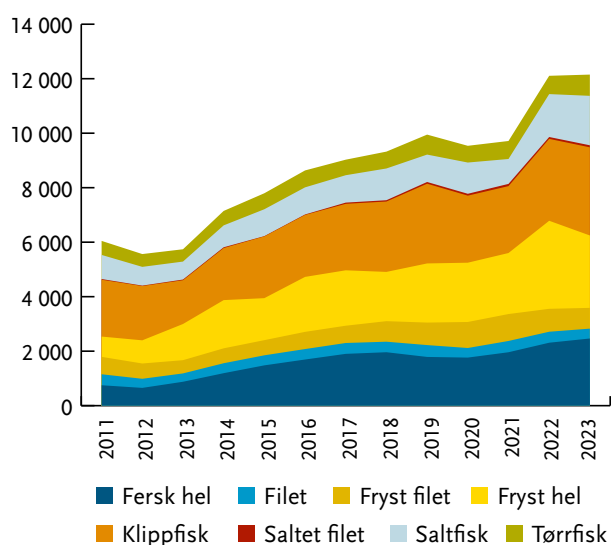

Diagram 10: Årlig eksportverdi av hovedproduktet torsk 2011–2023 (verdi i tusen NOK, kilde: Norges sjømatråd)

som begge hadde solid kvantums- og verdiøkning. Uten disse, som stod for 530 millioner kroner i eksportverdi, opp 325 millioner kroner sammenlignet med 2022, registreres en tilsvarende negativ verdiutvikling for eksporten av norsk villfanget torsk. Eksporten av oppdrettstorsk økte fra 3.800 til 8.700 tonn, d.v.s. 126 %, mens verdien økte med 150 % til 463 millioner kroner.

Når det gjelder eksporten av norsk villfanget torsk, stod konvensjonelle produkter som saltfisk, klippfisk og tørrfisk for solide positive verdibidrag, mens eksporten av fryst hel torsk gikk mest ned. For alle kategoriene utviklet snittprisene målt i norske kroner seg positivt. Klippfisk av torsk gjorde mest av seg verdimesig og endte opp 6 % til nær 3,2 milliarder kroner, til tross for at kvantumet ble redusert med 9 % til 26.200 tonn. Eksporten av fryst hel torsk som i 2022 stod for den største verdien av torskeeksporten, ble i 2023 forbigått av klippfisk med god margin. Fryst hel torsk ble redusert i verdi med hele 587 millioner kroner, som var ned 18 %, og endte på vel 2,6 milliarder kroner, av et kvantum som ble redusert med 23 % til 51.000 tonn. Saltfisk av torsk økte i eksportverdi med hele 240 millioner kroner, eller 15 %, til 1,8 milliarder kroner, av et kvantum på 20.600 tonn som var ned 1.500 tonn sammenlignet med året før. Eksporten av fersk hel torsk ble redusert med 164 millioner kroner (9 %) til 1,7 milliarder kroner av et kvantum på 33.000 tonn som var ned 21 %. Eksporten av fersk hel skrei er skilt ut som egen kategori, og hadde positiv verdiutvikling med vel 40 millioner kroner til 281 millioner kroner av et kvantum på 4.200 tonn. Både fersk og fryst filet av torsk ble redusert både i kvantum og verdi. Verdireduksjonen var på 130 millioner kroner til 870 millioner kroner.

Portugal er fremdeles viktigste markedsland for norsk torsk. I 2023 utgjorde eksporten til Portugal 41.350 tonn og en verdi på 4,16 milliarder kroner (34 % av totalen på 12,2 milliarder kroner). 19.300 tonn av kvantumet var klippfisk til verdi 2,29 milliarder kroner, og saltfisk torsk kom som en god nummer to med 18.000 tonn til verdi 1,61 millioner kroner. Posisjonen til Portugal som marked for norsk torsk er imponerende, og Portugal økte faktisk sin andel av norsk torskeeksport i forhold til de 28-30 % i 2019-2021 og 32,5 % i 2022.

Det var en del usikkerhet knyttet til bortfallet av MSC-sertifiseringen som ble iverksatt 15. august 2021 for torsk fisket innenfor 12 nautiske mil. Til tross for at enkelte markedssegment holder fast på krav om miljømerking der MSC har en sterk posisjon, har etterspørselen etter norsk torsk generelt vært så sterk at prisnivået ble lite påvirket i løpet av 2022 og 2023. Det oppfattes uansett som positivt at kystnært fiske fikk sertifikatet på plass igjen i november 2023, i og med at det åpner for salg også til markeder som begrenser sin etterspørsel til miljømerket fisk.

Utviklingen i eksporten av de forskjellige produktkategoriene for torsk framgår av diagram 10.

Hyse (*Melanogrammus aeglefinus*)

Fryst hyse har de siste årene stått for det meste av hysekvantumet som omsettes gjennom Norges Råfisklag. For norske fartøy utgjorde fryst 75 % og fersk 25 % av verdien i 2023. Til sammenligning var det 78 % fryst og 22 % fersk i 2022. Ser man til kvantum er forholdet anderledes, der er det i 2023 var 31 % fersk og 69 % fryst, mens det i 2022 var 39 % fersk og 61 % fryst. Av dette fremgår det at det har vært omsatt et mindre kvantum fersk hyse i 2023 sammenlignet med 2022. På tross av dette utgjør fersk hyse en større andel av den totale verdien i 2023 sammenlignet med 2022. Årsaken til dette er tosidig, det har i 2023 blitt levert mindre snurrevadfanget hyse og krokfanget hyse har dermed fått høyere innvirkning på verdien. Samtidig har prisen og verdien på fryst hyse falt som gjør at fersk hyse samlet sett tar en større andel av verdien.

Hysekvota nord for 62°N ble redusert med 5 % fra året før, og norsk kvote ble satt til 86.556 tonn, justert til 94.969 tonn etter kvoteoverføring fra året før. Med unntak av 2019 har det vært en gjenganger over flere år at hysekvota ikke oppfiskes. Dette gjelder kystflåten hysefiske, mens havgående flåte har fått fiske utover sine kvoter for å bidra til at størst mulig andel av totalen blir tatt. I 2023 ble totalt 91.518 tonn fisket av den justerte kvota på 94.969 tonn, som gir en kvoteutnyttelse på 96 %. Av Fiskeridirektoratets sluttstatus for 2023 framgår det at trålerne fisket 46.284 tonn av totalen, det vil si 51 %. Fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper

fisket 44.784 tonn som vil si 49 % av totalen. I likhet med foregående år nådde dermed ikke konvensjonell opp til sin andel på 62 % (59.501 tonn).

Råfisklagets totale førstehåndsomsetning av hyse for norske og utenlandske fartøy samlet framgår av tabell 28. Fra 2022 til 2023 var det en reduksjon i både fangstkvantum og verdi, som er ned hhv. 2.877 tonn og 179 millioner kroner. Nedgangen i kvantum kommer fra utenlandske fartøy som har en reduksjon på 2.929 tonn fra 2022 til 2023, verdien er uendret. I det videre omtales bare omsetningen for norske fartøy, for nærmere informasjon om utenlandske landinger se eget kapittel.

Av totalomsetningen utgjorde landinger fra norske fartøy 73.541 tonn til en verdi av 1.172 millioner kroner. Hyse utgjør 7 % av den totale omsetningsverdien fra norske fartøy i 2023. Videre var det en økning i kvantum på 52 tonn fra 2022 til 2023, samtidig som verdien gikk ned med 179 millioner kroner.

Fra tabell 30 fremgår det at det har vært en betydelig prisøkning for fersk hyse, mens det har vært nedgang for fryst. Fryst hyse utgjorde 75 % av omsetningsverdien for hyse fanget av norske fartøy, mens fersk utgjorde 25 %. Dette gjenspeiles også i verdiutviklingen for fryst og fersk, der det er fryst som står for det mest av nedgangen 176 millioner kroner i lavere verdi fra 2022 til 2023, mens fersk går ned med 3 millioner kroner fra 2022 til 2023.

I 2022 ble hysa forbigått av seien som tok over som arten med nest størst verdi etter torsken i Råfisklagets

Tabell 28: Kvantums- og verdiutvikling for hyse 2014–2023 (tonn og millioner kroner)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	91.947	95.841	118.749	117.711	96.661	91.392	84.086	90.750	87.317	84.439
Norske fartøy	72.878	74.409	85.825	89.100	72.247	76.418	71.507	79.404	73.489	73.541
Utenlandske fartøy	19.069	21.432	32.924	28.611	24.415	14.974	12.579	11.347	13.827	10.898
Verdi	1.033	977	1.109	1.313	1.279	1.310	1.089	1.229	1.463	1.285
Norske fartøy	898	821	884	1.120	1.100	1.196	1.004	1.161	1.350	1.172
Utenlandske fartøy	135	156	225	193	178	114	84	67	113	113

Tabell 29: Minsteprisutvikling for hyse sløyd uten hode vinter 2014–2023 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*
Hyse over 8 hg, krokfanget	11,00	12,00	12,75	12,25	14,00	16,25	16,75	13,25	16,00	19,75
Hyse over 8 hg	8,75	10,00	9,25	8,50	10,25	12,50	13,00	9,50	13,25	16,00

* Dynamiske minstepriser for hyse ble innført 17. desember 2018. For å komme fram til sammenlignbare dynamiske minstepriser som kan sees opp mot vinter-minstepriser tidligere år, er det fra og med 2019 og framover tatt utgangspunkt i de dynamiske minsteprisene i en 14-dagers periode i siste del av januar.

Tabell 30: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst hyse omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2014–2023 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fersk hyse over 8 hg	11,46	12,52	12,17	12,64	14,44	15,58	14,62	13,31	16,34	19,66
Fersk hyse under 8 hg	9,26	10,69	10,84	10,34	11,55	11,98	9,02	7,94	11,54	14,58
Ombordfryst hyse over 8 hg	24,70	19,52	17,14	21,09	26,77	28,93	29,83	31,68	36,19	25,05
Ombordfryst hyse under 8 hg	24,35	18,07	15,99	20,30	24,79	25,74	20,75	20,75	29,73	20,76

omsetning. Dette er også tilfellet for 2023 der hyse fortsatt ligger på 3. plass blant Råfisklagets mest verdifulle arter målt i omsetningsverdi. Vi må tilbake til 2006 for å finne tilsvarende rangering på Råfisklagets årsomsetning.

Omsetningen av hyse domineres av kvanta som landes fryst fra havgående flåte. I 2023 utgjorde frystomsetningen av hyse 51.106 tonn til verdi 876 millioner kroner, jf. tabell 31. Fra samme tabell ser en også at prisen for fryst hyse fra autoline ligger langt over prisen for andre redskap og konserveringer. Utover dette kan man fra samme tabell se at frystprisen er gått ned fra 32,87 kr/kg i 2022 til 24,00 kr/kg i 2023. Videre er ferskprisen økt fra 14,57 kr/kg til 18,44. Sammenlignet med 2022 er altså ferskprisen kommet betydelig nærmere frystprisene i løpet av 2023. Dette må ses i sammenheng med prisutviklingen vi ser i tabell 30 der prisene for fryst hyse er betydelig redusert samtidig som ferskprisene har økt.

Fra tabell 31 ser en også at kvantumet fersk hyse utgjorde 22.423 tonn i 2023 mot 28.672 tonn i 2022. Av dette kvantumet i 2023 var 997 tonn levert som levende hyse, en liten nedgang fra 1.054 tonn i 2022. Videre utgjorde verdien 295 millioner kroner i 2023 mot 298 millioner kroner i 2022. De siste årene har snurrevad tatt over stadig mer av landingene av fersk hyse, denne trenden har imidlertid endret seg i 2023. Snurrevadfangstene av fersk hyse utgjorde i 2019 44 % av totalt kvantum fanget. I 2020 økte dette til 48 %, og videre til 57 % i 2021 og 64 % i 2022. For 2023 er denne andelen falt til 53 % og kvantumet fersk hyse fanget med snurrevad går ned fra 18.408 tonn i 2022 til 11.961 tonn i 2023. Overnevnte

utvikling er også noe av forklaringen til at ferskprisen har økt da snurrevadhyse har vært lavere betalt enn krokfanget hyse. Dermed veier snurrevad mindre inn på gjennomsnittsprisene og krokfanget drar opp prisen (se tabell 31).

Den distriktvis fordelingen av landingene av hyse de 5 siste årene framgår av tabell 32, der både fersk og fryst hyse inngår. Frystkvantumet er først og fremst landet på de to fryselaagene i Tromsø, nærmere bestemt 34.972 tonn i 2023.

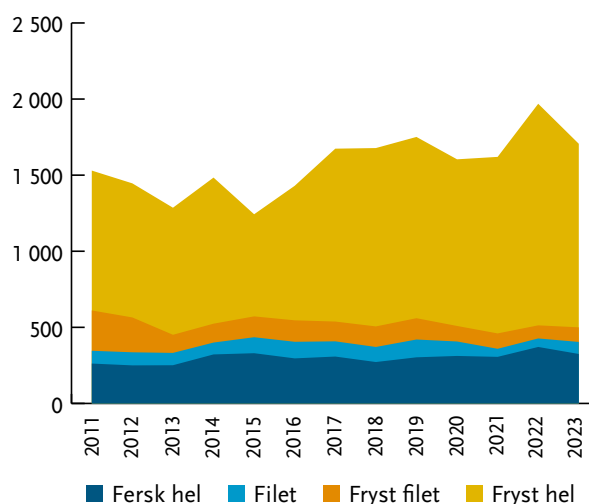

Diagram 11: Årlig eksportverdi av hovedproduktet hyse 2011–2023 (verdi i tusen NOK, kilde: Norges sjømatråd)

Tabell 31: Omsetning av hyse fra norske fartøy, redskapsfordelt 2023 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa	298		298	19,06		4
Line	6.197		6.197	20,94		93
Snurrevad	11.961	3.961	15.922	16,60	17,78	192
Garn	1.439	16	1.455	16,89	14,66	18
Autoline	2.401	10.493	12.894	22,27	30,06	263
Trål	124	36.635	36.759	14,46	22,94	602
Sum	22.423	51.106	73.529	18,44	24,00	1.172

Tabell 32: Distriktvis omsetning av hyse 2019–2023 for norske fartøy (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Øst-Finnmark	30,8	26,7	22,6	18,6	16,8	436,1	313,3	267,6	269,5	255,9
Vest-Finnmark	8,5	7,3	7,5	7,0	3,0	88,4	57,0	47,2	67,9	33,4
Troms	23,2	26,1	34,6	32,9	37,0	448,8	485,2	638,2	744,5	624,7
Vesterålen	11,0	8,2	12,0	12,1	11,9	191,3	117,1	183,7	235,2	192,4
Lofoten/Salten	2,1	2,4	1,9	2,3	4,4	22,6	23,3	17,0	27,2	58,0
Øvrige områder	0,9	0,9	0,7	0,5	0,6	8,9	8,5	7,4	6,1	7,3
Sum	76,4	71,5	79,4	73,5	73,5	1.196,1	1.004,4	1.161,2	1.350,3	1.171,7

Markedet for hyse

Eksportkvantumet av hyseprodukter utgjorde 57.878 tonn i 2023, mot 58.977 tonn i 2022. Eksportverdien for hyseproduktene utgjorde 1.704 millioner kroner, mot 1.974 millioner kroner i 2022.

Fryst hyse sløyd uten hode er suverent størst på eksportstatistikken (se diagram 11, oppgis som fryst hel). I 2023 var norsk eksport av fryst hyse 42.984 tonn til verdi 1.203 millioner kroner, mot 40.192 tonn til verdi 1.456 millioner kroner i 2022. Verdimeessig utgjorde denne produktkategorien 71 % av total hyseeksport i 2023, som er ned fra 74 % i 2022. Det meste av dette kvantumet ble eksportert til Kina og Storbritannia, slik også var tilfelle i 2022. Disse to markedene tar unna det meste av kvantumet. Reduksjonen i verdi fra 2022 til 2023 kommer av lavere priser betalt i det kinesiske markedet. Gjennomsnittsprisen for fryst hel hyse til Kina var 35,02 kr/kg i 2022 og ble redusert til 25,09 kr/kg i 2023.

Fersk hyse, oftest eksportert sløyd med hode, utgjorde i 2023 totalt 12.677 tonn til verdi 325 millioner kroner, mot 16.956 tonn til verdi 371 millioner kroner i 2022. Kvantumsmessig var dette en betydelig reduksjon fra året før, samtidig som verdien også gikk litt ned. Verdiutviklingen hadde nok vært mer på den negative siden hadde det ikke vært for høyere priser betalt i markedet. I 2022 var gjennomsnittsprisen 21,86 kr/kg, mens prisen økte til 25,62 kr/kg i 2023.

Største mottakerland var i 2023 Danmark, som i likhet med 2022 mottok 60 % av eksportert kvantum, mens resterende i hovedsak gikk til Storbritannia. En stor del av kvantumet til Danmark går i transitt, også det med Storbritannia som viktigste mottaker, og mye der ender på tallerkenen som fish and chips.

Mindre andeler hyse produseres og eksporteres som fersk eller fryst filet.

Sei (*Pollachius virens*)

Seien har de 10 siste årene hatt en kraftig vekst i kvantum og verdi. Fra 2022 til 2023 økte verdien med 231 millioner kroner (13 %). Med det nærmet verdien seg 2 milliarder kroner for sei omsatt for norske fiskere. Kvantumet økte med vel 15.000 tonn (10 %) og endte på 159.162 tonn. Seien beholder dermed andreplassen framfor hysa verdimeessig av arter omsatt gjennom Norges Råfisklag. Omsetningen av sei, både fra norske og utenlandske båter, framgår av tabell 33. I det følgende omtales bare omsetningen for norske båter.

Av kvantumet fra norske båter, totalt 159.162 tonn, utgjorde 105.304 tonn ferskt råstoff og 53.859 tonn fryst. Fersk utgjorde dermed 66 % av totalkvantumet, mot 68 % i 2022. Verdien var totalt 1.993 millioner kroner, fordelt med 1.156 millioner på fersk sei (58 %) og 837 millioner kroner på fryst (42 %).

Prisene på fersklevert sei har vært økende siden 2018 (tabell 35), og snittprisen i 2023 var høyere enn året før. Det skyldtes spesielt høye priser oppnådd de første månedene av året, i andre halvår var tendensen nedadgående. Fryst sei hadde en negativ prisutvikling gjennom hele 2023, etter at vi året før opplevde en kraftig øking. Fra tabell 34 ser en også hvordan den dynamiske minsteprisen følger samme utvikling, riktignok basert på januar-minstepriser.

Seien nord for 62°N forvaltes som en nasjonal ressurs. I 2023 utgjorde totalkvota 226.794 tonn, hvorav norsk andel var 212.994 tonn. Som følge av at seikvota i 2022 ble overfisket, endte norsk kvote justert for kvotefleks på 203.537 tonn. Denne ble på tradisjonelt vis fordelt med 38 % til fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper, 37 % til trål og 25 % til not. Tall fra Fiskeridirektoratet viser at totalfangsten av sei nord for 62-graden fra norske fartøy i 2023 var på 205.220 tonn, mot 192.751 tonn i 2022. I 2023 ble justert kvote overfisket med 1.683 tonn og dermed fratrukket kvota for 2024. 157.669 tonn eller 77 % av det

Tabell 33: Kvantums- og verdiutvikling for sei 2014–2023 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	80.149	80.973	100.452	105.494	128.971	109.453	115.694	133.359	152.548	166.139
Norske fartøy	73.434	73.231	90.059	95.579	119.970	100.772	106.252	123.004	144.133	159.162
Utenlandske fartøy	6.714	7.742	10.392	9.915	9.001	8.681	9.442	10.355	8.415	6.976
Verdi	556	691	830	706	807	814	945	1.155	1.831	2.062
Norske fartøy	519	637	759	641	757	767	877	1.090	1.764	1.993
Utenlandske fartøy	38	53	71	65	50	48	68	65	67	69

Tabell 34: Minsteprisutvikling for sei sløyd uten hode vinter 2013–2022 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017*	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Over 2,3 kg	9,00	10,00	10,50	9,75	10,00	9,50	10,80	10,10	12,90	15,70
1,2 – 2,3 kg	7,50	9,00	9,50	8,75	9,00	8,50	9,80	9,10	11,90	14,70

* Minstepris i januar 2017 fram til det ble innført dynamiske minstepriser for sei fra og med 30. januar 2017.

** For å komme fram til sammenlignbare dynamiske minstepriser som kan sees opp mot vinter-minstepriser tidligere år, er det fra og med 2018 og framover tatt utgangspunkt i de dynamiske minsteprisene i en 14-dagers periode i siste del av januar.

som ble fisket av den norske seikvota nord for 62-graden ble omsatt gjennom Råfisklaget i 2023. Kvanta omsatt fra norske fartøy gjennom Norges Råfisklag framgår av tabell 33. Dette er i all hovedsak sei fanget nord for 62°N. Av totalt 159.162 tonn var 1.493 tonn fanget sør for 62-graden, en økning fra 2022 da det ble tatt 809 tonn.

Det framgår av tabell 36 at det meste av seien fra norske båter fiskes med redskapene trål, snurrevad, not og garn. Økt kvantum for alle redskaper sammenlignet med 2022, størst øking for trål og garn.

Fra not ble det levert totalt 34.193 tonn i 2023, en økning fra 33.172 tonn i 2022. Økningen kom i Vest-Finnmark der 24.140 tonn var levert, opp fra 20.567 tonn året før. Det var også økte leveranser på Nordmøre, opp fra 3.020 til 3.544 tonn, og i Øst-Finnmark som økte fra 0 til 309 tonn. Ellers var det reduksjon. Til kjøpere i Troms ble det omsatt 5.653 tonn notsei, ned fra 7.828 tonn, mens kvantumet levert i Trøndelag gikk ned fra 1.669 året før til 546 tonn i 2023. Totalt var det 67 aktive fartøy med fangstkvantum som spenner fra 2.078 tonn på det meste til under 10 tonn på det minste. Diagram 12 viser leveransene av fersk sei gjennom året og framhever hvordan notfisket bidrar til at omsetningen av fersk sei topper seg i perioden juni–august, med en topp i juni da notkvantumet nådde 15.865 tonn.

Fiske med snurrevad har økt gradvis siden 2013 da kvantumet var 6.450 tonn. I 2023 utgjorde snurrevad totalt 40.116 tonn, en økning fra 39.816 tonn i 2022. Størst kvantum av snurrevadseien var levert i Vest-Finnmark som står for 10.945 tonn, men det var mye lavere enn året før da 16.373 tonn var levert der. Landingene i Vesterålen økte fra 5.668 året før til 9.795 tonn i 2023.

Garn utgjorde totalt 27.513 tonn, en økning fra 21.505 tonn i 2022. Av garnseien var 7.884 tonn levert i Lofoten/Salten, etterfulgt av Troms med 6.543 tonn, Vesterålen med 4.715 tonn og 4.322 tonn i Vest-Finnmark. Distriktsvis omsetning av sei for alle redskap samlet framgår av tabell 37.

Fryst sei landes til nøytrale fryselager hvorav terminallene i Tromsø har tatt imot 39.650 tonn av totalen i 2023.

Markedet for sei

Utviklingen i eksporten av sei-produkter (se diagram 13) viser at eksportverdien nærmet seg 4 milliarder kroner i 2023, opp 325 millioner kroner (9 %) fra året før. Det meste av økningen kom på klippfisken, som var opp 225 millioner kroner til 2,3 milliarder kroner. Klippfisk er suverent største eksportkategori for sei med 58 % av totalverdien i 2023, fulgt av fryst hel sei som hadde en negativ utvikling i 2023, både i kvantum og verdi. Verdien endte på i underkant av 800 millioner kroner, ned 129 millioner kroner fra året før. Deretter følger fersk hel sei med en eksportverdi i 2023 på nær 500 millioner kroner, opp hele 145 millioner kroner fra året før. Også eksporten av fryst filet av sei hadde en positiv utvikling, og endte på 201 millioner kroner, opp fra 136 millioner kroner året før. Saltsei er en mindre eksportkategori, i og med at det meste av saltseien tørkes til klippfisk i Norge før den eksporteres.

Prisutviklingen for klippfisk av sei var positiv fra 2. halvår 2021 og gjennom 2022. Nivået som ble nådd høsten 2022 holdt seg i. halvår 2023, men utover høsten ble eksportprisen redusert. Dette var en generell tendens notert i alle viktigste markedsland. Den Dominikanske Republikk gjenerobret førsteplassen som største

Tabell 35: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst sei omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2014–2023 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fersk sei over 2,3 kg	9,69	11,32	11,40	10,25	9,80	10,20	10,90	11,11	15,09	16,71
Fersk sei 1,2-2,3 kg	8,87	10,75	10,70	9,28	8,67	9,33	9,76	10,35	14,36	15,52
Ombordfryst sei over 2,3 kg	14,59	16,11	15,81	15,11	14,74	14,91	16,32	18,59	24,63	22,71
Ombordfryst sei 1,2-2,3 kg	14,59	15,94	15,79	13,14	13,63	14,00	16,09	18,00	23,90	20,93

Tabell 36: Omsetning av sei fra norske fartøy, redskapsfordelt 2023 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa	5.573	.	5.573	15,30		63
Line	805	.	805	14,90		9
Snurrevad	36.428	3.688	40.116	15,46	19,57	471
Garn	25.908	1.605	27.513	16,29	20,78	337
Autoline	125	76	200	15,38	20,20	3
Trål	2.224	48.490	50.714	14,46	21,09	781
Not	34.193	.	34.193	12,98	,	329
Totalsum	105.304	53.859	159.162	14,82	20,97	1.993

mottakerland av klippfisk sei fra Norge, etter at Kongo Brazzaville hadde posisjonen i 2022. Totaleksporten av klippfisk sei økte fra 47.250 til 49.400 tonn, og eksportverdien økte som nevnt til 2,3 milliarder kroner. Av dette gikk 14.450 tonn til Den Dominikanske Republikk til verdi 622 millioner kroner, en positiv utvikling både i kvantum og verdi. Eksporten til Kongo Brazzaville gikk

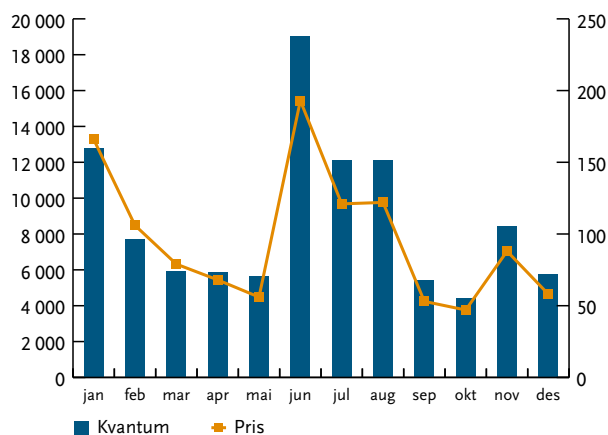

Diagram 12: Omsetning av fersk sei i kvantum og verdi, norske fartøy, månedsfordelt 2023 (tonn rund vekt og millioner kroner)

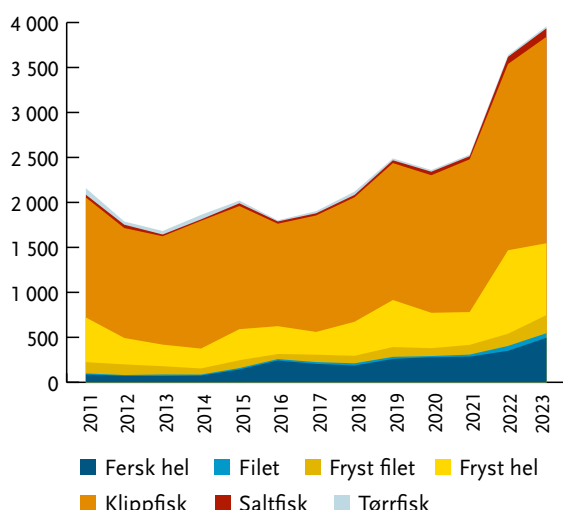

Diagram 13: Årlig eksportverdi av hovedproduktet sei 2011–2023 (verdi i tusen NOK, kilde: Norges sjømatråd)

noe ned kvantumsmessig og endte på 12.939 tonn til verdi 598 millioner kroner. Brasil stod for den største økningen, der økte kvantumet fra 9.038 til 11.308 tonn, og verdiøkningen var fra 440 til 566 millioner kroner.

Eksporten av fryst hel sei ble redusert fra 40.894 tonn i 2022 til 35.830 tonn i 2023, og tilsvarende verdiutvikling var fra 928 til 799 millioner kroner. Litauen var største mottakerland begge årene, og endte på 11.003 tonn i 2023 til verdi 257 millioner kroner, litt ned sammenlignet med året før. Kina var nr 2 med 9.726 tonn og 211 millioner kroner, men hadde størst reduksjon sammenlignet med 2022. Polen økte sin import av norsk fryst sei, opp fra 6.709 til 7.866 tonn og verdien økte fra 165 til 189 millioner kroner. Prisutviklingen var tilsvarende som for klippfisk av sei, se foran.

Eksporten av fersk sei økte fra 17.220 til 23.581 tonn, og verdien i 2023 endte på 496 millioner kroner. Det meste av den ferske seien gikk til Danmark, der også fersk sei omlastes på terminaler for videre distribusjon utover i Europa. Eksportprisene varierte over året, med en svak negativ trend 2. halvår.

Reker (*Pandalus borealis*)

Det ble omsatt totalt 49.387 tonn reker i Norges Råfisklags distrikt i 2023. Dette er en økning på hele 48 % (16 000 tonn) fra 2022, og skyldes både utsatt omsetning av fangst fra 2022, samt sterk vekst i utenlandske landinger for transitt. Av kvantumet i 2023 utgjorde rekefangst fra norske fartøy 37.845 tonn til en førstehandsverdi på 904 millioner kroner.

Den norske havgående rekeflåten i Barentshavet fisket godt med gode fangstrater i 2023, og flere båter kom til. For norske fartøy var snittprisen på fryste rå reker til pilling kr 21,20 pr. kg A-kvalitet, som er betydelig ned fra kr 25,39 pr. kg A-kvalitet i 2022. Kvantumet gikk derimot opp, til 29.903 tonn mot 26.223 tonn i 2022.

Stadig flere båter koker reker i Barentshavet. I 2023 ble det kokt 4.100 tonn reker til en snittpris på kr 45,09 pr.kg, en kraftig volumvekst på 350 % fra 926 kg til en snittpris på kr 41,80 i 2022.

Tabell 37: Distriktsvis omsetning av sei fra norske fartøy i kvantum og verdi 2019–2023 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Øst-Finnmark	9,7	10,0	12,9	11,9	13,5	73,1	74,1	113,5	143,1	157,8
Vest-Finnmark	26,3	23,7	28,6	42,0	41,8	172,4	145,8	178,6	408,1	423,5
Troms	24,5	36,3	44,7	49,2	57,0	213,1	356,4	479,9	733,7	797,4
Vesterålen	18,2	14,5	19,5	20,2	25,5	154,0	135,3	181,9	269,0	352,7
Lofoten/Salten	11,5	10,5	10,3	12,2	13,5	88,4	88,8	83,0	129,6	185,9
Helgeland	1,3	1,6	1,6	1,0	1,2	8,9	12,5	11,8	9,7	12,7
Nord-Trøndelag	0,9	1,2	0,7	1,7	0,8	6,2	8,3	5,5	14,0	7,7
Sør-Trøndelag	0,9	1,1	1,1	1,8	1,4	6,7	8,5	8,8	17,6	14,9
Nordmøre	7,4	7,3	3,5	4,2	4,4	43,7	47,1	26,6	39,4	40,4
Sum	100,8	106,3	123,0	144,1	159,2	766,5	877,0	1.089,7	1.764,2	1.993,1

Ombordfrysede rå reker fra norske fartøy ble i 2023 omsatt gjennom obligatoriske auksjoner eller langsiktige leveringsavtaler. Fangstene ble solgt til fem ulike kjøpere, samt egenovertagelser av rederiene selv. Hovedtyngden av fangstene ble omsatt via kontrakter/leveringsavtaler med utsatt omsetning.

For ferske kokte skallreker til konsum (unntatt kaisalg) gikk gjennomsnittsprisen noe ned fra kr 115,70 i 2022 til kr 105,73 i 2023, det vil si en prisnedgang på 8,4 %. Det har vært et utfordrende rekeår på innenlandsmarkedet,

fra at forbrukere skulle unne seg litt luksus hjemme under pandemien ser vi nå at dyrtiden gjør at det er fokus på pris. Høy inflasjon, rekordhøye strømpriser og økte kostnader generelt påvirket kjøpekraften gjennom året. Kvantumet for året totalt gikk derimot opp fra 529 tonn i 2022 til 599 tonn i 2023, opp 13%.

Det var 94 norske rekebåter som hadde leveranser i 2023, fordelt på 36 frysetralere og 63 ferskrekebåter. Dette var en økning på ni frysetralere og en nedgang på to ferskrekebåter fra 2022.

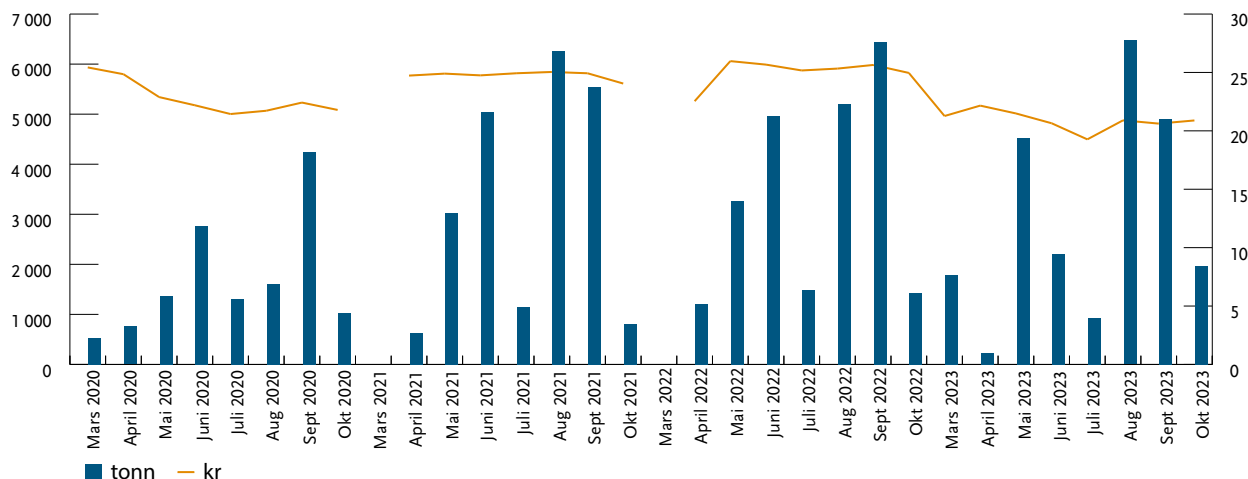

Diagram 14: Årlig omsetning av fryste reker til pilling fra norsk fartøy i perioden mars-oktober 2020–2023.

Tabell 38: Kvantums- og verdiutvikling for reker 2014–2023 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	17.619	33.796	25.310	16.720	35.642	38.001	28.881	37.258	33.241	49.387
Norske fartøy	10.518	18.145	11.807	7.185	21.850	23.444	18.809	29.225	31.022	37.845
Utenlandske fartøy	7.101	15.651	13.503	9.536	13.792	14.557	10.073	8.033	2.220	11.542
Verdi	457	1.028	713	436	1.101	1.021	747	960	843	1.195
Norske fartøy	305	594	349	213	703	641	480	750	776	904
Utenlandske fartøy	152	434	365	223	399	380	267	210	67	291

Tabell 39: Deltakelse i rekefisket av norske fartøy fordelt etter fartøyets registreringssted 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Finnmark	15	10	8	7	5
Troms	32	22	21	20	18
Nordland	25	27	27	30	29
Trøndelag	2	2	2	1	1
Møre	7	7	12	10	11
Øvrig	5	17	22	23	30
I alt	86	85	92	91	94

Tabell 40: Norske og utenlandske landinger av reker fordelt på økonomiske soner i 2022 og 2023 (tonn)

	2022		2023	
	Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Fiskerivernsonen - Svalbard	27.825	1.244	33.359	6.598
Norsk økonomisk sone	1.611	16	1.272	2.356
Smutthullet i Barentshavet	1.280	858	1.298	1.146
Russisk økonomisk sone	305	11	1.405	1.443
Gråsonen Norge/Russland			0	
Totalt	31.022	2.129	37.334	11.542

Tabell 41: Norsk eksport av reker. Gjennomsnittlig produsentpris/eksportverdi pr. kg 2014–2023 (kroner) (Kilde: NR/SSB/Norges sjømatråd)

Produkt/marked	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pris råreker til pilling	21,56	34,80	25,81	22,86	29,63	25,67	22,41	24,79	25,39	21,20
Frysede pillede reker	65,43	102,37	92,12	77,85	85,09	82,70	81,55	74,70	84,68	91,04
Pillede reker i lake	77,74	101,10	127,79	123,01	116,23	120,98	111,53	113,96	114,08	111,83
Frysede kokte reker	43,54	53,01	64,59	48,87	56,17	48,33	39,29	34,67	46,97	54,54
Ferske kokte reker	88,95	83,96	85,18	98,84	110,21	129,38	121,85	136,65	127,09	115,57

Markedet for reker

Eksporten av reker har gjennom 2023 holdt seg på et stabilt nivå sammenlignet med 2022, og det har vært en verdiøkning for flere av produktkategoriene. Dette skyldes i stor grad valutaeffekten, men også vekst i etterspørselen i flere av våre viktigste eksportmarkeder. Volumet gikk svakt ned med 1,5 %, fra 20.900 til 20.567 tonn, mens verdien gikk opp 8 % og endte på 1,3 milliarder kroner.

Gjennomsnittsprisen for fryste pillede reker i pakning over 2 kg fortsatte veksten med 7 % i forhold til året før, opp fra kr 84,67 til kr 91,04 pr. kg. Eksporten til vårt største rekemarked Sverige holdt seg stabilt sammenlignet med 2022. Sverige har hatt et tøft år med inflasjon opp i 12 %, og prisene i sjømatkategorien har økt enda mer. Rekekategorien har derimot holdt seg godt, og det kan virke som rekekonsumet i tillegg flytter seg fra hjemmet til restaurantmarkedet.

I 2022 hadde vi en rekordhøy vekst av rå, fryste reker fra norsk havgående flåte til rekepilleindustrien på Island. I 2023 så vi en kraftig eksportvekst av fryste kokte skallreker, både i volum med 220 % og i verdi, som ga ny verdirekord med en vekst på hele 270 %. Et av markedene som utpeker seg som vekstmarked for de fryste kokte skallreker er Ukraina, med en økning på hele 452 %.

De ferske kokte skallrekene fra kystflåten hadde som nevnt tidligere en noe svakere prisutvikling på innenlandsmarkedet enn i 2022, men økt fangstvolum totalt sett førte likevel til en fin verdivekst.

Informasjonsutvalget for reker har i løpet av 2023 gjennomført ulike tiltak både for flåte-/fangstledd og øvrig verdikjede. I samarbeid med Godfisk/Norges sjømatråd ble det også i 2023 gjennomført en forbrukerkampanje i mars (Sør-Norge) og i mai (Nord-Norge). Målet med kampanjen var å friste norske forbrukere til å aktivt velge norske reker fangstet av lokale fiskere, samt inspirere dem til økt konsum av reker i alle produktformer. Evalueringen

av kampanjen var god, og tiltaket planlegges gjennomført også i 2024.

Informasjonsutvalget for reker har hatt en aktiv rolle i det globale samarbeidet for å fremme kaldtvannsreker gjennom International Coldwater Prawn Forum, som også omfatter et direkte samarbeid med rekefiskernes organisasjoner i alle de viktigste produsentlandene.

Utvalget har tett dialog med arbeidsgruppa for MSC-sertifisering av rekefisket i nord. Det lyktes heller ikke i 2023 å etablere fangst-reguleringer/høstingsregel mellom fangstnasjonene på reker i Barentshavet, men arbeidet er pågående og følges tett. Kostnadene for MSC-sertifikatet deles mellom Norges Råfisklag og Norges sjømatråd.

Blåkveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)

Totalkvota av blåkveite nord for 62°N ble i 2023 satt til 25.000 tonn, som var lik med kvoten i 2022. Norsk andel i 2023 var 12.735 tonn. Av den norske kvota var 4.988 tonn avsatt til trål og konvensjonelle havfiskefartøy. Kystflåten under 28 meter disponerte 7.481 tonn, der 200 tonn var avsatt til bifangst og resterende fordelt på et direktefiske i to sommerperioder.

Omsetningen av blåkveite gjennom Norges Råfisklag framgår av tabell 42. Fra 2022 er det en økning på 1 % i kvantum og 23 % i verdi. Tabell 42 inneholder omsetning både fra norske og utenlandske båter, hvorav utenlandske i 2023 stod for 6.057 tonn og 158 millioner kroner, opp fra 1.287 tonn og 27 millioner kroner i 2021. Videre i dette kapitlet omtales bare omsetningen av blåkveite levert av norske båter.

I 2023 utgjorde omsetningen av blåkveite fra norske båter 11.727 tonn til verdi 491 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2022 var 11.621 tonn og 374 millioner kroner. I tillegg kom verdien av biprodukter som utgjorde 40 millioner i 2023 og 33 millioner i 2022. Av de 11.621 tonnene omsatt i 2022 var 7.673 tonn fersklevert og 3.949

Tabell 42: Kvantums- og verdiutvikling for blåkveite 2014–2023 (tonn og millioner kroner)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	12.953	11.717	15.803	16.039	15.528	12.503	12.546	15.889	12.908	17.784
Norske fartøy	8.905	9.009	11.463	11.146	11.994	12.062	10.847	11.927	11.621	11.727
Utenlandske fartøy	4.048	2.708	4.340	4.893	3.534	441	1.700	3.962	1.287	6.057
Verdi	219	282	430	405	454	418	308	372	401	649
Norske fartøy	171	244	356	314	381	409	272	294	374	491
Utenlandske fartøy	48	38	74	91	73	10	36	78	27	158

Tabell 43: Minsteprisutvikling for blåkveite sløyd uten hode sommer 2014–2023 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Blåkveite, over 2,0 kg	21,00	23,50	26,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	31,02	35,64

Tabell 44: Gjennomsnittlig oppnådd rundpris for fersk og ombordfryst blåkveite fra norske fartøy 2014–2023 (kroner pr. kg)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fersk	16,43	24,61	29,54	25,73	28,82	32,96	24,33	23,68	31,03	42,74
Fryst	25,00	32,47	33,71	33,47	36,92	35,79	26,77	26,65	34,32	39,94

tonn fryst, med verdi henholdsvis 238 og 136 millioner kroner.

Kvantumet fryst blåkveite omsatt i 2023, totalt 3,568 tonn var fordelt mellom trål, autoline, og snurrevad med hhv. 2.373 tonn, 1.123 tonn og 161 tonn. Totalen var litt ned fra 3,949 tonn året før. Trålere og konvensjonelle havfiskefartøy var regulert med en fartøyskvote på 79 tonn blåkveite i fisket nord for 62-graden. Leveransene bestod i hovedsak av japankuttet blåkveite med eller uten spord, med god prisøkning fra 2021 til 2023 (tabell 44). Det holder likevel ikke mot ferskprisen som for første gang i perioden (2014-2023) passerer frystprisen.

Direktefisket etter blåkveite var som vanlig forbeholdt kystfartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskaper, regulert som et åpent fiskeri og delt i to perioder. Ifølge Fiskeridirektoratet var det avsatt totalt 7.481 tonn til dette fisket i 2023, hvorav 381 tonn til bifangst. For den første perioden var det avsatt en kvote på 4.900 tonn blåkveite, hvorav det ble fisket 4.743 tonn av 346 båter. For den andre perioden var det avsatt 2.200 tonn, hvorav det ble fisket 2.847 tonn av 291 fartøy. Totalt ble 8.194 tonn fisket av nevnte fartøygruppe, og kvoten dermed overfisket med 713 tonn.

I første periode som startet 29. mai og fikk en varighet på 2½ uke, var 2.040 tonn av totalen tatt på garn, 1.900 tonn på line/autoline og 620 tonn på snurrevad. Størst kvantum levert i Troms med 1.840 tonn, fulgt av Vesterålen med 1.260 tonn, Lofoten med 1.210 tonn og

Finnmark med 260 tonn. I den andre perioden som varte 1½ uke etter starten 7. august, var 1.551 tonn av totalen tatt på line/autoline, 1.072 tonn på garn og 267 tonn på snurrevad. Størst kvantum ble levert i Troms med 1.134 tonn, fulgt av Vesterålen med 776 tonn, Lofoten med 729 tonn og Finnmark med 244 tonn. Vi opplevde et stort prisfall fra 1. til 2. periode, med gjennomsnittlig rundpris på 46,79 kr/kg i første periode og 38,73 kr/kg i andre periode. Fisket domineres av blåkveite levert med tilstand rund som utgjorde 94 % av all fangst. Nytt av året var en utprøving av ferskauksjon som fikk mye oppmerksomhet og priser som i gjennomsnitt lå godt over det som ble betalt for tilsvarende fangster. Mer informasjon om auksjonen finnes i egen artikkel på Råfisklagets nettsider.

Kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*)

Totalt omsatt kvantum kongekrabbe gikk opp fra 2.163 tonn i 2022 til 2.795 tonn i 2023. Verdien av kongekrabbe gikk til samme tid ned, fra 841 millioner kroner i 2022 til 781 millioner kroner i 2023. Økte kvoter klarte ikke fullt ut å kompensere for en kraftig nedgang i gjennomsnittsprisen for alle størrelser. Gjennomsnittsprisen til fisker i kvoteregulert område (hann- og hunnkrabbe) gikk kraftig ned fra 411,58 kr/kg i 2022 til 307,16 kr/kg i 2023. I gjennomsnitt for all kongekrabbe omsatt i Råfisklagets distrikt gikk prisen ned fra 388,78 kr/kg i 2022 til 279,40 kr/kg i 2023, en nedgang på 28 %.

Arbeidsfolk på fiskemottak i Henningsvær venter på ny leveranse. Foto: Lisbeth Nikolaisen Drotz, Norges Råfisklag

Kvoteregulert fiske i Øst-Finnmark

Totalkvota for 2023 ble fastsatt til 1.999 tonn hannkrabber før fradrag av 103 tonn på grunn av overfiske i 2022, samt 120 tonn hunnkrabber og 238 tonn skadde hannkrabber. Av totalkvota ble det avsatt 4 tonn hannkrabber til forskningskvote, 14 tonn hannkrabber til fritids-/turistfiske, 100 tonn hannkrabber til bifangst, 15 tonn hannkrabber til ungdomsfiskeordningen og 5 tonn til undervisning.

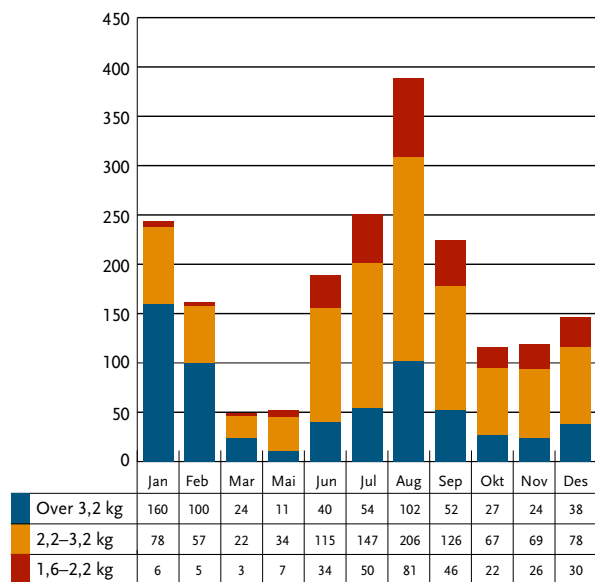

Diagram 15: Månedlig fangst av kongekrabbe i 2023 av lytefri (a-kvalitet) hann-krabbe fra kvoteregulert fiske, fordelt pr. størrelse.

Fisket

Fra fartøy som deltok i det kvoteregulerte fisket ble det i beretningsåret landet 2.323 tonn fersk kongekrabbe til en verdi av 714 millioner kroner. Av diagram 16 framgår det at den økte kvota ga seg utslag i økt fangst pr. måned spesielt i årets 2. halvår, sammenlignet med 2021 og 2022.

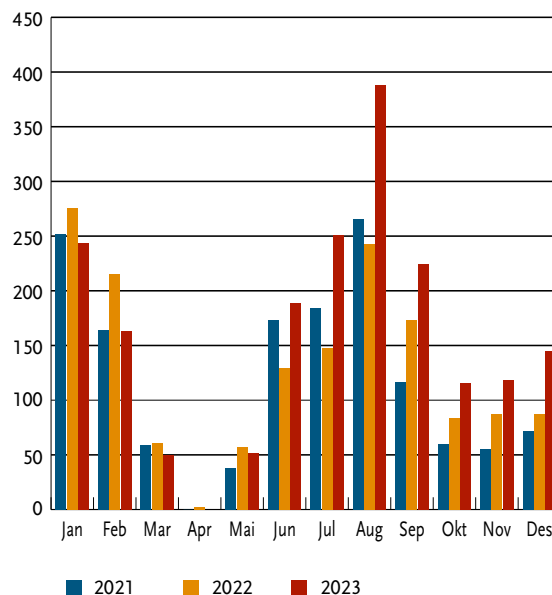

Diagram 16: Månedlig fangst av kongekrabbe i 2021–2023 av lytefri (a-kvalitet) hann-krabbe fra kvoteregulert fiske.

Tabell 45: Kvantums- og verdiutvikling for kongekrabbe 2014–2023 (tonn og millioner kroner)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	1.695	2.175	2.639	1.944	2.311	1.727	2.082	2.122	2.163	2.795
Verdi	134	187	332	291	391	303	392	538	841	781

Tabell 46: Årlig gjennomsnittspris for kongekrabbe innenfor og utenfor det kvoteregulerte fisket (kroner pr. kg). Det kvoteregulerte området i denne tabellen er definert som innenfor Fiskeridirektoratets statistikkområde 3 (Øst-Finnmark). Fangst utenfor kvoteregulert område er alle andre statistikkområder.

Område, art, kvalitet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innenfor kvoteregulert område	88	108	136	156	176	187	200	271	408	305
Kongekrabbe-hann	89	110	139	163	183	196	209	282	426	316
A-kvalitet	94	116	147	174	195	208	222	302	461	344
Skadd	36	41	45	53	71	80	87	116	161	129
Kongekrabbe-hunn	26	26	31	45	60	67	84	105	133	97
Utenfor kvoteregulert område	44	52	64	76	97	109	119	143	177	122
Kongekrabbe-hann	56	61	82	96	119	135	136	164	215	157
A-kvalitet	61	68	93	113	140	158	155	203	259	173
Skadd	26	27	37	42	56	64	84	91	132	92
Kongekrabbe-hunn	20	23	29	38	59	64	87	121	134	101

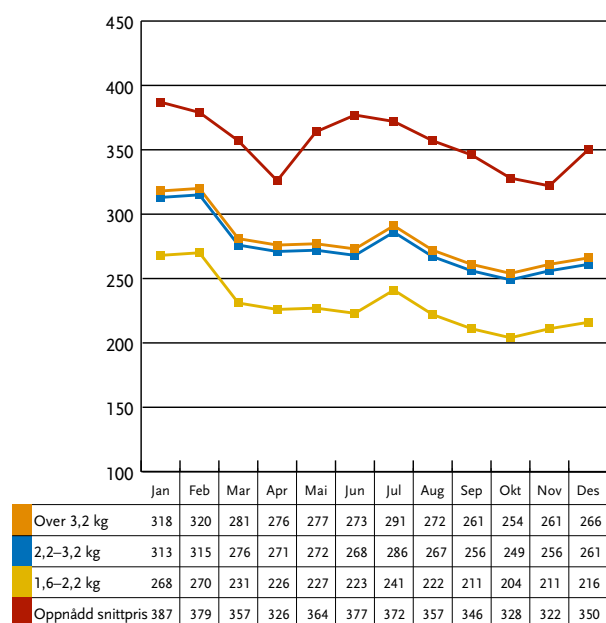

Diagram 17: Dynamisk minstepris for kongekrabbe omsatt i 2023 av lytefrie (a-kvalitet) hann-krabbe fra kvoteregulert fiske fordelt pr. størrelsesklasser i den dynamiske minsteprismodellen. Samfengtspris er en gjennomsnittspris oppnådd for alle størrelsesklasser og for alle kvotetyper. Merk at Y-aksen starter på 100 kr/kg.

Tabell 47: Minstepriser for kongekrabbe landet under det kvoteregulerte fisket og i det frie fisket gjeldende f.o.m. 19. juli 2023 og inntil videre (kroner pr. kg).

Art	Minstepris
Hannkrabbe over 3,2 kg	Dynamisk minstepris*
Hannkrabbe 2,2-3,2 kg	Dynamisk minstepris*
Hannkrabbe 1,6-2,2 kg	Dynamisk minstepris*
Hannkrabbe 0,8-1,6 kg (kun i uregulert fiske)	66,-
Skadd hannkrabbe over 3,2 kg	100,-
Skadd hannkrabbe 2,2-3,2 kg	100,-
Skadd hannkrabbe 1,6-2,2 kg	90,-
Skadd hannkrabbe 0,8-1,6 kg	30,-
Hunnkrabbe alle størrelser (over 0,8 kg i uregulert fiske og over minstemål i regulert fiske)	80,-
Skadd hunn-krabbe – alle størrelser (gjelder krabbe over 0,8 kg i uregulert og over minstemål i regulert fiske)	55,-
Krabbe hann og hunn under 0,8 kg (kun i uregulert fiske)	Fri prisdannelse

* Se dynamiske minstepriser i diagram 17.

Tabell 48: Gjennomsnittlig oppnådd pris for kongekrabbe (hann og hunn, lytefrie, og skadd) fra det kvoteregulerte fisket og eksportpris fryst produkt 2014–2023 (kroner pr. kg)

Art	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Råvarepris	87,40	107,51	135,81	155,76	175,91	187,42	199,99	270,70	411,58	307,16
Eksportpris	186,75	197,40	250,51	277,65	343,83	348,17	391,60	536,87	798,98	594,45

Kongekrabbefisket utenfor det kvoteregulerte området

I fisket utenfor det kvoteregulerte området ble det i 2023 landet til sammen 454 tonn kongekrabbe, mot 281 tonn i 2022. Verdien av fisket i 2023 var 63 millioner kroner, mot 66 millioner kroner i 2022. Gjennomsnittspriser i det frie fisket framgår av tabell 46. For å nyansere prisene i det uregulerte fisket er også priser fra det kvoteregulerte fisket tatt med i samme tabell.

Markedet for kongekrabbe

Gjennomsnittsprisen for fryste cluster av kongekrabbe ved eksport gikk drastisk ned fra 798,98 kr/kg i 2022 til 594,45 kr/kg i 2023. Dette er en nedgang på hele 26 %. Eksportvolumet gikk derimot kraftig opp med 90 % fra 401 tonn i 2022 til 760 tonn i 2023. Norsk krabbe har også i 2023 møtt hard konkurranse fra billig russisk krabbe i de viktige asiatiske markedene (grunnet fortsatt importforbud fra Russland til USA og EU), men samtidig ser vi at etterspørselen etter levende kongekrabbe til spesielt Kina har tatt seg opp, og eksporten av fryst krabbe til USA har økt.

Gjennomsnittsprisen ved eksport av levende kongekrabbe gikk også ned, fra 533,03 kr/kg i 2022 til 441,95 kr/kg i 2023. Dette er en betydelig nedgang på 17 %, samtidig som eksportert volum har gått opp fra 974 tonn i 2022 til 1.690 tonn i 2023, opp 74 %. USA har befestet sin posisjon som det dominerende markedet for levende produkt, med Hong Kong hakk i hæl med en volumvekst på hele 283 %. Markedene har vist en positiv utvikling på slutten av året, og det virker som et mer normalt prisnivå, etter de skyhøye prisene i 2022, fører til økt etterspørsel.

Fordelingen mellom eksportert kvantum av levende og fryst produkt, var ca. 70 % levende og 30 % fryst. Eksportverdien i 2023 var totalt 1,2 milliarder kroner, hvorav levende stod for ca 60 % av totalverdien.

Siden 2017 er prisene for kongekrabbe regulert med dynamiske minstepriser for de tre størrelsene av lytefrie kongekrabbe.

Snøkrabbe (*Chionoecetes opilio*)

Av årets snøkrabbefangst ble det omsatt vel 7.353 tonn (omregnet til rundvekt) i 2023. Differansen mellom fangst og total omsetning i tabell 49 er knyttet til fangst/lager og offisiell omsetning rundt årsskiftet. Snittprisen for A-kvalitet på fryste klør gikk kraftig ned med 37 %, fra 156,18 kr/kg til 98,42 kr/kg. Samlet verdi på fangsten i 2023 ble 434 millioner kroner, en markant nedgang fra 706 millioner kroner i 2022.

Det norske fiskeriet foregår hovedsakelig i Fiskevernsone ved Svalbard, men også i noen grad i norsk økonomisk sone og i norsk del av Smutthullet (russisk sokkel av Smutthullet er stengt for andre fartøy enn russiske). Antall båter i snøkrabbefisket gikk markant tilbake, fra 30 båter i 2022 til 20 båter i 2023. Fredningsperiode er innført i skallskiteperioden i sommermånedene. I 2023 gjaldt stoppen i perioden fra og med 1. juli, men med olympisk fiske var fisketakten høy og hele kvota ble tatt rekordtidlig slik at fisket stengte 3. april. Det var avsatt en snøkrabbekvote i 2023 på 7.113 tonn, en liten økning fra 6.725 tonn i 2022. Kvota ble overskredet med 144 tonn, slik at 7261 tonn ble fisket totalt.

Markedssituasjonen ble krevende i 2022, med fallende etterspørsel og lave priser i verdens største krabbemarked USA. I snøkrabbemarkedene fortsatte trenden med

motbakke gjennom det meste av 2023, og i tillegg økte Canada sine snøkrabbekvoter for andre år på rad. Til tross for økt norsk kvote og en sterk fangstsesong med rekord i eksportert volum, førte de lave eksportprisene til fall i eksportverdien. Norsk eksport av snøkrabbe økte med 33 %, og endte på 5 026 tonn. Gjennomsnittspris i samme periode gikk ned med 42 %, fra 176 til 101 kr/kg. Samlet eksportverdi for 2023 ble 510 millioner kroner.

Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

Taskekrabbefisket i Råfisklagets distrikt foregår fra Averøy på Nordmøre i sør til Vesterålen i nord og det ble landet 3.681 tonn i 2023. (tabell 50).

Dette er en reduksjon på 63 tonn i forhold til 2022. Taskekrabbefisket er fortsatt et fritt fiske uten kvote- eller sesongregulering. Verdien i 2023 endte på 59 millioner kroner mot 51 millioner kroner i 2022.

Av tabell 50 framkommer landet kvantum og verdi av taskekrabbe. Tabell 51 viser utvikling etter område. Trøndelag er fortsatt det største krabbefylket med et kvantum på 1.910 tonn mot 1.473 tonn i Nordland.

Hovedsesongen begynner vanligvis i mai/juni og varer til oktober/november. Taskekrabben har normalt mest mat i skallet i månedene august og september, og det er i denne tiden fangsten når de høyeste kvanta.

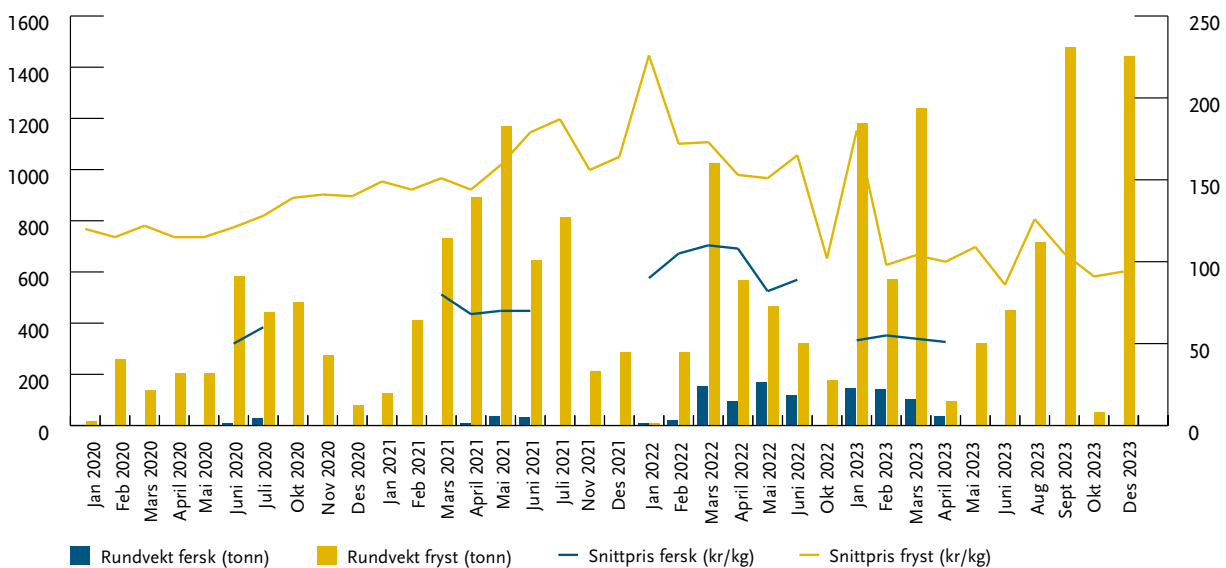

Diagram 18: Månedlig omsetning av fersk og fryst snøkrabbe fra norsk fartøy i perioden 2020–2023. Måneder uten omsetning inngår ikke i oversikten.

Tabell 49: Kvantums- og verdiutvikling for snøkrabbe 2014–2023 (tonn rund vekt og millioner kroner, samlet for norsk og utenlandske fartøy).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	4.087	9.352	17.453	3.048	2.804	4.173	3.486	8.831	4.387	10.556
Fryst/cluster	3.545	7.633	15.512	2.921	2.804	4.156	3.444	8.752	3.765	10.097
Levende/fersk	542	1.718	1.941	127		16	42	80	622	460
Verdi	106	245	533	151	164	273	255	713	422	719
Fryst/cluster	98	211	497	145	164	272	253	707	362	695
Levende/fersk	8	34	36	5		1	2	6	60	23

I 2023 har 6 kjøpere kjøpt kvantum av betydning. Mottaksstasjonene spiller en viktig rolle i omsetningen av taskekrabbe. Det ble landet krabbe ved 18 mottaksstasjoner for videre transport til produksjonsanlegg.

Krabbenæringa er avhengig av at det ytes føringstilskudd for delvis å finansiere fraktkostnadene fra mottaksstasjoner til produksjonsstedet. I 2023 ble det brukt 4,6 millioner kroner til denne type føring.

I 2023 var minsteprisen for taskekrabbe kr 16,00 pr. kg. Dette var en økning på kr 2,50 i forhold til minsteprisen i 2022. Interessen for å delta i fisket var omtrent på nivå med de foregående år, med 236 deltakende fartøy i 2023.

Som for andre typer skalldyr, var det et godt innlandsmarked for taskekrabbe i 2023, mens eksportmarkedet var mer utfordrende. Frankrike er fremdeles det største eksportmarkedet.

Leppefisk

De siste årene har fisket etter ulike leppefiskarter vært en viktig inntektskilde for rundt 100 fiskere på Nordmøre og i Trøndelag. Fisken kjøpes av oppdrettere til å spise lus av oppdrettslaks. Det betales pr. stykk fisk. Det har så langt ikke vært satt en minstepris for leppefisk, men fiskere og oppdrettere har regulert dette i kontrakter som inngås før sesongstart.

Myndighetene har over tid uttrykt bekymring for at det totale uttaket av leppefisk kan være for stort. I forkant av 2018-sesongen ble fisket derfor inndelt i en lukket gruppe med fartøykvoter og en åpen gruppe som fisker på en maksimalkvote. For hele kysten ble det for 2023 satt en totalkvote på 18 millioner stykk leppefisk, og for fisket nord for 62°N en kvote på 4 millioner stykk.

I Norges Råfisklags distrikt har leveringene av leppefisk i antall stykk de fem siste årene vært slik:

2023:	1,6 millioner stykk
2022:	2,1 millioner stykk
2021:	2,2 millioner stykk
2020:	2,5 millioner stykk
2019:	2,7 millioner stykk

Verdien av leppefisken har de samme årene vært slik:

2023:	32,9 millioner kroner
2022:	40,9 millioner kroner
2021:	46,2 millioner kroner
2020:	48,1 millioner kroner
2019:	50,3 millioner kroner

Det fiskes på to ulike arter leppefisk; bergnebb (*Ctenolabrus rupestris*) og berggyllt (*Laheus bergylta*). I reguleringen av fisket etter leppefisk skiller det ikke mellom de ulike artene. Det fiskes mest bergnebb; 1,5 millioner stykk, som er den minste av artene. Prismessig er det berggyllt som betales best.

Vågekval (*Balaenoptera acutorostrata*)

I 2023 deltok 9 fartøy i vågekvalfangsten. Dette var fire fartøy færre enn året før. Fartøyene kunne fange til sammen 1.000 kval, mot fjorårets kvote på 917 kval.

Flere av fartøyene kom tidlig i gang. Det var også i 2023 gode forekomster av vågekval på Finnmarkskysten, noe som resulterte i at flere av fartøyene ble tidlig ferdig med leveringsavtalene sine.

Totalkvote

Av totalkvota på 1.000 vågekval kunne 747 vågekval fanges i IWC-områdene ESB, EW og EN (Svalbard, Norskekysten og Nordsjøen) og 253 vågekval i IWC-område CM (Jan Mayen). Det ble ikke drevet fangst i fiskerisonen ved Jan Mayen i 2023.

Fangstperiode

Fangsten kunne påbegynnes 1. april og ble stoppet med virkning fra og med 20. september 2023.

Regulering av fangst

I 2023 ble omsetningen basert på leveringsavtaler inngått mellom fanger og kjøper før fangststart. Leveringsavtalene skulle inneholde fangst-/avtaleperiode, pris og kvantum. Det var videre presisert at ingen fartøy tillates å gå på fangst uten at skriftlig leveringsavtale forelå. Norges Råfisklag skulle være behjelpelig med å knytte kontakt

Tabell 50: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe 2014–2023 (tonn og millioner kroner)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum	2.913	3.322	3.689	3.937	4.721	4.037	3.504	3.781	3.744	3.681
Verdi	29	35	39	42	52	49	42	47	51	59

Tabell 51: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe fordelt på de viktigste fangstområder 2019–2023 (tonn og tusen kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Salten/Lofoten	910	530	620	487	431	11.332	6.270	7.677	6.629	6.925
Helgeland	1.121	1.065	1.160	1.081	1.042	13.415	12.573	14.354	14.797	16.705
Trøndelag	1.762	1.695	1.709	1.856	1.910	21.215	20.295	21.351	25.592	30.721
Nordmøre	244	213	293	316	298	2.946	2.594	3.699	4.352	4.809

mellom fangere og kjøpere. I år var det dessverre enkelte fartøy som ikke fikk leveringsavtale.

Omsetningen basert på leveringsavtale innebar at behovet for omsetningskvoter bortfalt. Dette gjaldt også bestemmelser knyttet til fangers kjøp av egen fangst, herunder begrensninger om at egen fangst må omsettes til eget kjøperfirma. Videre het det at Råfisklaget ville følge utviklingen nøye, med forbehold om at omsetningsreguleringer kunne bli innført på kort varsel hvis situasjonen skulle tilsi det. Fartøy måtte være påmeldt hos Norges Råfisklag med orientering om planlagt tidspunkt for fangststart. Påmelding ble knyttet opp mot leveringsavtale.

Fangst

Det ble i 2023 fanget til sammen 507 vågekval, mot 581 i 2022.

Minstepris

Minsteprisen på kvalkjøtt til konsum ble satt til kr 39,00 pr. kg fra og med 6. mars 2023. Prisen på kvalspekk og finner ble holdt på kr 0,01 pr. kg.

Omsetning

I Råfisklagets distrikt ble det i 2023 omsatt 523 tonn kvalprodukter til en førstehandsverdi på 18,3 millioner kroner. Gjennomsnittsprisen for fersk og fryst A-kvalitet kvalkjøtt

ble kr 39,70 pr. kg. Høyeste oppnådde pris til fanger i 2023 ble kr 42,00 pr. kg for ferskt kvalkjøtt.

Omsetningen i andre salgslag utgjorde 236 tonn kvalkjøtt.

2 fartøy overtok og produserte egen fangst i 2023. Også i 2023 ble det landet kvalkjøtt i Råfisklagets distrikt som ble ført med bil til et annet fiskesalgslags distrikt for produksjon.

Merkevareforeningen Norsk Hval

Merkevareforeningen Norsk Hval ble stiftet 14. februar 2012. Det er etablert en merkevarelogo som kan brukes av medlemmene. Et flertall av fangerne og kjøperne er medlemmer. Råfisklaget deltar i styret og kan tily kontroll og revisjon av fangst og produksjon av kvalkjøtt som skal kvalitetsmerkes.

Kystvakten

I 2014 ble det etablert et samarbeide med Kystvakten for at disse skulle være orientert om fangsten og forestående leveranser, dersom det skulle oppstå situasjoner med aksjonister. Det er et ønske fra kvalnæringa og Kystvakten at denne kontakten videreføres.

Tabell 52: Kvantums- og verdiutvikling for vågekvalkjøtt og -spekk/finner 2014–2023 (tonn og tusen kroner)

Norges Råfisklag	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum kjøtt	871	788	685	498	543	415	533	584	531	461
Kvantum spekk	0	0	0	0	0	0	0	0	33	54
Kvantum avskjær		6	11	5	14	6	9	8	10	8
Sum kvantum	871	794	696	503	557	421	542	592	574	523
Total verdi	29.498	27.164	24.179	17.695	19.293	14.868	20.022	22.267	20.218	18.293

Tabell 53: Minsteprisutvikling for kvalkjøtt sesongen 2014–2023 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvalkjøtt til konsum	35,00 33,50 ²	33,85	34,85	34,85	35,35	35,50	36,75	37,00	37,50	39,00

2) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2014 satt til kr 35,00 t.o.m. 2. juni og kr 33,50 f.o.m. 3. juni og ut sesongen.

Tabell 54: Nasjonale tall for fangst av vågekvalkjøtt og -spekk/finner 2014–2023

Norge totalt:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nasjonal kvote (stk.)	1.286	1.286	880	999	1.278	1.278	1.278	1.278	917	1.000
Nasjonal fangst (stk.)	736	660	591	432	454	429	503	577	581	507
Fartøy i fangst (stk.)	21	21	16	11	11	12	13	14	13	9
Kvantum kjøtt (tonn)	972	835	776	622	584	563	653	743	767	697
Kvantum spekk (tonn)	0	0	0	0	0	0	0	60	101	96
Kjøtt omsatt gjennom Norges Råfisklag (tonn)	871	788	685	498	543	415	533	584	531	461

Sjølprodusert tørrfisk

Kvantumet sjøltilvirket tørrfisk av torsk fortsetter å gå ned sammenlignet med tidligere år (se tabell 55).

Totalt omsatt kvantum sjølprodusert tørrfisk i 2023 utgjorde 55 tonn til en verdi av 9,3 millioner kroner. En nedgang fra 2022 da det ble omsatt 73 tonn til en verdi av 10,5 millioner kroner.

Det var 95 sjølprodusenter som leverte tørrfisk i 2023, en nedgang fra 110 i 2022. Av de 95 som leverte i 2023 hadde 29 en omsetning av tørrfisk for mer enn 100.000 kroner. Fangstene ble omsatt av 12 kjøpere, hvorav de to største stod for 88 % av verdien. Det meste av tørrfisken hentes med bil, der levert kvantum veies pr. fiskeslag og kvalitet og føres på sluttседdel.

Andre arter

I Norges Råfisklag omsettes det rundt regnet 90 arter i løpet av året. Utover den omsetningen som er kommentert i forutgående kapitler har vi i dette kapitlet tatt med tall for krill, tare, snabeluer, uer, kveite, breiflabb, gråsteinbit, flekksteinbit, brosme, kvitlange og vassild. Omsetning for disse artene fremgår av tabell 56, mens for de artene det er relevant for er minstepriser gjengitt i tabell 57.

Om krill og alger

Fartøy hjemmehørende i Råfisklagets område driver et betydelig fiske etter krill i Sørishavet. Fangstene produseres ombord og produktene blir landet i Sør-Amerika. Slik fangst og omsetning av krill kommer inn under fiske-salgslagsloven og fiskesalgslagenes enerett til omsetning.

Tabell 55: Omsatt kvantum av sjølprodusert tørrfisk 2019–2023 (tonn tørr vekt, pris pr. kg for tørrfisk og total verdi i millioner kroner)

Kvantum og pris	2019	2020	2021	2022	2023
Kvantum torsk	75	61	73	51	34
Gjennomsnittspris torsk pr. kg	138,88	136,21	126,85	175,76	225,00
Kvantum sei	29	29	32	18	18
Gjennomsnittspris sei pr. kg	48,05	50,11	52,43	68,00	77,46
Kvantum annen fisk	4	5	3	4	3
Gjennomsnittspris annen fisk pr. kg	51,67	51,70	51,63	67,64	78,71
Antall sjølprodusenter	147	160	153	110	95
Totalt kvantum	108	95	108	73	55
Total verdi	12,0	10,1	11,1	10,5	9,3

Tabell 56: Kvantums- og verdiutvikling for noen av de arter som ikke er omtalt foran, 2014–2023 (tonn og millioner kroner)

Art	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Krill (hovedprodukt), kvantum	166.722	169.143	187.740	202.434	247.797	250.814	242.967	251.126	297.675	300.943
Krill (hovedprodukt), verdi	59	60	67	72	88	110	106	110	130	130
Alger (stortare, grisetang, brunalger), kvantum	103.236	108.253	111.652	110.130	123.783	121.582	106.782	108.370	143.601	136.003
Alger (stortare, grisetang, brunalger), verdi	23	25	28	29	33	33	30	31	43	43
Snabeluer, kvantum	17.852	23.519	25.600	24.633	31.494	27.431	28.686	25.185	26.253	30.629
Snabeluer, verdi	103	139	152	143	205	161	177	145	240	362
Vassild, kvantum	9.656	11.529	12.204	12.234	14.494	11.657	6.846	8.443	7.011	6.775
Vassild, verdi	31	38	52	45	50	43	30	48	40	48
Brosme, kvantum	3.607	4.731	6.137	5.143	5.225	5.924	4.542	5.005	5.337	5.284
Brosme, verdi	22	34	44	37	39	48	31	40	56	60
Uer, kvantum	3.272	2.678	5.062	5.505	5.141	5.792	5.778	7.781	7.004	6.694
Uer, verdi	30	29	50	56	60	69	57	64	74	91
Grå-/fleksteinbit, kvantum	4.506	4.090	4.673	5.630	5.251	5.013	5.091	5.179	4.001	3.201
Grå-/fleksteinbit, verdi	33	27	29	42	48	52	48	39	41	39
Kvitlange, kvantum	3.925	3.715	4.105	3.976	4.602	4.834	3.747	4.350	4.257	4.596
Kvitlange, verdi	26	26	32	34	41	46	29	37	49	60
Kveite, kvantum	1.965	2.037	2.558	2.434	2.413	2.835	2.066	2.688	3.102	3.323
Kveite, verdi	76	88	110	106	105	122	77	114	164	192
Breiflabb, kvantum	1.159	677	849	880	1.148	1.798	1.509	1.779	1.794	2.664
Breiflabb, verdi	24	16	20	22	28	45	34	45	51	83

Når det gjelder alger/tare høstet i norske farvann ble dette fra 2011 innlemmet i den organiserte omsetningen som Råfisklaget har ansvaret for. Det meste av alger som omsettes gjennom Norges Råfisklag er av arten brunalger og stortare, men det er også noe omsetning av grisetang. I tabell 56 er disse to sammenslått til kategorien tare.

Kontrollordninger

Norges Råfisklags kontrollplikt og kontrollansvar er nedfelt i kapittel 6 i fiskealgslagsloven, havressurslovens § 48, landingsforskriftens § 20 om salgslagens kontrollansvar, forskrift om inndragning av fangst m.m., samt i Råfisklagets egne forretningsregler. Kontrollen omfatter vanlig ressurskontroll både hos registrerte kjøpere og fartøy som leverer sine fangster i Råfisklagets distrikt. Ressurskontrollen omfatter også kvote-/bifangstkontroll samt kontroll med salgslagens egne bestemmelser. I beretningsåret utgjorde avdelinga 7,9 årsverk. Det benyttes også personellressurser fra IT- og økonomiavdelinga til blant annet programmering og innfordringer i forbindelse med kvotekontrollen. I tillegg til dette brukes det personellressurser ved regionkontorene til blant annet kvote-informasjon til næringsaktørene.

Avdeling for ressurs og miljø

Viktige oppgaver for avdelinga er vanlig ressurskontroll, veiledning og kvalitetsfremmende tiltak. Avdelinga har også ansvaret for gjennomføringen av kvotekontroll for alle fartøy registrert i Råfisklagets distrikt.

Ved gjennomføring av ressurskontrollen er Råfisklagets kontrollører fysisk til stede under landing av fisk. Her blir alle rutiner ved mottak av fisk kontrollert og det påses at kjøp/salg blir utført i henhold til gjeldende bestemmelser.

Avdelinga arbeider mye med forskjellige prosjekter for bedring av kvaliteten på fisk og fiskevarer som omsettes i salgslagens distrikt. Avdelinga tilbyr også tjenester i form av tineprøver av ombordfrysede reker, snøkrabbe og fisk. I tillegg har avdelingen i samarbeid med Sjømatrådet ansvar for kontroll av merkevaren Skrei (Skreipatroljen).

Beretningsperioden

I beretningsperioden har avdelinga hatt et nært og godt samarbeid med flere andre kontrollinstanser, blant annet Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Mattilsynet og Justervesenet. Det gjennomføres faste samarbeidsmøter med Fiskeridirektoratet og Mattilsynet med felles utveksling

Tabell 57: Minsteprisutvikling vinter og årlig gjennomsnittlig pris for noen av de fiskearter som ikke er omtalt foran, 2014–2023 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Breiflabb-haler 1,0-4,0 kg, minstepris	58,00	58,00	63,00	66,00	66,00	66,00	66,00	66,00	66,00	72,00
Breiflabb-haler 1,0-4,0 kg, gj.snitt oppnådd	60,80	66,66	69,50	71,25	70,80	71,09	64,16	72,12	81,69	88,45
Uer, rund minst 0,7 kg, minstepris	9,50	10,00	12,50	13,50	14,50	15,00	15,00	13,00	13,00	14,00
Uer, rund minst 0,7 kg, gj.snitt oppnådd	10,49	12,25	12,86	14,19	14,31	15,11	11,43	12,97	14,28	15,33
Kvitlange, sløyd uten hode over 2,0 kg, minstepris	8,00	8,50	9,50	9,50	10,50	11,75	11,75	Fri Pris	10,00	14,00
Kvitlange over 2,0 kg, sløyd uten hode, gj.snitt oppnådd	9,31	9,89	10,75	12,32	12,71	13,69	10,88	11,94	17,02	19,26
Brosme, sløyd uten hode over 2,0 kg, minstepris	8,00	8,50	9,50	9,50	9,50	9,50	10,00	Fri pris	9,00	12,00
Brosme, sløyd uten hode 1,0-2,0 kg, minstepris	6,00	6,50	8,00	7,50	7,50	7,50	8,00	Fri pris	7,00	10,00
Brosme over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	8,78	10,32	10,23	10,37	10,65	12,07	10,60	12,74	16,26	16,71
Brosme 1,0-2,0 kg, gj.snitt oppnådd	8,89	10,81	11,22	11,47	11,81	13,08	10,46	13,00	18,35	18,94
Flekksteinbit, sløyd uten hode over 3,0 kg, minstepris	10,00	10,00	11,50	11,50	11,50	12,50	14,00*	15,00	15,00	15,00
Gråsteinbit, sløyd uten hode over 1,0 kg, minstepris	9,00	9,00	10,00	10,00	10,00	11,00	11,50*	12,00	12,00	12,00
Flekksteinbit over 3,0 kg, sløyd uten hode gj.snitt oppnådd	13,44	11,90	11,45	13,69	17,97	19,54	19,75	14,20	21,16	26,24
Gråsteinbit over 1,0 kg, sløyd uten hode, gj.snitt oppnådd	9,75	9,49	9,28	10,34	13,07	13,41	11,95	10,51	14,34	13,29

Tabell 58: Kontrollomfang 2014–2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*
Seddelkontroll	54	46	48	71	59	3	1	4	3	1
Mottakskontroll	136	138	81	133	183	96	75	58	43	49
Vektkontroll	98	107	107	133	46		1			5
Fullkontroll	188	222	279	276	324	293	177	281	190	257
Fangstkontroll	6	8	9	8	31	5	1	2		1
Kvalitetskontroll		291	188	216	302	375	181	234	135	160
Omsetningskontroll						1				
Sum	476	812	712	836	945	773	436	579	371	473

* Fra 2019 er definisjonene og fordelingene på de ulike kontrolltypene endret fra tidligere år slik at de samsvarer med Fiskeridirektoratets definisjoner.

av nødvendig informasjon for å kunne utføre kontrollvirksomheten på en best mulig måte.

I ressurskontrollen brukes systemet for strategisk risikovurdering. Dette blir gjort i samarbeid med Fiskeridirektoratet og baseres på felles prinsipper. Gjennom dette systemet er det utarbeidet en felles nasjonal plan for strategisk risikovurdering av ressurskontrollen (NSRV). I tillegg brukes system for operasjonell risikovurdering med samhandling gjennom bruk av Barents Watch som arbeidsplattform.

Ved gjennomføring av ressurskontroll følger kontrollørene de vanlige fiskeriene fra nord til sør. Et viktig fokus har vært rett bruk av sluttseddel både med hensyn til krav til utfylling og innsending, men også at det er korrekte opplysninger på seddelen.

Vi har fulgt samme retningslinjer for operativ kontroll som Fiskeridirektoratet, og vi fokuserer på kontroll i henhold til risikovurderingene som blir gjort i samarbeid med Fiskeridirektoratet.

Det arbeides med å utvikle ny kvotekontroll, slik at man klarer å håndtere alle ordningene som framkommer i reguleringene og ulike dispensasjonsordninger. I tillegg bidro Råfisklaget, i samarbeid med Fiskeridirektoratet og de andre salgslagene, i utvikling av nytt kvoteregister hos Fiskeridirektoratet.

I beretningsåret har vi fortsatt arbeidet med kvalitetsfremmende tiltak i næringa. Arbeidet med Skreipatroljen er videreført, samt utarbeidelse av diverse informasjonsmateriell.

Styrets markedsmidler

Norges Råfisklag skal gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring. En av salgslagets viktigste oppgaver er å bidra til et konkurransedyktig marked for fiskerne. Dette gjøres blant annet gjennom styrets markedsmidler, en sum som hvert år settes av for å støtte prosjekter som, direkte eller indirekte, kan gi en merverdi eller øke salget av artene som omsettes i Råfisklaget. Dette gjøres i form av markedsaktiviteter, kvalitets- og kompetansehevende aktiviteter som også kan bidra til å styrke rennømméet til norsk fisk i inn- og utland, økt rekruttering til sjømatnæringen og aktiviteter for å fremme økt sjømatkonsum hos barn og unge. Dette kan være aktiviteter knyttet til bærekraftig forvaltning, merkevarebygging, verdikjedeprosjekter, studieturer, workshops, matsatsinger, aktiviteter som gir økt utnyttelse av restråstoff eller stimulering for arter som står markedsmessig svakt, for å nevne noe. Rammen for markedsmidlene økte fra 1,9 millioner kroner til 2,5 millioner kroner i beretningsåret.

2023 var et krevende og urolig år preget av inflasjon, rentestigning, krig i Ukraina og Midtøsten og generelt et økt kostnadsbilde. Strammere privatøkonomi og dyrtid har satt sitt preg på så mangt, og har påvirket salget av

fisk og skalldyr i marked i inn- og utland. For flere av artene i Råfisklagets portefølje har 2023 vært et tøft år markedsmessig, og da har fokus i bedriftene vært på ordinær drift og salg, heller enn innovasjon og utvikling. Samtidig som en svak krone har gitt gode eksportpriser for norsk sjømat, ser vi at tøffe tider i våre viktigste eksportmarked fører til redusert kjøpekraft og svakere etterspørsel. Tilbakemeldinger fra aktører og produsenter er at veksten i utgifter og prisstigning generelt setter en brems på flere utviklingsprosjekter, og ting som er satt i gang har blitt dyrere enn forventet. Spesielt gjelder dette kostnader til prosjekter innad i Norge, både små og store tiltak. Prisstigningen i samfunnet på både mat, reiser og faste utgifter gjorde at mange prosjekter rapporterte høyere kostnader enn tidligere, og det søktes dermed også om høyere summer. Særskilt gjaldt dette søknader om støtte til innkjøp av råvarer til ulike arrangementer, der kostnader for råvarer økte betydelig i løpet av året.

Hvert år er Råfisklaget med på å sette kvalitetsarbeid på agendaen med prisen «Årets kvalitetsfisker». Prisen henger høyt, og går til fiskere som gjør en ekstraordinær jobb for å levere produkter av utmerket kvalitet og som er et forbilde og en inspirasjon for andre i villfisknæringen. I 2023 var det båten «Røstjenta» fra Sørvær med skipper Jan-Erik Pedersen og mannskap Ronny Henriksen som ble kåret til Årets kvalitetsfisker. Det var fiskekjøper Henrik Forsstrøm ved Lerøy Norway Seafoods i Sørvær som nominerte «Røstjenta». Båten er fast leverandør av fisk til bedriften og kvaliteten settes alltid først når de fisker. På «Røstjenta» begrenses fisketid på redskapet i havet for å sikre at fisken er sprell levende når den tas om bord. I tillegg er fiskerne alltid føre var og setter aldri bruk i havet med en usikker eller dårlig værmelding, og setter heller for lite enn for mye bruk. Ved å begrense fangstmengde unngår de press og klemskader og får et sluttprodukt av høy kvalitet. Kvalitetsarbeid og verdiskaping har en direkte kobling, og det å sette fokus på kvalitet er av stor betydning for å opprettholde Norges sterke posisjon i utlandet.

Råfisklaget bidrar årlig med midler til en rekke konferanser og festivaler. Dette er viktige arenaer for formidling og deling av kompetanse i villfisknæringen. Råfisklaget som bidragsyter frontes ofte ved bruk av logo, filmer på skjerm og tagging i sosiale markedskanaler. I 2023 støttet vi og var synlig på blant andre Torskefiskkonferansen, Skreikonferansen, Sjømatkonferansen og North Atlantic Seafood forum. Vi støttet også festivalene TIFF (Tromsø Internasjonale Filmfestival), Buktafestivalen, Sjømatfest, VM i tungeskjæring under Skreifestivalen, Sørøyrodden, SMAK Nordnorsk matfestival, Senja barnefestival, Fiskefestivalen på Bessaker, Forsøldagen og Tørrfisk fra Lofoten for deltakelse på tørrfiskfestivaler i Italia.

Videre prioriterer vi at markedsmidlene går til prosjekter eller tiltak som har som formål å opprettholde eller øke konsum i inn- og utland, produktutvikling og

formidling. Blant annet ga vi støtte til ArktiskMat for gjennomføring av kompetansehevede workshops, foredrag og matserveringer for elever på kokkelinjer i ungdoms- og videregående skole i kommuner i Nordland. Markedsreiser for fiskere og fiskeindustrien er høyt prioritert. Slike reiser bidrar til viktig innsikt, dialog og kunnskap om produkter i markedet og verdikjeden. I 2023 støttet vi Gunnar Klo As og deres markedsreise for ti linefiskere til England. Formålet med turen var å få økt kunnskap om verdikjeden, sluttmarkedet og markedsaktører i England, samle tilbakemeldinger direkte fra kjøper og sluttkonsument, og samtidig også bidra til å øke attraktiviteten for fiskerne i å fiske med line. Vi støttet også FAR Seafood AS for markedsreiser til Europa og Asia med mål om å utvikle nye markeder og markedsføre teinefangede reker. Vi støttet Merkevareforeningen Norsk Hval for markedsføring av norsk hvalkjøtt som skal bidra til økt etterspørsel og omsetning.

I 2023 støttet vi to mastergradsprosjekter som hadde som formål å undersøke kvalitet på rødspette og kvalitet på pukkellaks. Vi bidro også med støtte til Nergård AS sin lærlingsamling som er en del av et satsingsprosjekt for økt kvalitet og kvalitetshevede kulturarbeid om bord i båtene. Vi bidro med støtte til ulike seminarer, blant annet fiskeriseminar arrangert av Nordkappregionen Næringshage og Sjømatutvalget i Vest-Lofoten Næringsforening.

Råfisklaget støtter årlig en rekke undervisnings- og formidlingstilbud for barn og unge i grunnskolen. Målet er å bidra til kunnskapsformidling om havet og ressursene, konsum av villfanget sjømat og rekruttering til villfisknæringen. I 2023 støttet vi Kigok og deres

prosjekt «Rekruttering til marine næringer» der målet er å motivere og inspirere unge i Nordland til å velge fiskeri-, oppdrett-, sjømat- og tilhørende marine næringer som utdannings- og yrkesvei. Vi støttet undervisnings-tilbudene «Velkommen av havet – historien bak smaken og «Matkultur og historiefortelling» for barn og unge i Trondheimsområdet, der formålet er å øke sjømatkonsumet hos unge gjennom kunnskap om marine råvarer og hvordan de blir benyttet. Vi støttet også Astafjord Kystlag som under Kystkulturuken tok med 70 elever på havet og lærte dem om sikkerhet til sjøs, navigasjon, fiske og håndtering av fangst.

Vi ga også råvarestøtte til flere prosjekter der midlene gikk til innkjøp av villfanget sjømat som omsettes gjennom Råfisklaget.

Økonomi

Oppgjør gjennom laget

Bruttoverdien av fangster fra norske fiskere som leverte fangst i Norges Råfisklags distrikt i 2023 og som ble behandlet gjennom oppgjørsordningen var på 14,6 milliarder kroner.

Med innsendte sluttsedler som grunnlag, garanterer Norges Råfisklag oppgjør for alle leveranser fra norske fiskere. Oppgjørstiden til fisker er 15 dager etter at fangsten er levert. Dette bidrar til å sikre fiskernes økonomi og likviditet, og sikrer like leveringsvilkår og oppgjørsvilkår for alle. Oppgjørsordningen bidrar også til like betingelser og like konkurransevilkår for industrien.

Kredittiden overfor fiskekjøperne er 14 dager. Reell kredittid er normalt lengre, mye på grunn av

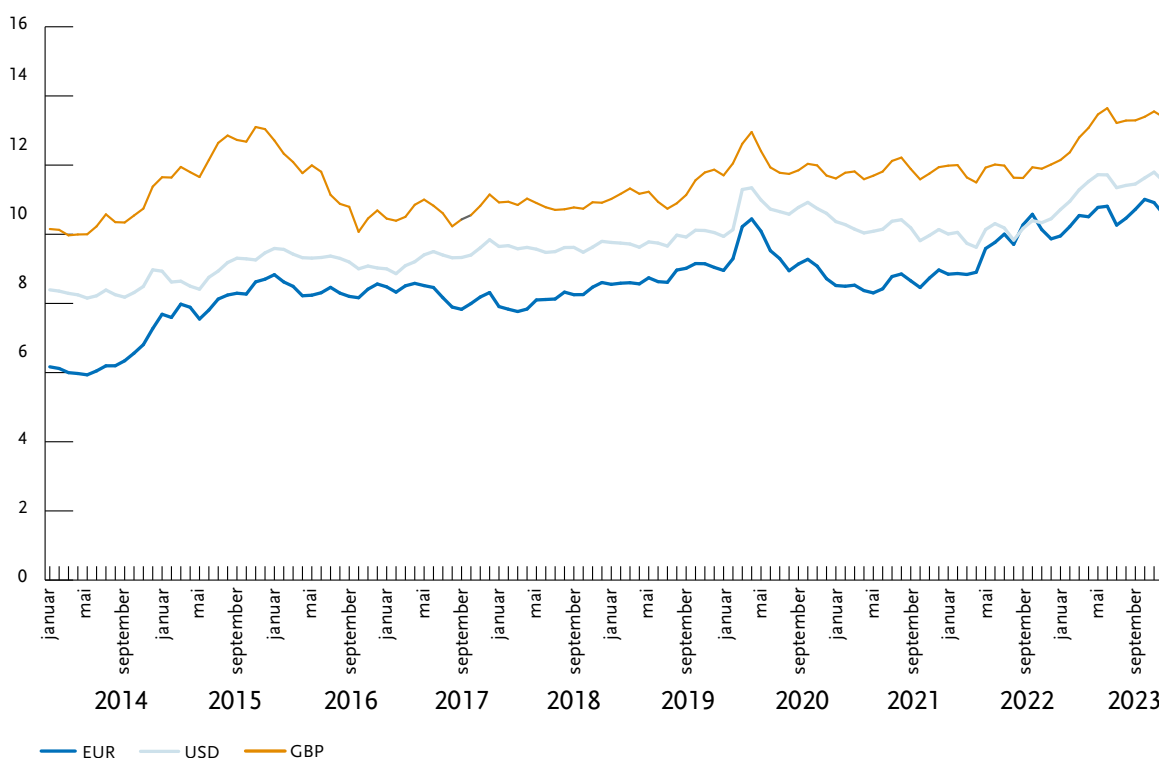

Diagram 19: Månedlige valutakurser for pund, euro og dollar mot norske kroner 2014–2023 (kilde: Norges Bank, månedsgjennomsnitt av daglige noteringer)

lageroppbygging og produksjonstid. Dermed oppstår det normalt sett et likviditetsbehov i Råfisklaget når oppgjør skal foretas til fiskerne. Imidlertid har all fersk omsetning og utsending av ferske produkter ut i markedet, bidratt til en større omløpshastighet av kapitalen. I vintersesongen, når omsetningen er størst, har fiskekjøperne ved flere anledninger foretatt betaling av utestående før forfall og dermed bidratt til å holde omsetningen og oppgjørsordningen i gang.

Oppgjørsordningen for fiskerne har høy prioritet i Norges Råfisklag. Det satses store ressurser på å opprettholde nøyaktighet, punktlighet og service for fiskerne gjennom denne rutinen. Oppgjørsordningen er en unik tjeneste. Dersom fiskekjøperen kommer i økonomiske vanskeligheter, unngår fiskerne gjennom oppgjørsordningen risikoen for å bli påført et økonomisk tap. Dette viser hvilket økonomisk sikkerhetssystem fiskerne har gjennom Norges Råfisklag.

Fiskekjøpernes utestående var under god kontroll gjennom vintersesongen 2023. Utviklingen av utestående fordring knyttet til fiskeindustrien viste høyere saldoer enn vintersesongen 2022. Høyeste utestående saldo var 1,1 milliarder kroner i slutten av mars måned. Fiskeindustrien nedbetalte saldoen til i underkant av 520 millioner kroner like før påske, for å skape en kjøpsramme for påskeuken. Samtidig var utestående saldo til fiskere om lag 1,4 milliarder like før påske. Laget besluttet også i 2023 å utbetale hele saldoen til fiskere i forkant av påsken. Denne utbetalingen ble foretatt uten bruk av trekkrettighet fra vår hovedbankforbindelse. Dette viser robustheten i systemet og behovet for både solid egenkapital og likviditet.

I rutinen for oppgjør tilbys det betalingsformidling der fisker selv kan bestemme at oppgjøret skal fordeles til ulike kontoer og betalingsmottakere. Fiskere kan inngå avtaler med leverandører av for eksempel redskap, bunkers og proviant om at betaling kan foretas ved trekk i oppgjøret fra Råfisklaget. Det må da utstedes en trekkavtale som hentes fra Råfisklagets web-sider. Denne sendes inn til Råfisklaget som gjennomfører trekkene. Dette gir fiskeren større kredittmulighet i driftssituasjonen.

Råfisklaget utvikler løpende elektroniske løsninger for effektivt å håndtere den stadig økende informasjonsmengden, og ikke minst økte krav til kvalitet, sikkerhet, hurtighet og service. Et effektivt transaksjonssystem gir fordeler både for fiskere, kjøpere og forvaltningen, og vil gi Råfisklaget gevinst i form av sikrere og raskere oversikt over omsetningen. Videre vil denne utviklingen kunne forbedre oppgjørsordningen og skape en teknologisk plattform for nye tjenester til nytte for fiskerne og fiskerinæringa.

Det elektroniske systemet for innsending av sluttседler fungerer meget godt. Gjennom dette systemet blir sluttседdelen registrert, kontrollert, innsendt og signert i sann tid direkte fra kaikanten og umiddelbart etter at leveransen har funnet sted. Dette gir raskere oppdatering

av informasjonen om fangsten i leveringsøyeblikket, og som følge av dette, legges det til rette for bedre kontroll med utestående og garantier, raskere oppdatering av kvoteopplysninger og sikrere transaksjonshåndtering. Norges Råfisklag har vaktordninger utenfor normal kontortid som bidrar til et høyt servicenivå både for fiskere og fiskekjøpere.

For kjøp gjennom Råfisklaget kan fiskekjøperne velge ulike former for sikkerhetsstillelser. Kjøperne stiller enten betalingsmidler til disposisjon, bankgaranti eller kredittforsikring. Kravet til størrelse på sikkerhetsstillelsen er redusert. Dette har sammenheng med at systemene er forbedret de seneste år. Kontrollen med utestående saldoer og muligheter til å iverksette umiddelbare tiltak har bidratt til redusert krav til sikkerhetsstillelsen. Dette bidrar videre til at kostnadene ikke øker for fiskeindustrien.

Råfisklaget foretar innberetning av fiskeres inntekt til skatteetaten med bakgrunn i forskrift. Dette innebærer at skatteetaten kan forhåndsutfylle skattemeldingen for fiskerne samt at de kan utveksle informasjon om utenlandske fiskeres omsetning gjennom Norges Råfisklag over landegrensen. I tillegg sendes disse årsoppgavene ut til alle fiskere.

Eiendomsdrift

Gjennom heleid datterselskap Fiskernes Hus AS eies og forvaltes sentralt beliggende eiendommer i Tromsø og Svolvær. Fiskernes Hus AS er eneeier av to selskap som er innehaver av hver sin eiendom.

Fiskergata 22 Svolvær AS er innehaver av en eiendom på vel 4.300 kvadratmeter og ligger i sentrum av Svolvær. Eiendommen består av en hoveddel på vel 3.700 kvadratmeter og et tilbygg på vel 600 kvadratmeter. Bygget framstår som et moderne, stilrent bygg som det legges merke til i sentrum av Svolvær. Råfisklagets regionkontor i Svolvær har kontorlokaler i eiendommen.

Eiendommens drift gikk seneste år med et lite underskudd. Dette skyldes hovedsakelig at større deler av arealet ikke var utleid i 2023. Det arbeides med å tilrettelegge eiendommen for flere muligheter knyttet til utvikling. Hovedbygget vil oppgraderes i forhold til leietakertilpasninger og utleie kan baseres på langsiktige kontrakter. Håndteringen av tilbygget vil være av en annen karakter med mindre arealtilpasninger. Dette gjør vi for å stå friere om eventuelt endret veivalg skal foretas for eiendommen. Det er foretatt utleie av om lag 56 % av arealene i eiendommen ved årsskiftet.

Kystens Hus AS er innehaver av en eiendom i Tromsø sentrum. Eiendommen er på om lag 12.000 kvadratmeter. Driften av eiendommen går veldig bra, med stabile årlige overskudd som tilfører konsernet gode resultatbidrag. Utleiegraden er nesten 100 % og det er mange store leietakere med langsiktige kontrakter. Norges Råfisklag har hovedkontor i Kystens Hus. Kystens Hus inneholder kontorlokaler, restauranter, matbutikker og

formidlingsområde og skal framstå som et nasjonalt kyst- og sjømatcenter med leietakere som er sentrale og viktige aktører på kysten.

Det er etablert et opplevelses- og formidlingscenter for kysten og kystens næringsliv. Denne aktiviteten foretas gjennom en stiftelse. Norges Råfisklag har vært initiativtaker til å etablere Stiftelsen Kystens Hus. For å realisere senteret har Stiftelsen Kystens Hus mottatt både private og offentlige midler. Norges Råfisklag markedsfører fiskerirøringa gjennom dette opplevelsessenteret, med spesielt fokus på barn og ungdom. Som en del av senteret er det i første etasje i Kystens Hus etablert et saltvannsakvarium som rommer 90 tusen liter vann. Her framvises fisk som lever i havområder i Råfisklagets distrikt.

Fiskernes Hus AS ønsker å være en langsiktig og seriøs eiendomsforvalter. Eiendommene forvaltes godt, og kontinuerlig vedlikehold gjør at bygningene framstår som attraktive, moderne og konkurransedyktige i markedet.

Kapitalforvaltning

Styret har godkjent Råfisklagets strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen der det er definert hvilke rammer og hvilken risiko porteføljen skal følge. Et mål for forvaltningen er å oppnå god avkastning over tid gjennom moderat risiko. Dette oppnås ved å sette sammen porteføljen i ulike aktivaklasser med stor spredning av risiko.

Den aktive kapitalforvaltningen foretas av tre eksterne forvaltere i tillegg til egen forvaltning av en mindre andel av porteføljen. Alle forvalterne følger samme retningslinjer, og resultatene blir kontinuerlig sammenlignet. Dersom en forvalter oppnår svakere resultater over tid, vil denne kunne bli skiftet ut med annen forvalter. Lagets egen forvaltning er i ferd med å avsluttes ved at verdipapirene realiseres når kursene tilsier at det er fornuftig.

Til hvert styremøte framlegges rapport om kapitalforvaltningen med oversikt over resultat og rammer, samtidig som det gis en vurdering av utsiktene framover i finansmarkedet. I tillegg vurderes det endringer av finansstrategien løpende i takt med hendelser og trender i finansmarkedet samt lagets egen risikoprofil.

Europakontoret

Råfisklaget har, sammen med fylkeskommuner, universiteter, regionråd og kommune, vært en av partnerne i Nord-Norges Europakontor i Brussel siden 2011. Kontoret har som oppgave å fremme og forsterke nordnorske interesser i EU, styrke kompetansen innenfor de politiske prosesser i EU, innhente informasjon, formidle informasjon og legge til rette for møter og arrangementer. Interessen for Råfisklaget er først og fremst å få kjennskap til fiskeripolitiske forhold som kan ha konsekvenser for norsk fiskerinæring,

samt bringe inn kunnskap om våre rammebetingelser og forvaltningsmessige forhold til det politiske miljøet i EU.

Gjennom Europakontoret får Råfisklaget oppdateringer om fiskerirelaterte saker og prosesser.

Informasjonsvirksomhet

Informasjonsvirksomheten i Råfisklaget har for en stor del vært knyttet til formidling og presentasjon via følgende tjenester og aktiviteter i 2023:

Nettside *rafisklaget.no*

Råfisklagets lanserte ny nettside i 2022. De mest brukte og viktigste tjenestene på nettsiden er leveranseopplysninger, minstepriser, oversikt over fiskemottak med kartvisning, statistikk, regelverk, kontaktopplysninger, oppslagsverket «Fiskipedia», nyheter inkludert den ukentlige fangstrappporten «Fisknytt» og abonnementstjenesten «Viktige meldinger». I tillegg har vi to påloggbare sider; «Min Side» med bedriftsspesifikk og detaljert informasjon til fiskere og fiskekjøpere, og «NR Auksjon» med utbud, auksjon og resultater.

Sosiale medier @rafisklaget #forkystensverdier

Daglig kommunikasjon og publisering skjer via Råfisklagets kanaler på Facebook, Instagram og X (tidligere Twitter). Det publiseres en blanding av nyheter, hva som skjer på havet og saker med nytteverdi for leserne, med et fokus på næringa, kysten og Råfisklaget. Ofte kombineres dette med henvisning til oppslag på rafisklaget.no. Innhold tilpasses den enkelte kanal og brukergruppe.

   @rafisklaget #forkystensverdier

Råfisklaget etablerte høsten 2015 egen side på Facebook. Gjennom aktiv og strategisk bruk av kanalen passerte vi ved utgangen av 2023 35.000 følgere, der den største følgergruppen er i alderen 25-44 år. I 2023 hadde facebooksidene en total rekkevidde til over 3,5 millioner brukere, som er en nedgang på cirka 60 % fra året før. Vi nådde over 650.000 personer med det innlegget som hadde størst rekkevidde, og det ble delt 199 ganger. Nedgangen i rekkevidde fra 2022 skyldes blant annet endringer i Facebooks algoritmer og at Råfisklagets videoer sluttet å bli pushet som «foreslåtte innlegg» til facebookbrukere rundt om i verden.

Instagram er den kanalen hvor vi har mest direktekontakt med næringsaktørene, spesielt unge fiskere. Aktørene tagger oss i bilder og film, og holder oss daglig oppdatert om det som opptar dem i utøvelse av yrket, spesielt ved bruk av «stories»-funksjonen. Råfisklaget tok i bruk Instagram i 2014 og passerte 8.600 følgere ved utgangen

av 2023, der den største følgergruppen er i alderen 25-34 år. Sommeren 2023 utvidet vi aktiviteten på kanalen med månedlige fakta- og sesongbaserte informasjonsgrafikk. I 2023 hadde vi en økning i rekkevidde på 104 % og vi fikk over 500 nye følgere.

På X (tidligere Twitter) publiseres mest nyheter, med link til saken på nettsiden. Denne kanalen brukes mest av journalister og politikere, og innholdet blir derfor tilpasset denne brukergruppen. Råfisklaget tok i bruk Twitter i 2012 og hadde over 3.100 følgere ved utgangen av 2023.

Profilfilmer

Ulike profil- og temafilmer for Råfisklaget ble laget og lansert i 2020. Disse er nå i aktiv og løpende bruk, for eksempel i forbindelse med arrangementer der Råfisklaget er bidragsyter. Profilmene er tilgjengelige for nedlasting på Råfisklagets digitale grafiske profil. Lenke til den digitale profilen finnes i menyen på rafisklaget.no.

Informasjonsteknologi

Råfisklaget har gjennom 2023 jobbet spesielt med modernisering av infrastruktur og forbedring av datasikkerhet.

Råfisklaget har, som alle virksomheter med en lang digital historie, også en betydelig spredning av eldre og nyere teknologi på våre tjenester. Vi har i den anledning startet et meget omfattende og konsentrert arbeid hvor målet er en teknisk og økonomisk bærekraftig utviklings- og driftsplattform for våre tjenester i årene som kommer. I dette arbeidet har vi gjennom året oppgradert, nyutviklet, flyttet og utfaset enkeltdeler i systemet. Alt dette med minst mulig forstyrrelser i den løpende driften av tjenestene.

For å høyne sikkerhetsnivået på våre tjenester har vi tatt i bruk digital signering med BankID for fiskere med tilgang til «Min Side». Fordelene med dette, utenom stor grad av selvbetjening, er redusert risiko for feilregistrering og forfalskning av signaturer. Det er velkjent og velprøvd teknologi for de aller fleste etter mange år med digitale banktjenester.

Råfisklaget har i mange år hatt et tilbud til havfiskeflåten om auksjon av fryst fisk og skaldyr.

Vi har nå utvidet eksisterende auksjonsordning til auksjon av fersk fisk mens fangsten enda er om bord i fiskefartøyet. I tillegg jobber vi kontinuerlig med forbedring av brukervennlighet og ytelse på hele auksjonstjenesten.

Råfisklaget har levert fangstdata til ulike parter tilknyttet fiskerinæringa i mange år. Denne tjenesten er nå formalisert gjennom statistikkdelen på våre nettsider og på et såkalt API for maskinell henting. Generelt er fangstdata stadig mer åpne og tilgjengelige, men det er likevel noen begrensninger på sanntids prisinformasjon og mulighetene for identifisering av enkeltaktører.

Omfanget av digitale trusler vokser og vi ser dessverre at norske virksomheter rammes av alvorlige dataangrep og innbrudd. Vi har gjennom året gjort tiltak på hele spekteret fra skallsikring, intern sikring, klientsikring til

holdningsarbeid. I tillegg kom kunstig intelligens i full fart med muligheter for rask informasjonsbehandling, effektivisering og automatisering, men dessverre samtidig med økt risiko for mer sofistikerte og uforutsigbare dataangrep.

Råfisklagskortet

Råfisklagskortet er et internasjonalt betalingskort som gjennom en moderne og avansert funksjonalitet og flere gode rabattavtaler, gjør at Råfisklaget kan tilby fiskerne et komplett oppgjørstilbud.

Samarbeidspartnerne Sparebank1 Nord-Norge, Telenor, Mobit, Circle K og Norsk Folkehjelp bidrar til kortets attraktivitet med en rekke rabatter som er tilpasset et liv på havet.

Når sluttседdel er innsendt fra kjøper, utløses en kreditt på Råfisklagskontoen tilsvarende utbetalingsbeløpet. Denne kreditten kan fisker disponere mot en rentegodtgjørelse. Fisker vil dermed ha verdien på sluttседdelen disponibel allerede påfølgende virkedag etter leveranse, 14 dager før endelig oppgjør finner sted.

Rentenivået på Råfisklagskontoene følger markedsrenta. Ved utgangen av 2023 var rentesatsen 5 %. Dette er bedre sammenlignet med det som ellers tilbys i markedet for tilsvarende produkt.

Gjennom 2023 er det kommet til 1.043 nye kunder og det er etablert mer enn 2 tusen nye konti. Det har med andre ord vært en svært positiv utvikling hvor ressurser hos vår hovedbankforbindelse og i Råfisklagskortet har bidratt sterkt til denne utviklingen. Samlet saldo på alle kontoene var om lag 3 milliarder kroner pr. 31.12.2023, fordelt på 2.547 kunder og 4.273 kontoer.

Valg og oppnevninger til tillitsvern

I henhold til gitte fullmakter har styret i beretningsåret 2023 foretatt valg og oppnevninger til tillitsvern i selskaper og utvalg hvor Norges Råfisklag har representasjonsrett. En oversikt over Råfisklagets representasjon i styret, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa står bak i beretningen.

Årsmøtet 2023

Foto: Thor E. Kalsaas

Norges Råfisklags 85. ordinære årsmøte ble avholdt 9. og 10. mai 2023 på Radisson BLU Hotel i Tromsø. Årsmøtet møtte med 48 delegater fra regionale fiskarlag i Norges Råfisklags distrikt, Norsk Sjømannsforbund, Fiskebåt og Norges Kystfiskarlag.

I tillegg til styre, kontrollkomité, statens kontrollør og revisjon deltok representanter for unge fiskere og gjester fra myndighetene, fiskerierorganisasjonene og andre organisasjoner. Fra Norges Råfisklag deltok den administrative ledelse og innbudte funksjonærer.

Utenom ordinære årsmøtesaker ble følgende saker behandlet:

Markedenes krav til dokumentasjon av bærekraft – hvordan ligger fiskerinæringen an?

Innledere: fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran, adm. direktør Svein Ove Haugland, adm. direktør Christian Chrømer, professor Roger Larsen, seniorforsker Geir Sogn-Grundvåg og forsker Audun Iversen.

Etter innledninger og debatt ble følgende vedtak fattet:

Årsmøtet tar innledningen til adm. direktør Svein Ove Haugland, adm., fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran, direktør Christian Chrømer, professor Roger Larsen, seniorforsker Geir Sogn-Grundvåg og forsker Audun Iversen til orientering.

Markedets forventninger og krav

I markedene er det en økende bevissthet rundt klima, miljø og bærekraft. Selv om fiskerinæringen har et meget godt utgangspunkt når det gjelder klimaavtrykk på våre produkter, vil markedene og samfunnet ellers forvente at alle næringer videreutvikler seg på dette området. I tillegg til miljømessig bærekraft vil fiskerinæringen bli vurdert på sosial og økonomisk bærekraft. Markedene vil ha klare forventninger og krav om at alle disse tre dimensjonene skal dokumenteres.

Norges Råfisklag og de øvrige salgslagene kan spille en viktig rolle for å svare opp fiskerinæringens behov for dokumentasjon av bærekraft gjennom våre tjenester for omsetning, oppgjør og kontroll.

Sosial bærekraft

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Formålet er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Videre skal loven sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser der det er brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Råfiskloven og Norges Råfisklag ble i sin tid etablert for å motvirke sosial nød og urettferdighet blant fiskerne. Vi er nå godt i gang med å gjennomføre lovens bestemmelser og ønsker

å bidra til at også andre aktører i verdikjeden kan dokumentere sosial bærekraft i henhold til kravene i åpenhetsloven.

Kan gi konkurransefortrinn for norsk sjømat

Bærekraftig forvaltning av villfisk og sjøpattedyr er hele grunnlaget for verdiskapingen både i fiskeflåten og i resten av verdikjeden. Salgslagene og fiskernes faglige organisasjoner er viktige bidragsyttere til bærekraftsarbeidet, blant annet gjennom prosjekter for avfallshåndtering ombord på fiskefartøy og ved å arbeide for sporbarhet og åpenhet. Fiskesalgslagene kontroll- og veiledningsoppgaver legger et godt grunnlag for å også kunne svare på nye krav til bærekraft.

Historien om høstingen og forvaltningen av den norske villfiskressursen er en suksesshistorie. Villfisken må også i framtiden forvaltes slik at det skapes størst mulig verdier, og slik at den kommer kystsammfunnene til gode. Fiskeriene er en nasjonal ressurs, og dersom våre bestander forvaltes på en bærekraftig måte, vil de også være en ressurs for fremtidige generasjoner.

Klimavennlig og bærekraftig sjømat kan bli undergravd av konkurrerende bransjer. Årsmøtet ser med stor uro på konkurransesituasjonen for hvalnæringen, der klimavennlige hvalprodukter må konkurrere med til dels sterkt subsidierte kjøttprodukter med langt dårligere klimaregnskap.

NFD oppfordres til å sammen med næringen finne og iverksette målrettede tiltak for å bedre konkurransevilkårene for bærekraftige norske hvalprodukter med miljøvennlige klimaavtrykk

Årsmøtet ber styret om å videreutvikle Råfisklagets egen bærekraftsrapportering som et verktøy for å bistå resten av verdikjeden i dette arbeidet.

For å støtte næringsaktørene skal Råfisklaget legge til rette for ytterligere markeds- og samfunnsmessig relevant bærekraftinformasjon knyttet til sluttseddelen.

Råfisklaget skal støtte opp om forsknings- og informasjonsaktivitet som synliggjør fiskeflåtens bidrag til samfunnskontrakten gjennom mest mulig aktivitet i kystsammfunnene. Norges Råfisklag må være en bidragsyter og pådriver for å gi best mulig bestandsestimering for et mest bærekraftig fiskeri.

Virksomhetsrapport 2022. Pris og markedsituasjonen 2023.

Innleder: Avdelingsdirektør Charles A. Aas.

Etter innledning og debatt ble følgende enstemmige vedtak fattet:

Årsmøtet tar innledningen fra avdelingsdirektør Charles A. Aas til orientering.

Beretningsåret 2022 ble nok et meget godt år for fiskerne som omsetter sine fangster gjennom Råfisklaget. Med 17.283 millioner kroner fikk vi den høyeste totalverdien noensinne i lagets omsetning, noe som er en økning på 28 % fra 2021.

For den norske flåten endte totalverdien på 15.259 millioner kroner. Dette er en økning på 3.443 millioner (29 %) fra 2021. For den utenlandske flåten endte totalverdien på 2.024 millioner kroner, opp 23 % fra 2021.

Den store økningen i omsetningsverdi i 2022 i Råfisklagets distrikt skyldes hovedsakelig prisøkning for en rekke arter. Her er torsk, sei, hyse og kongekrabbe de viktigste artene. Reke og snøkrabbe er to arter som hadde en nedgang i omsetningsverdien i 2022 sammenlignet med 2021.

Fra 01.01.2022 ble det innført en prøveordning hvor 50% av hel fryst torsk og sei skal tilbys på auksjon. Rederiene har innrettet seg etter dette, noe som har medført at auksjonsandelen på fryst torsk og sei har økt betydelig i 2022. Ordningen med egenovertakelse av fryst hel fisk ble avvirket i 2021.

Årsmøtet ber styret prioritere arbeidet med å videreutvikle Råfisklagets tjenester til beste for fiskeflåten og fiskerinæringen. Årsmøtet vil særlig legge vekt på følgende innsatsområder:

- Videreutvikling av Råfisklagets omsetnings- og oppgjørstjenester for å sikre effektive og tidsriktige tjenester som skal bidra til at mest mulig råstoff er tilgjengelig i et velorganisert råvaremarked. Et satsningsområde her er ferskkausjon, forutsatt at det er interesse for denne tjenesten i næringen.
- Videreutvikle bruken av dynamiske minstepriser
- Videreutvikle systemene for ressurs- og omsetningskontroll for å bidra til å sikre kontroll med ressursuttaket og mest mulig like konkurransevilkår for alle aktører på sjø og på land
- Fullføre og evaluere prøveordning med kvalitetstilsyn i regi av Råfisklaget samt på andre måter bidra til en positiv utvikling av kvaliteten på norsk fisk
- Aktivt bidra til å finne effektive løsninger for innveing, omsetning og kontroll i mottaket av rund torsk i dialog med myndighetene og næringsaktørene
- Sikre fortsatt høyt engasjement i Råfisklagets markedsarbeid gjennom bruk av egne midler og deltakelse i aktuelle prosjekter
- Bidra til at aktørene i verdikjeden kan dokumentere bærekraft for sine produkter i takt med markedene sine krav.
- Årsmøtet ber styret arbeide for at hvalfangerne skal kunne selge hvalkjøtt ved kai på lik linje med rekebåtene.
- Årsmøtet ber styret arbeide for at det etableres en slags «nødutgang» i forbindelse med underskrift av seddel. Dette slik at båter kan gå på havet, forlate kai i situasjoner der man ikke kan underskrive sluttseddel f. eks ved uenighet med kjøper om korrekt vekt eller beløp på sluttseddel.

Vedtektsendringer

Endring av lagsavgiften

Innleder: Økonomidirektør Tommy Nygård.

Etter innledning og debatt ble etterfølgende tekst og vedtektsendringer vedtatt. Endret tekst/tillegg er markert med **rødt**.

Til dekning av foretakets utgifter, innkrever foretaket avgift etter fiskesalgslags-lova § 9. Avgiften beregnes fra brutto salgsverdi med følgende satser for de villlevende marine ressurser som omfattes av foretakets omsetning, jfr. § 3 i Havressurslova:

0,65 % for ferske produkter

0,50 % for ombordfrysede produkter, sjøtilvirkede produkter, ombordfrysede rå produkter for produksjon på land, frysede produkter pakket for konsum, halvfabrikata for videreforedling i land og ferske kokte reker til konsum.

0,20 % for ombordtilvirket fryst fiskefilet og farse, ombordtilvirkede frysede produkter av småkval i forbrukerpakninger på inntil ½ kg og skalldyr i forbrukerpakninger på inntil 1 kg, renpillet muskel/rogn av bløtdyr, ombordpillede reker, samt for ombordfrysede seksjoner av snøkrabbe og kongekrabbe.

Vedtektsendringen skal gjelde med virkning fra 1. juli 2023.

Endring av vedtektene som følge av sammenslåing av eierorganisasjonene

§ 6 Årsmøtet

Årsmøtet er foretakets høyeste myndighet. Årsmøtet er et representativt organ. Årsmøtet skal ha inntil 52 representanter. Representantene skal være bosatt i Norges Råfisklags distrikt.

a) 31 representanter av årsmøtet velges av årsmøtene i Norges Fiskarlags regionale fiskarlag således:

Nord Fiskarlag 27 repr.

Sør-Norges Fiskarlag 4 repr.

b) 4 representanter av årsmøtet velges etter forslag fra Rådgivende Fiskerikomiteé av Norsk Sjømannsforbunds Forbundsstyre.

c) Fra gruppeorganisasjonene i Norges Fiskarlag velges 9 representanter av årsmøtet blant Fiskebåts medlemmer.

d) 4 representanter av årsmøtet velges av Norges Kystfiskarlag.

e) Direktemedlemmene i Norges Råfisklag får adgang til å velge et antall representanter i årsmøtet avhengig av hvor mange direktemedlemmer Råfisklaget har ved siste årsskifte før valgdagen. Følgende representasjon i Råfisklagets årsmøte legges til grunn:

- Ved 0 - 299 direktemedlemmer velges ingen representanter.
- Ved 300 – 599 direktemedlemmer velges 2 representanter.
- Ved flere enn 599 direktemedlemmer velges 4 representanter.

Representanter og vararepresentanter velges for to år av gangen. Vara-representantene velges numerisk i henhold til representantfordeling i pkt. a) til e).

Alle eiergrupper, herunder direktemedlemmer skal, så fremt det er mulig, være representert med begge kjønn.

§ 12 Styret

Styret skal ha inntil 13 og minimum 11 medlemmer med personlige varamedlemmer. Styret skal ha inntil 11 styremedlemmer valgt av årsmøtet og begge kjønn skal være representert blant disse. I tillegg skal styret ha det antall ansatterepresentanter samvirkeloven bestemmer. Valgene foretas skriftlig dersom det kreves.

1 medlem skal representere Norsk Sjømannsforbunds avdelinger i Norges Råfisklags distrikt, 1 medlem skal representere Fiskebåts medlemmer, 1 medlem skal representere Norges Kystfiskarlag, inntil 2 medlemmer velges blant de ansatte og 6 medlemmer skal representere Norges Fiskarlags regionale fiskarlag og skal fordeles etter følgende fordelingsnøkkel:

Nord Fiskarlag 5 repr.

Sør-Norges Fiskarlag 1 repr.

1 styremedlem med 2 varamedlemmer skal velges fritt blant Råfisklagets medlemmer etter forslag fra valgnemnda.

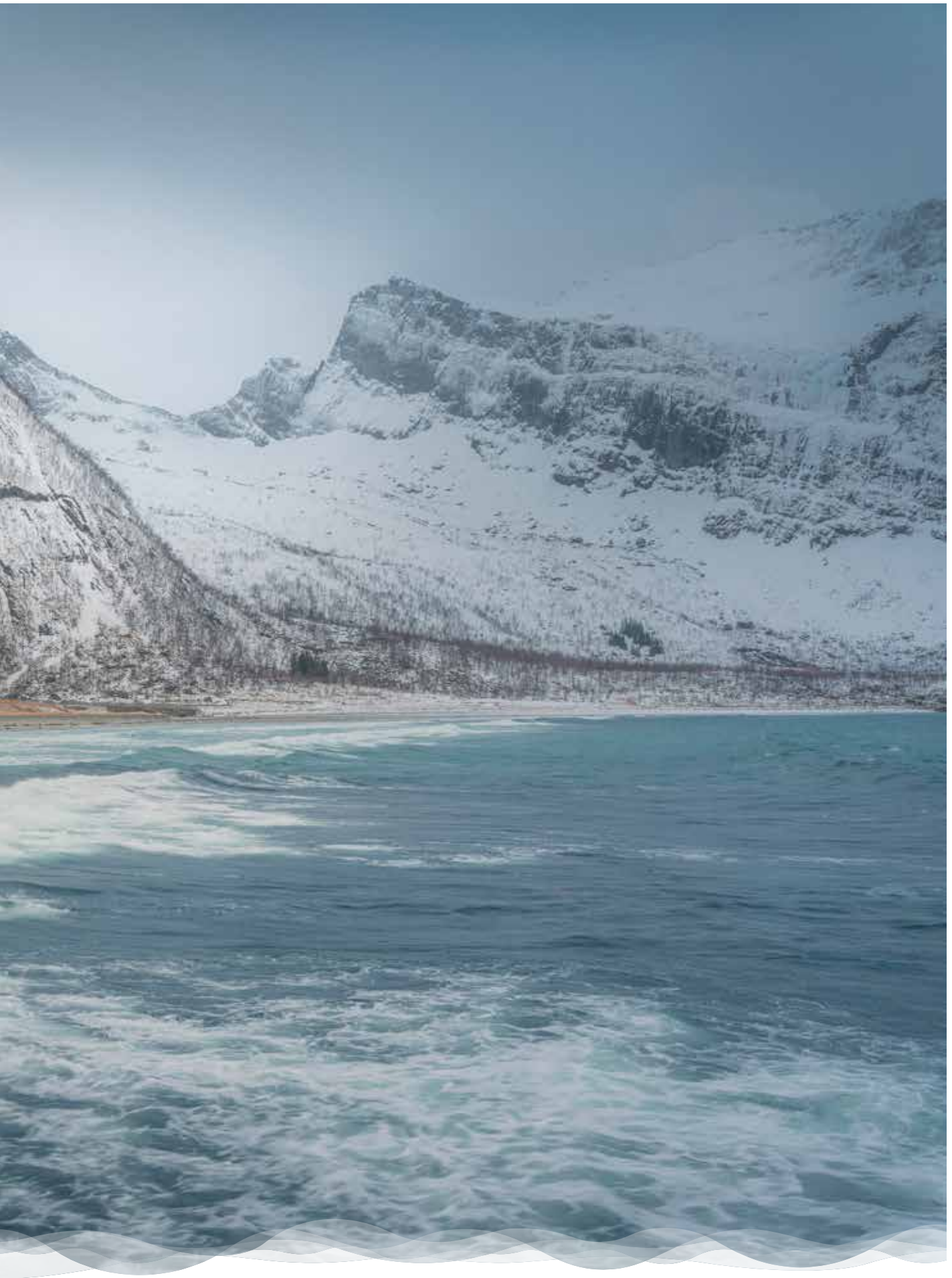
Når direktemedlemmene er representert med 4 i årsmøtet, skal i tillegg ett styremedlem representere direktemedlemmene. Vedkommende styremedlem og varamedlem må være direktemedlem i Norges Råfisklag.

Styremedlemmene med varamedlemmer velges for 2 år av gangen. Hvert år skal halvparten og minimum 5 medlemmer med varamedlemmer være på valg.

Styret skal ha en leder og en nestleder som velges av årsmøtet blant styrets medlemmer for ett år av gangen.

Senja. Foto: Lena Pettersen

Tabell 59: Totalomsetning Norges Råfisklags distrikt i kvantum rund vekt og verdi 2014–2023 (tonn og 1000 kr)

Varesort	2014		2015		2016		2017		2018	
	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr
Torsk	532.494	4.790.669	471.652	5.650.295	480.592	6.788.369	469.941	7.266.317	436.687	7.588.655
Hyse	91.947	1.033.061	95.841	976.972	118.749	1.108.759	117.711	1.313.118	96.661	1.278.696
Sei	80.148	556.365	80.973	690.568	100.452	830.371	105.494	705.878	128.971	806.782
Lange	3.925	26.014	3.715	26.257	4.105	31.704	3.976	34.035	4.602	41.123
Brosme	3.607	21.577	4.731	33.847	6.137	44.007	5.143	36.609	5.225	39.095
Lyr	533	5.535	529	5.592	718	8.317	681	7.955	1.016	11.918
Kveite	1.965	75.932	2.037	87.502	2.558	110.197	2.434	105.595	2.413	105.222
Blåkveite	12.953	219.093	11.717	281.829	15.803	430.078	16.039	405.319	15.528	454.144
Flyndre	1.204	6.795	889	4.779	1.360	5.562	788	5.140	1.128	6.349
Skate	221	121	414	145	495	240	781	291	698	543
Flekksteinbit	3.709	27.925	3.181	21.324	3.398	22.941	4.196	33.314	3.352	33.647
Gråsteinbit	797	4.727	909	5.297	1.276	6.491	1.434	8.667	1.899	14.379
Blåsteinbit	2.061	3.739	2.957	6.433	3.423	6.972	2.941	5.066	3.080	7.931
Breiflabb	1.159	23.869	677	15.593	849	20.388	880	22.161	1.148	28.459
Uer	3.272	30.462	2.678	29.382	5.062	50.161	5.505	55.899	5.141	59.868
Snabeluer	8.197	72.773	11.990	101.138	13.396	100.224	12.399	98.305	17.000	154.809
Vassild	9.656	30.602	11.529	37.932	12.204	51.769	12.234	44.792	14.494	50.451
Pigghå	112	765	93	616	126	870	106	674	149	896
Leppefisk	132	49.939	111	42.416	123	53.621	156	67.343	117	48.376
Lysing	373	3.140	272	2.441	409	4.375	361	3.886	252	3.110
Rognkjeks	-	-	2	1.269	4	2.105	14	4.614	269	8.134
Diverse fisk	1.406	416	588	286	973	447	958	943	1.032	836
FISK I ALT	759.871	6.983.519	707.485	8.021.913	772.212	9.677.967	764.171	10.225.918	740.861	10.743.422
Restråstoff	21.370	79.422	25.003	83.724	23.313	98.223	28.302	103.312	28.368	119.067
Reker	17.619	457.042	33.796	1.027.732	25.310	713.455	16.720	436.034	35.642	1.101.192
Kongekrabbe	1.695	133.678	2.175	186.600	2.639	332.187	1.944	290.774	2.311	390.991
Snøkrabbe	4.087	106.266	9.352	245.180	17.453	533.367	3.048	150.506	2.804	164.050
Taskekrabbe	2.913	29.055	3.322	34.738	3.689	38.678	3.937	42.178	4.721	52.372
Karnskjell	748	16.768	556	12.842	546	13.298	488	12.020	561	14.496
Krill	166.722	59.356	169.143	60.089	187.740	66.778	202.434	72.098	247.797	88.056
Diverse skall- og bløtdyr	331	4.180	650	6.260	1.119	11.831	1.393	12.823	1.918	20.477
Småkval (vågekval)	871	29.498	794	27.164	696	24.179	503	17.695	557	19.293
Sel	165	1.977	-	-	-	-	-	-	69	1.416
Alger (tare)	103.236	23.119	108.253	25.299	111.652	28.195	110.130	28.700	123.783	33.128
TOTAL OMSETNING	7.923.880	9.731.541	11.538.159	11.392.057	12.747.962					
INKLUDERT I TALLENE OVER:										
Sjøtilvirket tørrfisk	2.161	19.985	1.035	14.651	901	12.007	825	11.568	755	10.663

* Torsk i 2023 inkluderer vel 14 tonn rømt oppdrettstorsk som ble fisket og omsatt for ca. 300.000 kroner.

Tabell 60: Minstepriser for utvalgte fiskearter sløyd uten hode 2014–2023 (kroner pr. kg)

Sortering	2014				2015				2016				2017*				2018*				
	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Jan.	Apr.	Jun.	Sep.	Jan.	Apr.	Jun.	Sep.	
Torsk	over 6,0 kg	14,00	14,00	14,00	14,75	16,00	16,25	16,50	17,00	18,00	18,00	18,00	19,85	19,03	19,45	19,55	22,20	22,17	22,65	22,70	
	2,5-6,0 kg	11,25	11,25	11,25	12,25	13,50	15,00	15,00	15,50	16,50	17,75	17,75	17,75	19,60	18,80	19,20	19,30	21,45	21,42	21,90	21,95
	1,0-2,5 kg	10,25	10,25	10,25	11,00	11,75	13,25	13,25	14,00	15,25	16,50	16,50	16,50	18,35	17,55	17,95	18,05	20,20	20,17	20,65	20,70
Hyse	over 8 hg (ikke snørefanget)	8,75	9,25	9,25	10,00	10,00	10,50	10,50	10,00	9,25	8,50	8,50	8,50	8,50	8,75	8,75	9,25	10,25	10,25	10,25	11,25
Sei	over 2,3 kg	9,00	9,50	9,50	9,75	10,00	11,00	11,00	11,00	10,50	10,00	10,00	10,00	9,84	9,70	9,20	9,16	9,82	9,10	8,70	8,78
	1,2-2,3 kg	7,50	8,00	8,00	9,00	9,00	9,50	9,50	10,00	9,50	9,25	9,25	9,25	8,84	8,70	8,20	8,16	8,82	8,10	7,70	7,78
Brosme	over 2,0 kg	8,00	8,00	8,00	8,50	8,50	9,00	9,00	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50

* Dynamiske minstepriser ble innført som en forsøksordning for torsk fra og med 3. oktober 2016. Tilsvarende ble innført for sei fra og med 30. januar 2017 og for hyse fra og med 17. desember 2018. Disse dynamiske minsteprisene blir normalt kalkulert og fastsatt hver 14. dag. For å komme fram til sammenlignbare minstepriser som kan sees opp mot minstepriser tidligere år, er det gjort en gjennomsnittsberegning av de gjeldende dynamiske minsteprisene for torsk, hyse og sei avgrenset til månedene januar, april, juni og september.

2019		2020		2021		2022		2023		Varesort
Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	
387.428	7.874.432	372.111	8.078.839	425.616	7.432.290	400.531	10.134.739	315.239*	9.489.779*	Torsk
91.392	1.309.810	84.086	1.088.704	90.750	1.228.595	87.317	1.463.421	84.439	1.284.754	Hyse
109.453	814.350	115.694	944.512	133.359	1.154.607	152.548	1.831.096	166.139	2.062.484	Sei
4.834	46.119	3.741	28.797	4.350	36.893	4.303	49.485	4.596	60.004	Lange
5.924	47.728	4.547	31.509	5.005	39.645	5.337	55.510	5.284	59.556	Brosme
903	11.703	911	10.447	690	8.045	653	9.584	856	14.961	Lyr
2.835	122.496	2.066	76.640	2.688	113.976	3.102	163.919	3.323	191.527	Kveite
12.503	418.368	12.546	308.360	15.889	372.035	12.908	400.968	17.784	649.021	Blåkveite
1.084	9.406	933	7.564	918	9.457	1.068	12.232	1.219	17.384	Flyndre
1.000	498	1.098	677	1.120	502	1.181	443	987	440	Skate
3.393	37.411	3.088	33.503	3.260	27.275	2.286	26.070	1.564	22.659	Flekksteinbit
1.621	14.219	2.003	14.578	1.919	12.047	1.715	14.869	1.637	16.161	Gråsteinbit
3.038	9.511	3.214	7.550	6.023	13.788	4.407	12.414	2.261	8.818	Blåsteinbit
1.798	44.666	1.509	33.920	1.779	44.777	1.794	51.161	2.664	82.973	Breiflabb
5.792	69.116	5.778	57.182	7.781	63.990	7.004	73.789	6.694	91.033	Uer
15.774	118.067	21.873	146.927	25.185	145.028	26.253	240.260	30.629	362.061	Snabeluer
11.657	42.691	6.846	30.456	8.443	48.156	7.011	40.360	6.775	48.176	Vassild
170	963	188	755	167	858	93	423	111	359	Pigghå
115	50.267	97	48.085	90	46.176	99	40.912	76	32.947	Leppefisk
387	6.175	526	7.776	386	6.540	257	5.181	232	4.836	Lysing
436	12.263	658	15.919	326	10.554	244	6.437	235	5.209	Rognkjeks
779	2.058	627	1.770	843	2.899	696	4.103	935	3.935	Diverse fisk
662.315	11.062.318	644.141	10.974.469	736.588	10.818.134	720.807	14.637.376	653.680	14.509.075	FISK I ALT
26.215	130.694	29.507	133.998	35.833	161.220	42.576	209.313	38.951	208.955	Restråstoff
38.001	1.021.366	28.881	747.029	37.258	959.883	33.241	843.233	49.387	1.195.009	Reker
1.727	302.767	2.082	391.976	2.122	537.962	2.163	840.879	2.795	781.145	Kongekrabbe
4.173	273.066	3.486	255.213	7.667	712.772	4.397	422.043	10.556	718.683	Snøkrabbe
4.037	48.907	3.504	41.733	3.781	47.083	3.744	51.427	3.681	59.179	Taskekrabbe
447	12.267	270	7.835	290	8.663	383	12.974	748	13.970	Karnskjell
250.814	109.740	242.967	106.251	251.126	109.860	297.749	130.289	300.959	130.171	Krill
933	17.935	381	20.825	1.406	52.317	1.450	71.201	7.789	143.782	Diverse skall- og bløtdyr
421	14.868	542	20.022	592	22.267	574	20.218	523	18.293	Småkval (vågekval)
153	3.860	200	5.942	127	2.130	13	543	9	921	Sel
121.714	33.353	106.785	30.018	108.376	31.142	143.604	43.201	136.013	42.847	Alger (tare)
13.031.142	12.735.312	13.463.434	17.282.696	17.822.031	17.822.031	17.822.031	17.822.031	17.822.031	17.822.031	TOTAL OMSETNING
INKLUDERT I TALLENE OVER:										
681	12.090	599	10.167	680	11.121	459	10.504	347	9.370	Sjøtilvirket tørrfisk

2019*			2020*			2021*			2022*			2023*			Sortering						
Jan.	Apr.	Jun.	Sep.	Jan.	Apr.	Jun.	Sep.	Jan.	Apr.	Jun.	Sep.	Jan.	Apr.	Jun.		Sep.					
25,05	26,05	26,15	26,42	29,80	29,75	27,45	25,95	26,19	21,45	22,30	24,70	30,00	31,35	33,05	34,60	36,70	38,20	37,05	37,25	over 6,0 kg	Torsk
24,05	25,05	25,15	25,42	27,80	27,75	25,45	23,95	24,19	20,95	21,80	24,20	28,75	30,10	31,80	33,35	35,45	36,95	35,80	36,00	2,5-6,0 kg	
22,80	23,80	23,90	24,17	26,55	26,50	24,20	22,70	22,94	19,70	20,55	22,95	27,50	28,85	30,55	32,10	34,20	35,70	34,55	34,75	1,0-2,5 kg	
12,10	12,35	10,10	11,58	12,50	7,25	7,25	8,85	9,56	9,15	9,25	9,95	12,80	12,50	11,70	14,40	15,15	16,50	16,10	16,90	over 8 hg (ikke snørefanget)	Hyse
9,50	9,56	9,20	9,50	10,72	11,55	9,94	9,80	9,95	10,54	10,62	11,08	12,90	13,30	14,68	15,04	15,82	16,02	14,94	13,52	over 2,3 kg	Sei
8,50	8,56	8,20	8,50	9,72	10,55	8,94	8,80	8,95	9,54	9,62	10,08	11,90	12,30	13,68	14,04	14,82	15,02	13,94	12,52	1,2-2,3 kg	Brosme
9,50	9,50	9,50	10,00	9,85	9,93	Fri pris	Fri pris	Fri pris	Fri pris	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	12,00	12,00	12,00	12,00	

Tabell G1: Totalomsetning 1940–2022 (Kvantum er oppgitt i sløyd/hodekappet vekt og i verditalle er pristilskudd som ble gitt før 1994 inkludert)

	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
Kvantum tonn	208.141	203.368	181.752	144.451	149.952	111.861	226.004	303.505	248.103	237.769
Verdi 1000 kr	29.527	59.410	60.820	54.491	57.983	45.774	77.199	116.961	102.144	107.327
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Kvantum tonn	261.045	297.534	301.299	279.541	247.434	286.916	346.492	278.645	318.946	341.413
Verdi 1000 kr	125.656	180.709	192.021	178.802	173.556	213.641	239.725	215.494	247.452	273.215
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Kvantum tonn	315.484	330.191	306.506	324.486	310.337	360.782	383.017	341.307	351.677	384.675
Verdi 1000 kr	267.257	297.981	275.018	295.158	290.757	391.963	426.017	387.485	408.878	419.671
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Kvantum tonn	406.245	412.057	425.131	387.232	371.311	336.073	383.579	410.303	378.704	377.650
Verdi 1000 kr	484.040	637.643	695.534	742.950	973.655	814.717	1.168.632	1.408.011	1.382.418	1.444.953
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Kvantum tonn	348.926	391.888	403.551	373.718	378.615	348.597	315.285	344.107	318.025	279.965
Verdi 1000 kr	1.625.268	1.977.684	1.987.888	2.032.106	2.138.646	2.285.741	2.672.478	3.082.595	2.504.406	2.223.209
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Kvantum tonn	236.361	278.751	336.632	387.268	446.273	456.286	445.620	541.376	497.111	467.795
Verdi 1000 kr	2.366.686	3.082.242	3.421.003	3.445.158	4.081.976	4.594.394	4.193.683	4.850.308	6.065.452	6.559.644
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum tonn	433.842	421.796	432.419	386.968	386.068	385.991	410.745	400.946	402.503	407.512
Verdi 1000 kr	6.208.220	6.279.506	5.791.724	4.352.234	4.851.396	5.167.364	5.871.815	6.586.280	6.158.480	5.162.999
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum tonn	486.616	603.667	625.456	662.524	719.556	719.968	774.810	760.217	790.410	736.237
Verdi 1000 kr	5.670.837	6.954.140	6.918.976	6.327.869	7.923.880	9.731.541	11.538.159	11.392.057	12.747.962	13.031.142
	2020	2021	2022	2023						
Kvantum tonn	696.247	785.335	819.314	782.407						
Verdi 1000 kr	12.735.312	13.463.434	17.282.696	17.822.032						

Årets kvalitetsfisker 2023 ble Jan-Erik Pedersen t.v. og Ronny Henriksen på båten «Røstjenta». Foto: Synne Guldbrandsen, Norges Råfisklag

Representanter fra Norges Råfisklag i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa pr. 31.12.2023

Styrer

Catch Certificate SA:

Svein Ove Haugland
Vara: Tommy Nygård

Fiskernes Hus AS og Kystens Hus AS:

Tommy Nygård, styreleder
Brita Åsheim Rasmussen
Svein Ove Haugland
Trygve Myrvang
Jan Roger Lerbukt
Lena Pettersen, daglig leder

Fiskergata 22 Svolvær AS:

Tommy Nygård, styreleder
Brita Åsheim Rasmussen
Svein Ove Haugland
Trygve Myrvang
Jan Roger Lerbukt
Brita Åsheim Rasmussen, daglig leder

Marinvest AS:

Johnny Caspersen, styreleder
Benedicte Nielsen
Charles A. Aas
Charles A. Aas, daglig leder

Stiftelsen Kystens Hus:

Benedicte Nielsen, styreleder
Tommy Nygård
Trygve Myrvang
Alf-Erik Veipe
Anne-May Johansen
Monica Lundberg
Gunn Norvik, daglig leder

Støttefondene for mottaksstasjoner:

Finnmark: Hans Petter Rasmussen
Troms: Jimmy Tøllefsen
Nordland: Kjell Bjørnar Bakken
Trøndelag: Ola Andreas Dahle

Råd/utvalg

Arbeidsmiljøutvalget:

Lena Pettersen
Tommy Nygård
Gunn Norvik
Thor E. Kalsaas

Fiskernes Ulykkeskasse:

Egil Berge (samarbeidsutvalget)
Kjell Bjørnar Bakken (styret)
Vara: Jan Erik Strøm

Informasjonsutvalget for reker:

Charles A. Aas (leder)
Vara: Svein Ove Haugland
Ola Inge Grønnevet
Vara: Jan Roger Lerbukt

Kontrollkomiteen for garantiordningen:

Tommy Nygård
Vara: Kristoffer Kilvær

Merkevareforeningen Norsk Hval:

Brita Åsheim Rasmussen
Vara: Sara Izquierdo

Norges sjømatråd:

Medlemmer av markedsgrupper:
Hvitfisk: Charles A. Aas
Skalldyr: Synne Gulbrandsen

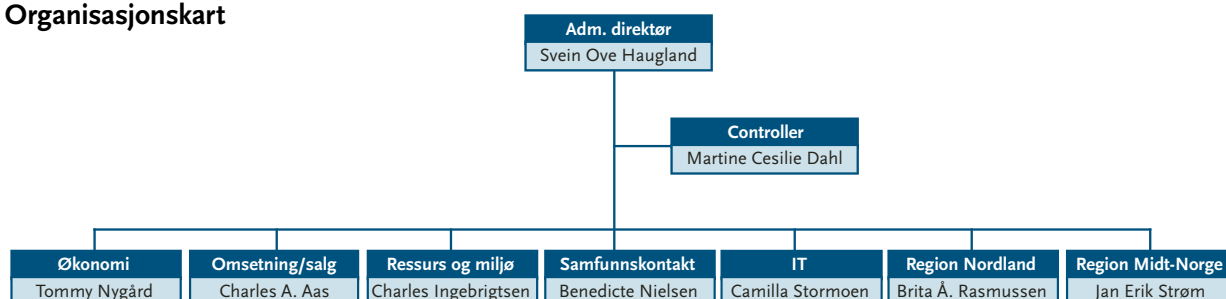
Norsk Villfisk:

Rolf Guttorm Kristoffersen
Vara: Jan Roger Lerbukt
Svein Ove Haugland
Vara: Tommy Nygård

Samvirkene:

Gerd Ingeborg Kristoffersen
Vara: Benedicte Nielsen

Organisasjonskart

Norsk sjømatnæring er en av landets største eksportnæringer. Næringa har en stolt historie og en fantastisk framtid. Norske fiskere og Norges Råfisklag er en viktig del av denne suksesshistorien.

I 2023 ble det i Norges Råfisklags område omsatt 1.166.000 tonn villfanget sjømat (rund vekt) til en samlet verdi på 17,8 milliarder kroner.

Norges Råfisklag er et av fem fiskesalgslag som i medhold av fiskesalgslagsloven tar hånd om viktige nasjonale oppgaver og organiserer førstehåndsomsetning av villfanget fisk og annen sjømat i Norge. Norsk Villfisk er et samarbeidsorgan for fiskesalgslagene (norskvillfisk.no). Fire av salgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval.

Langs norskekysten fra grensa mot Russland i nordøst har salgslagene geografisk ansvar i følgende rekkefølge; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag (Surofi), Vest-Norges Fiskesalgslag og Fiskehav. Omsetningen av pelagiske fiskearter (sild, makrell, lodde mv.) er samlet under det landsdekkende Norges Sildesalgslag.

Norges Råfisklags område strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Norges Råfisklag organiserer en stor og viktig markeds plass for bærekraftig villfanget sjømat. Råfisklaget legger til rette for omsetning av fangstene og garanterer fiskerne oppgjør. Gjennom dokumentasjon og ressurskontroll sikres trygg mat og god forvaltning av havets ressurser.

Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Norges Råfisklag tar på alvor.

 @rafisklaget #forkystensverdier
rafisklaget.no

**NORGES
RÅFISKLAG**

Postboks 6162, Stakkevollan
9291 Tromsø
Telefon 77 66 01 00
firmapost@rafisklaget.no
Organisasjonsnummer 938 469 148

Design: Lundblad Foto: Kristoffer Lorentzen

